ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ – ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΡΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ. ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΛΘΑΝ.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α.Μ. 841

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΑΡΟΥΦΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Πειραιάς Ιούνιος 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (Ιστορική αναδρομή του φορολογικού συστήματος στην Ελλάδα.) σ .5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι . Εισαγωγικές έννοιες.

1.1 Θεωρητική προσέγγιση της φορολογίας – Θεωρητική επισκόπηση φόρων σ.7
1.2 Σκοποί των φόρων σ.8
1.3 Διάκριση των φόρων σ.9
1.4 Τρόποι φορολογίας σ.9
1.5 Πηγές εισοδήματος σ.12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ . Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

2.1 Φορολογικά συστήματα σ.13
2.2 Βασικά χαρακτηριστικά της αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος σ.13
2.3 Υπολογισμός φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων σ.14
2.4 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος σ.18
2.5 Τεκμήρια σ.25
2.6 Είδη τεκμηρίων σ.25
2.7 Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης σ.26
2.8 Αμφισβήτηση τεκμηρίων σ.45
2.9 Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων σ.46
2.10 Αντιμετώπιση τεκμηρίων - Πόθεν έσχες σ.49
2.11 Βασικότερες αλλαγές στην φορολογία φυσικών προσώπων τα τελευταία χρόνια Σ.57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ . Φορολογία εισοδήματος Ελευθέρων Επαγγελματιών.

3.1 Τι νοείται ως εισόδημα Ελευθέρων Επαγγελματιών σ.58
3.2 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα Ελευθέρων Επαγγελματιών σ.60
3.3 Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος των Ελευθέρων Επαγγελματιών σ.64
3.4 Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από αμοιβές Ελευθέρων Επαγγελματιών σ.66

3.5 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος Ελευθέρων Επαγγελματιών σ.67
3.6 Βασικότερες αλλαγές στην φορολογία εισοδήματος των Ελευθέρων Επαγγελματιών τα τελευταία έτη σ.69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV . Φορολογία εισοδήματος Νομικών Προσώπων.

4.1 Τι νοείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις σ.71
4.2 Η φορολογία των επιχειρήσεων κατά την λειτουργία τους σ.78
4.3 Διαφοροποιήσεις μεταξύ νομικών μορφών επιχειρήσεων σ.94
4.4 Φορολογία νομικών Προσώπων σ.100
4.5 Βασικότερες αλλαγές στην φορολογία Νομικών προσώπων τα τελευταία χρόνια. Σ.127

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ. Συνέπειες των αλλαγών της φορολογίας εισοδήματος στα φυσικά – Νομικά πρόσωπα και τους Ελεύθερους Επαγγελματίες από το 2009 έως σήμερα σε διάφορους τομείς της κοινωνίας.

Abstract

In our days the tax burden system has become more important for the tax revenues. It is the result of the increased need to produce more tax revenues to cover the Government expenditures.
The present thesis tries to identify and to explain the tax burden system in our country not only for the individuals and free lancers but also for the companies. The thesis gives an extended analysis for the existing tax system and the way which this system treats the various categories of tax burden.
In the first chapter we try to identify what tax means and what are the categories of taxes. The second chapter, emphasizes the way the tax burdens the individuals as well as the last changes made to improve tax revenues. The third chapter refers to the tax burden of the free lancers and the consequences derived from the complication of the system over the last few years. Finally, in the last chapter an effort is made to explain the way that business firms are taxed. It should me mentioned that an attempt is made to emphasized the changes made over the last years due to the economic crisis in the country regarding the existing tax system and what improvements were made in all aspects of the tax system.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο φόρος ακολουθεί τον πολίτη σε όλη την διάρκεια της ζωής και της δραστηριότητάς του.

Αποτελεί αναγκαστική συνεισφορά που του έχει επιβληθεί από το κράτος χωρίς προσωπική αντιπαροχή. Η αντιπαροχή έχει γενικότερο σκοπό αφού με τους φόρους το κράτος διαμορφώνει το οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο όλων των πολιτών. Οι μορφές του φόρου είναι ποικίλες. Βασική διάκριση των φόρων είναι σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Άμεσοι φόροι είναι όσοι επιβάλλονται στο παραγόμενο εισόδημα και στην περιουσία , ενώ έμμεσοι είναι οι φόροι που επιβάλλονται στις συναλλαγές , συμπτωματικές ή μεταβατικές.

Ο σημαντικότερος έμμεσος φόρος είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και ο σημαντικότερος άμεσος φόρος είναι ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων.

Η φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων με τη μορφή που εφαρμόζεται σήμερα εισήχθη για τα φυσικά πρόσωπα με το Ν.Δ. 3323/1955 , με το οποίο καθιερώθηκε ο προσωπικός προοδευτικός φόρος ο οποίος επιβάλλεται στο συνολικό από κάθε πηγή εισόδημα , ενώ για τα νομικά πρόσωπα εισήχθη με το Ν.Δ. 3843/1958 , με το οποίο καθιερώθηκε ο αναλογικός φόρος εισοδήματος. Με τα δύο αυτά νομοθετήματα αντικαταστάθηκε ο Ν. 1640 του 1919 << Περί φορολογίας εισοδήματος καθαρών προσώδων>> , ο οποίος αποτέλεσε την αφετηρία της εισαγωγής στην φορολογία.

Με την πάροδο των ετών τα δύο πιο πάνω βασικά νομοθετήματα υπέστησαν σωρεία μεταβολών , τροποποιήσεων και συμπληρώσεων. Υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο είχαμε κατά μέσο όρο δύο έως τρεις φορολογικούς νόμους. Το 1994 με το Ν. 2238 τα δύο πιο πάνω νομοθετήματα ενοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο , στο οποίο συμπεριελήφθησαν όλες οι διάσπαρτες σε διάφορους νόμους διατάξεις για τη φορολογία εισοδήματος.
Ο νόμος αυτός αποτελεί τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) , που ισχύει όπως έχει διαμορφωθεί μετά τις μεταβολές και τροποποιήσεις που έγιναν

μεταγενέστερα. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια έγιναν ουσιαστικές μεταβολές στην φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Με το Ν. 3091/2002 εισήχθη νέος τρόπος προσδιορισμού της φορολογικής επιβάρυνσης των φυσικών προσώπων. Με το νόμο αυτό θεσπίστηκαν νέες κλίμακες φόρου , νέα αφορολόγητα ποσά , ενώ ορισμένες εκπτώσεις από το συνολικό εισόδημα μετατράπηκαν σε μειώσεις φόρου.

Με το Ν. 3220/2004 εισήχθη αντικειμενική φορολογία ελέγχου των επιχειρήσεων , η οποία ποτέ δεν εφαρμόστηκε , αφού καταργήθηκε , ενώ με τον Ν. 3296/2004 έγιναν μεταβολές περιπτωσιολογικού χαρακτήρα , καθώς και μειώσεις των συντελεστών φόρου των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής , οι οποίες θα εφαρμοστούν σταδιακά σε βάθος χρόνου τριών ετών.
Επίσης με τον Ν. 3842/2010 επήλθαν μεγάλες αλλαγές τόσο στην φορολογία εισοδήματος φυσικών όσο και των νομικών προσώπων. Με τον Ν. 3842/2010 άλλαξε ριζικά ο τρόπος της φορολόγησης διότι άλλαξε τις κλίμακες φορολογίας , κατήργησε απαλλαγές , εισήγαγε ελάχιστες τεκμαρτές δαπάνες διαβίωσης , διαχώρισε τα διανεμόμενα από τα αδιανέμητα κέρδη των νομικών προσώπων έτσι ώστε να υπάρχει ξεχωριστή φορολόγηση .

Και τελευταία με τον Ν. 4172/2013 ο οποίος καθορίζει τη φορολογία των φυσικών προσώπων , καθώς και την φορολογία κάθε είδους νομικών οντοτήτων , ρυθμίζει τον τρόπο φορολόγησης για τις διάφορες κατηγορίες εισοδημάτων καθώς και τον τρόπο απόδοσης των φόρων , την προκαταβολή του φόρου και την παρακράτησή του.
Μετά την πάροδο σχεδόν μιας εικοσαετίας από τότε που ψηφίστηκε ο Ν. 2238/1994 που αποτελεί τον ισχύοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , αυτός παρουσιάζει μεγάλες ελλείψεις και σοβαρές κακοτεχνίες. Απαιτείται , κατά συνέπεια , νέα Κωδικοποίηση ώστε να ενσωματωθούν όλες οι διάσπαρτες διατάξεις , να απαλειφθούν οι διατάξεις που συμπεριλαμβάνονται στον ισχύοντα Κώδικα ενώ ήδη έχουν καταργηθεί και ακόμα να επιχειρηθεί αναδιάταξη της ύλης και αναδιατύπωση των άρθρων ώστε να απαλειφθούν ελλείψεις και δυσνόητες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Εισαγωγικές έννοιες.

1.1 Θεωρητική προσέγγιση της φορολογίας- Θεωρητική επισκόπηση φόρων.

Η φορολογία δεν μοιάζει με τις περισσότερες μεταβιβάσεις χρήματος από ένα άτομο σε ένα άλλο. Ενώ οι περισσότερες απ' αυτές τις μεταβιβάσεις είναι εθελοντικές , η φορολογία είναι υποχρεωτική. Αυτή η δυνατότητα εξαναγκασμού των ατόμων να συνεισφέρουν στην παραγωγή των δημόσιων αγαθών ενδέχεται να παράσχει στο κράτος και τη δυνατότητα εξαναγκασμού των ατόμων να ενισχύσουν κάποια ομάδα ειδικού συμφέροντος. Αυτή η εξαναγκασμένη μεταβίβαση παρομοιάστηκε με κλοπή , η βασική διαφορά είναι ότι και οι δύο είναι μη θελημένες μεταβιβάσεις αλλά αυτές που πραγματοποιούνται μέσω του κράτους είναι νόμιμες και πρέπει να τις σεβόμαστε. (Joseph Stiglitz , 1992).

Ο κυριότερος σκοπός τον οποίο εκπληρώνει η φορολογία είναι ο ταμιευτικός . Η φορολογία γενικά , αποβλέπει στην εξασφάλιση των απαραίτητων δημόσιων εσόδων , τα οποία είναι ικανά να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες μαζί με τις λοιπές πηγές εσόδων. Επίσης η φορολογία μπορεί να εκπληρώνει εκτός από ταμιευτικούς σκοπούς και κοινωνικούς σκοπούς όταν αποτελεί μέσο καταπολέμησης της οικονομικής ανισότητας που διαμορφώνεται στις διάφορες κοινωνικές τάξεις.

Τέλος είναι δυνατόν , με την φορολογία να εκπληρώνονται οικονομικοί σκοποί ιδιαίτερα σε περιόδους γενικών ή μερικών οικονομικών κρίσεων.
Ο φόρος εισοδήματος είναι ο φόρος που επιβάλλεται στο ετήσιο σύνολο των αποδοχών των φυσικών και νομικών προσώπων και οι οποίες προέρχονται από διάφορες πηγές, εργασία , εταιρεία , ακίνητα , μετοχές , τόκους κ.λ.π. Ο φόρος αυτός αναλόγως της νομικής φύσης της φορολογούμενης μονάδας , επί του εισοδήματος της οποίας επιβάλλεται ο φόρος διακρίνεται σε δύο κατηγορίες.
* Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων
* Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων ή φόρος επί των κερδών των νομικών προσώπων.

Ο φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα εφόσον ο φορολογούμενος κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα. Ως χρόνος απόκτησης του εισοδήματος θεωρείται το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των φόρων είναι.
Η αναγκαστική εισφορά του πολίτη προς το Δημόσιο ή Νομικά Πρόσωπα
Η καταβολή του φόρου χωρίς ειδική αντιπαροχή
Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών
Το μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής.
Ο φόρος που αναλογεί σε κάθε φορολογούμενο πρόσωπο διαιρούμενος με τη φορολογική βάση αποτελεί το φορολογικό συντελεστή.

1.2 Σκοποί των φόρων

Ο κυριότερος σκοπός τον οποίο εκπληρώνει η φορολογία , είναι ο ταμιευτικός . Η φορολογία γενικά , αποβλέπει στην εξασφάλιση των απαραίτητων δημόσιων εσόδων , ικανών να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες μαζί με τις λοιπές πηγές εσόδων (επιχειρηματική δραστηριότητα κ.λ.π) . Εκτός του ταμιευτικού σκοπού , ανάλογα με τη γενικότερη πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης μιας χώρας , μπορεί η φορολογία να εκπληρώνει κοινωνικούς σκοπούς όταν αποτελεί μέσο καταπολέμησης της

οικονομικής ανισότητας που διαμορφώνεται στις διάφορες κοινωνικές τάξεις.
Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής της κάθε κυβέρνησης εκδηλώνεται από πρακτική της μορφή και με φορολογικές μεταρρυθμίσεις με τις οποίες , επιδιώκεται η φορολογική ελάφρυνση των οικονομικά ασθενέστερων στρωμάτων της κοινωνίας , με αντίστοιχη επιβάρυνση των οικονομικά ισχυρότερων.

Τέλος είναι δυνατόν , με την φορολογία να εκπληρώνονται οικονομικοί σκοποί ιδιαίτερα σε περιόδους γενικών ή μερικών οικονομικών κρίσεων . Π.χ. η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών προιόντων , ανεξάρτητα από λήψη απόφασης μείωσης του φόρου , που εμπεριέχεται στις τιμές των προιόντων αυτών , για να επιτύχει τη συγκράτηση του πληθωρισμού. Επίσης σε περιόδους εθνικών κρίσεων είναι δυνατόν να επιβληθεί πρόσθετη φορολογία στους πολίτες για να ενισχυθεί η εθνική άμυνα της χώρας κ.λ.π.

1.3 Διάκριση των φόρων

Οι φόροι διακρίνονται σε τρεις κυρίως κατηγορίες.
Φόροι εισοδήματος: Διαχωρίζονται σε φόρους νομικών και φυσικών προσώπων.
Φόροι δαπάνης: Είναι οι φόροι που ενσωματώνονται πάνω στα προϊόντα που αποτελούν την δαπάνη απόκτησης τους από το φορολογούμενο.
Φόροι περιουσίας: Ο φόρος περιουσίας εξαρτάται από το ύψος της αξίας που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος.

Οι φόροι εισοδήματος και οι φόροι περιουσίας αποτελούν τους άμεσους φόρους , ενώ οι φόροι δαπάνης αποτελούν τους έμμεσους φόρους. Οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι έχουν αντίστοιχα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα . Επομένως η συνύπαρξή τους είναι αναγκαία , επειδή συμβάλλει στην εξισορρόπηση των μειονεκτημάτων που παρουσιάζει ο κάθε τρόπος φορολογίας. Οι έμμεσοι φόροι καταβάλλονται ευκολότερα από τους άμεσους , επειδή ενσωματώνονται στο τίμημα του καταναλωμένου προϊόντος ή στο αντίτιμο της αποδοχής υπηρεσιών του κάθε φορολογούμενου.

Επίσης , οι έμμεσοι φόροι είναι πιο αποδοτικοί για την πολιτεία επειδή καταβάλλονται από όλους τους πολίτες. Επί πλέον , τα συνακόλουθα της δυσανασχέτησης της καταβολής του φόρου που εκδηλώνονται με την προσπάθεια αποφυγής της φορολογίας , δεν έχουν έντονο χαρακτήρα όπως στην άμεση φορολογία.

Οι έμμεσοι φόροι μειονεκτούν έναντι των άμεσων , επειδή δεν ανταποκρίνονται στη φοροδοτική ικανότητα κάθε φορολογούμενου.
Οι άμεσοι φόροι πλεονεκτούν λόγω του ότι η απόδοσή τους είναι σταθερή , παρά το γεγονός ότι η δαπάνη για τη βεβαίωση και είσπραξή τους είναι μεγαλύτεροι.

1.4 Τρόποι φορολογίας

Με βάση τη συμπεριφορά του μέσου φορολογικού συντελεστή , οι φόροι διακρίνονται σε αναλογικούς , προοδευτικούς και αντιστρόφως προοδευτικούς.

Αναλογικοί φόροι

Είναι οι φόροι που επιβαρύνουν τη φορολογική μονάδα με το ίδιο μέσο φορολογικό συντελεστή , ανεξάρτητα του μεγέθους της φορολογικής βάσης.

Όταν είναι αναλογική η φορολογία , ο μέσος φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός καθώς μεταβάλλεται η φορολογική βάση. Έτσι η φορολογούσα αρχή αφαιρεί το ίδιο ποσοστό του εισοδήματος , της περιουσίας της καταναλωτικής δαπάνης από όλους φορολογούμενους ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης. Αυτό βεβαίως σημαίνει ότι και ο φορολογικός συντελεστής είναι σταθερός και ίσος με τον μέσο.

Προοδευτικοί φόροι

Προοδευτικός είναι ο φόρος του οποίου ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση. Έτσι η φορολογούσα αρχή αφαιρεί με το φόρο το μεγαλύτερο ποσοστό της φορολογικής βάσης από τα άτομα που κατέχουν μεγαλύτερη βάση και μικρότερο ποσοστό από άτομα με μικρότερη βάση. Καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση , ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνει με σταθερό ρυθμό , η προοδευτικότητα του φόρου καλείται σταθερή εάν αυξάνει με αύξοντα ρυθμό , η προοδευτικότητα του φόρου καλείται αύξουσα και τέλος , εάν αυξάνει με φθίνοντα ρυθμό , η προοδευτικότητα του φόρου καλείται φθίνουσα.

Ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται η προοδευτική φορολογία είναι ο εξής: Η φορολογική βάση (εισόδημα – περιουσία) διαιρείται σε κλιμάκια. Κάθε κλιμάκιο φορολογείται με υψηλότερο συντελεστή από ότι το αμέσως προηγούμενο. Αυτοί οι συντελεστές είναι οι οριακοί που μας λένε με ποιο ποσοστό του επί πλέον εισοδήματος (κλιμάκιο) φορολογείται. Η νομοθεσία συνήθως ορίζει τους οριακούς συντελεστές και οι μέσοι προκύπτουν από το λόγο του αθροίσματος των ποσών του φόρου στα επί μέρους κλιμάκια δια το άθροισμα των κλιμακίων. Εννοείται ότι ο φόρος για κάθε κλιμάκιο είναι αναλογικός αφού για όλο το φάσμα των εισοδημάτων που εμπίπτουν στο κλιμάκιο , υπάρχει ενιαίο ποσοστό φορολογίας (ο οριακός συντελεστής).

Το προοδευτικό φορολογικό σύστημα μίας χώρας , δηλαδή οι πλούσιοι να πληρώνουν αναλογικά μεγαλύτερους φόρους , συνθέτει μία κοινωνία με ευτυχισμένους πολίτες. Αντίθετα όσο πιο επίπεδο γίνεται το φορολογικό σύστημα , δηλαδή όλοι ανεξαρτήτως εισοδήματος , να πληρώνουν φόρους με τον ίδιο ή παρόμοιο συντελεστή , τόσο μεγαλύτερη δυσφορία επικρατεί στους πολίτες , σύμφωνα με μια έρευνα Αμερικανών ψυχολόγων.

Αμερικανική έρευνα του πανεπιστημίου της Βιρτζίνια , με επικεφαλής τον Σιγκεχίρο Οίσι , που μελέτησε 54 χώρες και τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό ψυχολογικής επιστήμης <<Psychological Science >> , μαρτυρά ότι η ψυχική ευημερία του μέσου πολίτη εξαρτάται από τον βαθμό προοδευτικότητας του φορολογικού συστήματος.

Οι ερευνητές αξιολόγησαν απαντήσεις σε ερωτηματολόγια που έλαβαν από δεκάδες χιλιάδες πολίτες , σχετικά με τον βαθμό προσωπικής ικανοποίησής τους στη ζωή , καθώς και την ικανοποίησή τους για το επίπεδο των δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών στη χώρα τους.

Έτσι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι , κατά μέσο όρο , οι κάτοικοι των χωρών με τα πιο προοδευτικά (αναλογικά) φορολογικά συστήματα αξιολογούν τις ζωές τους πιο κοντά στο να είναι οι καλύτερες δυνατές , αναφέρουν περισσότερες εμπειρίες χαράς και ικανοποίησης και λιγότερα αρνητικά συναισθήματα , είτε για την προσωπική ζωή τους είτε για την κατάσταση των δημοσίων υπηρεσιών.

Αντίστροφα προοδευτικό φόροι

Χαρακτηρίζονται οι φόροι που έχουν την ιδιότητα να μειώνεται ο μέσος φορολογικός συντελεστής (και επομένως και η φορολογική επιβάρυνση) καθώς αυξάνει η φορολογική βάση. Με άλλα λόγια , ο μέσος φορολογικός συντελεστής είναι μεγαλύτερος από τον οριακό φορολογικό συντελεστή. Τέτοιου είδους φόροι είναι σπάνιοι . Όμως μερικοί φόροι αν και αναλογικοί ως προς την φορολογική βάση που επιβάλλονται γίνονται στην πράξη αντιστρόφως προοδευτικοί εάν η φορολογική βάση εκφραστεί σαν ποσοστό μιας εναλλακτικής φορολογικής βάσης.

1.5 Πηγές εισοδήματος.

Εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος είναι αυτό που προέρχεται από τις συγκεκριμένες πηγές , αφού αφαιρεθούν όλες οι δαπάνες – έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί για την απόκτησή του. Το εισόδημα ανάλογα με την πηγή της προέλευσής του κατατάσσεται στις εξής κατηγορίες:

I Α-Β Πηγή Εισόδημα από ακίνητα

(εκμίσθωση οικοδομών , γαιών , πηγών , υπεκμίσθωση ή έμμεσα από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτων κ.λπ)

II Γ Πηγή Εισόδημα από κινητές αξίες

(μερίσματα , τόκοι ομολογιών , αμοιβές μελών Δ.Σ. , ανωνύμων εταιρειών κλπ)

III Δ Πηγή Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

(κέρδη ατομικών ή εταιρικών επιχειρήσεων κλπ)

IV Ε Πηγή Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

(κέρδη από αγροτικές , κτηνοτροφικές , σηροτροφικές επιχειρήσεις κ.λπ)

V ΣΤ Πηγή Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

(από μισθούς , ημερομίσθια , συντάξεις , επιχορηγήσεις , επιδόματα κλπ . το οποίο αποκτάται από μισθωτούς και συνταξιούχους .)

VI Ζ Πηγή Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα και από κάθε άλλη πηγή

(αμοιβές από την άσκηση επαγγέλματος του ιατρού , του δικηγόρου , συμβολαιογράφου , οικονομολόγου , λογιστή κλπ.)

Στην Ζ πηγή εντάσσεται και κάθε άλλο εισόδημα που δεν μπορεί να ενταχθεί σε κάποια από τις πιο πάνω πηγές Α-Ζ , όπως είναι η αμοιβή σπουδαστή για λογιστικές εργασίες , ο οποίος όμως στερείται δήλωσης έναρξης επαγγέλματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

2.1 Φορολογικά συστήματα

Τα φορολογικά συστήματα διακρίνονται με βάση τον τρόπο υπολογισμού του φόρου:

Α) Στο αναλογικό σύστημα στο οποίο ο φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός ανεξάρτητα με το ύψος της φορολογητέας ύλης.

Β) Στο προοδευτικό σύστημα στο οποίο οι ισχυρότερες οικονομικές τάξεις εισφέρουν στο κράτος πολύ περισσότερα από τις ασθενέστερες.

2.2 Βασικά χαρακτηριστικά της αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διέπεται από τα εξής χαρακτηριστικά:

Α) Αποτελεσματικό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να προωθεί την αποτελεσματική αναδιανομή των οικονομικών πόρων της οικονομίας , να ελαχιστοποιεί τις στρεβλώσεις και να μεγιστοποιεί την αύξηση του εθνικού προιόντος και της κοινωνικής ευημερίας.

Β) Απλό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διακρίνεται για την διοικητική του απλότητα έτσι ώστε να είναι εύκολα κατανοητό , να έχει σαφήνεια και να περιορίζει στο ελάχιστο το γραφειοκρατικό κόστος εξυπηρέτησής του , ώστε η διαχείρισή του να κοστίζει λιγότερο τόσο στο κράτος όσο και στις οικονομικές μονάδες στους φορολογούμενους πολίτες.

Γ) Σταθερό

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να είναι σταθερό και να σταματήσει αυτή η αλλαγή που γίνεται 2-3 φορές το χρόνο και να προσαρμόζεται με βάση τις ανάγκες του προϋπολογισμού.

Δ) Κοινωνικά δίκαιο

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να διακρίνεται για το δίκαιο χαρακτήρα του στην κατανομή των φορολογικών βαρών έτσι ώστε άτομα με την ίδια φορολογική ικανότητα να έχουν την ίδια φορολογική επιβάρυνση.

2.3 Υπολογισμός φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων

Πιο συγκεκριμένα , σύμφωνα με τη φορολογία εισοδήματος ο φόρος που τελικώς επιβάλλεται προκύπτει με αρχική βάση δύο παράλληλους υπολογισμούς από τους οποίους στη συνέχεια επιλέγεται ο προσφορότερος . Συγκεκριμένα , αρχικά υπολογίζεται το συνολικό ύψος των εισοδημάτων του υπόχρεου , όπως αυτά προκύπτουν από πραγματικά στοιχεία για το έτος για το οποίο υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση. Για να υπολογισθεί το συνολικό ύψος των εισοδημάτων γίνεται πρόσθεση όλων των εισοδημάτων που εμφανίζει ο φορολογούμενος. Επίσης υπολογίζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα περιουσιακά στοιχεία που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος και από τις αγορές αυτών. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται από το κράτος και είναι το ποσό που αντικειμενικά θεωρείται ότι δαπάνησε ο φορολογούμενος για την αγορά ή την συντήρηση των περιουσιακών του στοιχείων. Η περίπτωση της τεκμαρτής φορολόγησης , δηλαδή της φορολόγησης με βάση την περιουσιακή κατάσταση του υπόχρεου θα αναλυθεί παρακάτω . Για τον τελικό προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης γίνεται πρόσθεση όλων των ποσών που προκύπτουν ως αντικειμενική δαπάνη από την αγορά και κατοχή περιουσιακών στοιχείων.

Στην συνέχεια , μεταξύ του αθροίσματος των εισοδημάτων και του αθροίσματος των τεκμηρίων επιλέγεται το μεγαλύτερο ποσό , το οποίο αποτελεί το φορολογητέο

εισόδημα του φορολογούμενου. Πάνω σε αυτό το ποσό υπολογίζεται τελικά ο φόρος που θα καταβληθεί στο κράτος.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΘΡΟΥ 9

Μετά την σωρεία αλλαγών που έφερε ο Ν .3842 /2010 ως προς τις κλίμακες εισοδήματος την εισαγωγή τεκμηρίων , δαπανών διαβίωσης και πάρα πολλές άλλες αλλαγές στην Φορολογία εισοδήματος , με τον Ν. 4024/2011 και την τροποποίηση του ανωτέρω άρθρου εισήχθησαν μια σειρά αλλαγών στην φορολογία του εισοδήματος για εισοδήματα που κτώνται από 01/01/2011 και μετά. Αν και η βάση του φορολογικού συστήματος παρέμεινε η ίδια το τελικό ποσό του εκάστοτε υπολογιζόμενου φόρου μεταβλήθηκε σημαντικά , αυξανόμενο στην συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων. Οι εν λόγω αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία προωθήθηκαν στα πλαίσια της βούλησης του νομοθέτη αφενός για την αύξηση της εισροής χρημάτων στα κρατικά ταμεία και αφετέρου για την μείωση της φοροδιαφυγής. Η βούληση αυτή εκφράστηκε κυρίως με την αύξηση της φορολογίας στα εισοδήματα και την ταυτόχρονη μείωση του αφορολόγητου και των δαπανών έκπτωσης φόρου.

Πιο συγκεκριμένα , άλλαξε η κλίμακα φορολόγησης όσο αφορά το κλιμάκιο των εισοδημάτων , μειώθηκε το βασικό αφορολόγητο από 8.000 € σε 5.000 € , μειώθηκε το πρόσθετο αφορολόγητο που υπήρχε για νέους έως τριάντα ετών για συνταξιούχους άνω των εξήντα πέντε ετών και για άτομα με ειδικές ανάγκες , ή για συνταξιούχους ανεξαρτήτως ηλικίας , και παιδιά με ειδικές ανάγκες από 12.000 € σε 9.000 € . Επίσης υπέστησαν μειώσεις τα ποσοστά διάφορων δαπανών που εξέπιπταν από τον φόρο εισοδήματος , όπως για παράδειγμα τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης για τον φορολογούμενο ή τα άτομα που τον βαρύνουν . Έτσι αντί του 20% του ετήσιου ποσού των εξόδων περίθαλψης που ίσχυε πριν την τροποποίηση , πλέον εκπίπτει μόνο το 10% του παραπάνω ποσού.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που έγιναν με τον νόμο Ν. 4024/2011 είναι οι εξής:

α) Το συνολικό ποσό των εισφορών που καταβάλλονται από το φορολογούμενο στα ταμεία ασφάλισης του (Ο.Α.Ε.Ε. – Ε.Τ.Α.Α. κλπ) .

Μέχρι και το 2011 από το φορολογητέο εισόδημα αφαιρούνταν οι καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές ως μη πραγματικά κτώμενο εισόδημα . Με τις αλλαγές όμως καταργήθηκε για πρώτη φορά το δικαίωμα αυτό. Αντί την έκπτωση αυτή παρέχεται στους φορολογούμενους το δικαίωμα αφαίρεσης από το φόρο ποσοστού 10% των εισφορών χωρίς όριο.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Φορολογούμενος με εισόδημα 30.000 ευρώ που κατέβαλε ασφαλιστικές εισφορές ποσού 3.000 ευρώ , θα είχε φορολογικό όφελος

3.000*35%= 1050 ευρώ

Με το καθεστώς που ισχύει το αντίστοιχο όφελος θα είναι.

3.000*10% = 300 ευρώ

Θα έχει δηλαδή επιπλέον φορολογική επιβάρυνση 750 ευρώ.

β) Η δεύτερη κατηγορία δαπανών των οποίων καταργήθηκε το δικαίωμα έκπτωσης από το εισόδημα αφορά τους τόκους στεγαστικών δανείων Α κατοικίας που είχαν ληφθεί έως 31/12/2002.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Φορολογούμενος με στεγαστικό δάνειο Α κατοικίας και χρόνο λήψης του δανείου το 2000 ποσού 150.000 ευρώ και εμβαδό κατοικίας 150 τμ που κατέβαλε το 2011 ποσό τόκων 3.000 ευρώ και είχε εισόδημα 30.000 ευρώ.

Με τις προισχύουσες διατάξεις θα είχε φορολογικό όφελος 3.000*35% = 1050 ευρώ.

Με τις νέες διατάξεις θα γίνει αναγωγή του ποσού των τόκων στα 120 τμ δηλαδή

3000 * (120/150) = 2400 ευρώ

Και επί του νέου ποσού θα υπολογιστεί η αφαίρεση φόρου 10 % δηλαδή όφελος 240 ευρώ.

γ) Κατάργηση της δυνατότητας έκπτωσης του ποσού για αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων.

δ) Κατάργηση της έκπτωσης των εξόδων ιατρικής περίθαλψης.

Αντικαθίσταται η έκπτωση αυτή με μείωση του φόρου σε ποσοστό 10% . Οι ιατρικές και νοσοκομειακές δαπάνες υπολογίζονται πλέον μαζί και το ανώτερο ποσοστό μείωσης του φόρου ανέρχεται πλέον στα 3.000 €

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Φορολογούμενος με σύνολο ιατρικών δαπανών το 2011 ποσού 3000 ευρώ και δαπάνη νοσοκομείου 25.000 ευρώ , θα δικαιούνταν έκπτωση από το εισόδημά του 3000 ευρώ και μείωση φόρου 5.000 ευρώ , εφόσον το εισόδημά του ήταν 50.000 ευρώ θα είχε συνολικό όφελος 6.140 ευρώ , ενώ με τις νέες διατάξεις η μείωση φόρου που δικαιούται περιορίζεται στο : 25.000 +3.000 = 28.000 *10% = 2.800 ευρώ.
Θα καταβάλει δηλαδή επιπλέον φόρο 3.340 ευρώ.

ε) Καταργήθηκε η έκπτωση από το εισόδημα του ποσού των 2.400 € των αναπήρων , το οποίο αντικαταστάθηκε με αύξηση του αφορολογήτου ποσού που δικαιούται κατά 2.000 € .

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Φορολογούμενος αυτής της κατηγορίας με εισόδημα 30.000 ευρώ θα είχε φορολογικό όφελος 2.400 *35% = 840 ευρώ.

Ενώ με τις νέες διατάξεις αυτό θα περιοριστεί στο

2.000*10% = 200 ευρώ.

ζ) Καταργήθηκε η έκπτωση για την υποβολή της δήλωσης μέσω διαδικτύου.

Καταργήθηκε η έκπτωση σε ποσοστό 1,5 % μέχρι του ποσού των 118 € εφόσον η δήλωση υποβάλλεται μέσω διαδικτύου.

η) Διπλασιασμός του συντελεστή με τον οποίο φορολογείται το πρώτο κλιμάκιο της κλίμακας για τους κατοίκους εξωτερικού.

Για όσους κατοικούν στο εξωτερικό και αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα το πρώτο κλιμάκιο της κλίμακας (5.000 €) φορολογείται με συντελεστή 10% αντί 5% που ίσχυε μέχρι και το 2010. Δεν εφαρμόζεται για κατοίκους των χωρών – μελών της Ευρωπαικής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του 90% του συνολικού εισοδήματος τους .

Επίσης για το οικονομικό έτος 2014 και μετέπειτα με τον Ν 4172/2013 υπήρξε και νέα αλλαγή στην κλίμακα φορολογία εισοδήματος η οποία και θα ισχύσει για εισοδήματα που κτώνται από 01/01/2013 και μετέπειτα.

2.4 Κλίμακα φόρου εισοδήματος για μισθωτούς και συνταξιούχους.

Εφόσον έχει προσδιοριστεί το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου θα προκύψει ό φόρος που σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση με τον Ν. 4172 /2013. Πιο συγκεκριμένα για την φορολόγηση του φορολογητέου εισοδήματος γίνεται χρήση συντελεστών που αυξάνονται βαθμιαία αναλόγως του ύψους του εισοδήματος ως εξής :

Πίνακας 1 κλίμακας φόρου εισοδήματος για μισθούς και συντάξεις από 1/1/2013

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
ΕΩΣ 25.000 ΕΥΡΩ	22%
ΑΠΌ 25.000 ΕΩΣ 42.000	32%
ΠΑΝΩ ΑΠΌ 42.000	42%

Ο φόρος που προκύπτει με βάση τον ανωτέρω πίνακα μειώνεται κατά το ποσό των 2.100 ευρώ , όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 21.000 ευρώ . Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των 2.100 ευρώ , το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο υπερβαίνει το ποσό των 21.000 ευρώ , το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά 100 ευρώ ανά χίλια ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος.

Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 42.000 ευρώ δεν χορηγείται μείωση φόρου.

Για την καλλίτερη κατανόηση των αλλαγών που επήλθαν θα σας παραθέσω και τον αντίστοιχο πίνακα για το φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων οικ. Έτους 2013

Πίνακας φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων οικ. Έτους 2013.

Εισοδήματος	**Φορολογικός Συντελεστής**	**Φόρος Κλιμακίου**	**Σύνολο Εισοδήματος**	**Σύνολο Φόρου**
ευρώ	**%**	**ευρώ**	**ευρώ**	**ευρώ**
5.000	0	0	5.000	0
7.000	10	700	12.000	1.420
4.000	18	720	16.000	1.420
10.000	25	2.500	26.000	3.920
14.000	35	4.900	40.000	8.820
20.000	38	7.600	60.000	16.420
40.000	40	16.000	100.000	32.420
ανω των 100.000	45			

Συγκρίνοντας τον πίνακα της κλίμακας για το οικονομικό έτος 2014 σε σχέση με αυτήν του οικονομικού έτους 2013 οι βασικότερες αλλαγές είναι στο ότι στην νέα κλίμακα δεν υπάρχει αφορολόγητο όριο , υπάρχουν λιγότερες κλίμακες , στην κλίμακα αυτή δεν υπάγονται πλέον οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες και υπάρχει μεγαλύτερος φόρος στα υψηλά κλιμάκια.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Μισθωτός με φορολογητέο εισόδημα το οικονομικό έτος 2014 16.000 ευρώ καλείται Να πληρώσει φόρο το ποσό .

16.000 *22% = 3.520 ευρώ , αφαιρείται ποσό 2.100 ευρώ , άρα θα πληρώσει

3.520 ευρώ – 2.100 ευρώ = 1.420 ευρώ , ακριβώς το ίδιο ποσό που θα κατέβαλλε και το προηγούμενο οικονομικό έτος.

ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΟ ΟΡΙΟ

Με τον τελευταίο Νόμο Ν. 41272/ 2013 καταργείται πλέον το αφορολόγητο όριο , το οποίο ήταν το ποσό για το οποίο ο φορολογούμενος δεν κατέβαλλε φόρο.

Το ποσό του αφορολογήτου ορίου προ του 2010 ήταν στα 12.000 ευρώ το οποίο σταδιακά με τον Νόμο 3842/2010 έγινε 9.000 , κατόπιν με τον Νόμο 4024 /2011 διαμορφώθηκε στα 5.000 ευρώ , ενώ από την χρήση του 2013 καταργείται.

Όλα αυτά τα έτη ο φορολογούμενος για να μπορούσε να κατοχυρώσει το αφορολόγητο όριο θα έπρεπε κάθε χρόνο να προσκομίσει αποδείξεις οι οποίες είχαν εκδοθεί νόμιμα , για δαπάνες αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών. Το ποσό των αποδείξεων πρέπει ήταν ίσον με το 25 % του συνολικού εισοδήματος του φορολογούμενου και μέχρι το ποσό των 15.000 ευρώ.

Πλέον αντί για αφορολόγητο ποσό υπάρχει ποσό μείωσης φόρου το οποίο για να χορηγηθεί προυποθέτει την προσκόμιση αποδείξεων δαπανών (αγορών και παροχής υπηρεσιών) , το ύψος των οποίων ορίζεται και πάλι στο 25 % του δηλούμενου και φορολογούμενου ατομικού εισοδήματος περιοριζόμενου στο ύψος των 10.500 ευρώ και με την πρόσθετη προυπόθεση ότι οι σχετικές αποδείξεις δαπανών έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Σε περίπτωση μη προσκόμισης του προβλεπόμενου ποσού αποδείξεων , προβλέπεται η προσαύξηση του φόρου με συντελεστή 22% επί της διαφοράς μεταξύ του απαιτούμενου και του προσκομισθέντος ποσού αποδείξεων.

Λαμβάνονται υπόψη στις ανωτέρω αποδείξεις δαπανών οι αποδείξεις από υπηρεσίες , για είδη επισκευής και συντήρησης κατοικίας , για μεταφορές πραγμάτων , συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτου – μοτοσικλέτας , για ανταλλακτικά αυτοκινήτων και μοτοσικλετών , για ταξί και για καύσιμα Ι.Χ. , καθώς και δαπάνες για δίδακτρα φροντιστηρίων και ξένων γλωσσών . Σημειώνεται ότι η διατύπωση επιτρέπει και αποδείξεις που έχουν εκδοθεί και σε άλλες χώρες της Ε.Ε.

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα μισθωτών – συνταξιούχων μειώνεται περαιτέρω κατά ποσοστό 10% , μόνο για δαπάνες:

α) Ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογούμενου και των προσώπων που τον βαρύνουν κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία , ή ασφαλιστικές εταιρείες και υπερβαίνουν το 5% του φορολογούμενου εισοδήματος , με ανώτερο ποσό μείωσης τα 3.000 ευρώ.

β) Επιδικαζόμενης διατροφής που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο , με ανώτερο ποσό μείωσης τα 1.500 ευρώ.

γ) Δωρεών και χορηγιών συγκεκριμένων περιπτώσεων και προς περιοριστικά αναφερόμενους φορείς και οργανισμούς με ανώτερο ποσοστό μείωσης 5% του συνολικού φορολογητέου με τις γενικές διατάξεις εισοδήματος.

Καταργούνται μια σειρά δαπανών που λαμβάνονταν υπόψη για την μείωση του φόρου , όπως τόκοι στεγαστικών δανείων , ενοικίων , διδάκτρων κλπ.

Μειώνεται το ποσό του φόρου κατά 200 ευρώ για τον ίδιο το φορολογούμενο και για κάθε ένα από τα συνοικούντα ή βαρύνοντα αυτόν πρόσωπα , εφόσον:

α) Παρουσιάζουν διαγνωσμένη αναπηρία τουλάχιστον 67% και άνω βάσει ειδικής γνωμάτευσης.

β) Είναι ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες .

γ) Είναι θύματα πολέμου.

ε) Παίρνουν σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.

Εξαιρούνται από τις προαναφερθείσες μειώσεις οι αλλοδαποί κάτοικοι που αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα , με εξαίρεση τους κατοίκους κρατών – μελών της Ε.Ε. που αποκτούν πλέον του 90% του εισοδήματός τους στην Ελλάδα.

ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα καταβάλλεται σε τρεις ίσες δόσεις , από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του επόμενου μήνα από την βεβαίωση του φόρου και η καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα αντιστοίχως , από την βεβαίωση του φόρου.

Ειδικά για το οικονομικό έτος 2014 η προθεσμία υποβολής των φορολογικών δηλώσεων έχει ορισθεί η 30^{η} Ιουνίου 2014 , άρα ο φόρος θα καταβληθεί την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ιουλίου – Σεπτεμβρίου - Νοεμβρίου. Αν το συνολικό ποσό της οφειλής , η οποία προκύπτει μες βάση την αρχική δήλωση του υπόχρεου , είναι μέχρι το ποσό των 300 ευρώ για τον ίδιο και την σύζυγό του αθροιστικά λαμβανόμενο , αυτό θα καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από την βεβαίωση του φόρου.

Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης , ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις , παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου έκπτωση 1,5 %.

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ

Τα ο έντυπο που χρησιμοποιείται για την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι το Ε1 και απεικονίζει συγκεντρωτικά όλη την φορολογική κατάσταση του υπόχρεου. Στο έντυπο αυτό ενοποιούνται τα στοιχεία των εισοδημάτων και των δύο συζύγων . Αναγράφονται τα στοιχεία του φορολογούμενου και της συζύγου όπως τα ονόματα και τα επίθετα , ο αριθμός φορολογικού μητρώου . ο αριθμός ταυτότητας κ.α , . Στην συνέχεια συγκεντρώνονται τα εισοδήματα του φορολογούμενου και της συζύγου από κάθε πηγή εισοδήματος ξεχωριστά. Επίσης στο έντυπο καταγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία του φορολογούμενου και της συζύγου, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτά , καθώς και τα ποσά που θεωρούνται δαπάνη για αγορά περιουσιακού στοιχείου.

Στην συνέχεια καταγράφονται τα ποσά των αποδείξεων που χρειάζεται ο φορολογούμενος για την κατοχύρωση της μείωσης του φόρου . Στο έντυπο αναφέρονται επίσης και τα πρόσωπα που βαρύνουν τον φορολογούμενο για παράδειγμα τα παιδιά του όταν θεωρούνται προστατευόμενα μέλη , με τα ονόματά τους , την ημερομηνία γέννησης και την βαθμίδα φοίτησης.

Επομένως το έντυπο Ε1 είναι το έντυπο όπου τελικά μεταφέρονται όλα τα επιμέρους στοιχεία της φορολογίας του υπόχρεου και της συζύγου.

Στο έντυπο Ε2 καταγράφονται αναλυτικά όλα τα ενοίκια που εισέπραξε ο φορολογούμενος μέσα στο έτος που υποχρεούται να υποβάλλει φορολογική δήλωση και είναι ένα από τα έντυπα που χρησιμοποιούνται για καταγραφή επιμέρους φορολογικών δεδομένων πριν αυτά μεταφερθούν στο έντυπο Ε1.

2.5 ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Το εισόδημα κάθε φορολογούμενου χωρίζεται σε δύο κατηγορίες , το πραγματικό και το τεκμαρτό. Το πραγματικό εισόδημα , όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο , προέρχεται από τις πηγές εισοδήματος του φορολογούμενου , όπως αυτές προκύπτουν από πραγματικά στοιχεία για το διάστημα που υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από βεβαιώσεις αποδοχών , εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που ο υπόχρεος εκμεταλλεύεται , από τόκους καταθέσεων και οποιοδήποτε άλλο εισόδημα που προέρχεται από πραγματικά στοιχεία . Αντίθετα , το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση άλλα δεδομένα , όπως η απόκτηση ή κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου κινητού ή ακινήτου , οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες και το τεκμήριο διαβίωσης. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται ο ακριβής προσδιορισμός του πραγματικού εισοδήματος των πολιτών και η εν μέρει πάταξη της φοροδιαφυγής. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εφαρμογή του καταδεικνύει πάντα την πραγματική οικονομική κατάσταση του φορολογούμενου , καθώς δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου το μέτρο είναι άδικο π.χ. ως προς τον πολίτη που είναι κύριος ακινήτων που προέρχονται από κληρονομική διαδοχή . Σε αυτή την περίπτωση δεν είναι δυνατόν να υποστηριχτεί ότι δαπάνησε χρήματα για να τα αγοράσει και είναι πιθανόν να μην είναι σε θέση να τα συντηρήσει , τουλάχιστον κατά το χρονικό σημείο που τα ακίνητα αυτά περιήλθαν στην κυριότητά του .

2.6 ΕΙΔΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Τα τεκμήρια διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες : α) Στα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και β) στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων . Η πρώτη κατηγορία τεκμηρίων περιλαμβάνει την κατοχή περιουσιακών στοιχείων και η εφαρμογή τους διαρκεί όσο και η κατοχή του κάθε στοιχείου , ενώ η δεύτερη αφορά δαπάνες για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ορισμένων κινητών περιουσιακών στοιχείων , όπως π.χ. το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός σπιτιού ή ενός αυτοκινήτου.

2.7 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Με το άρθρο 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος , όπως αυτό τροποποιήθηκε από τον Ν. 3986/2011 , ορίζονται τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης των φορολογούμενων , όπως αυτά ισχύουν για το οικονομικό έτος 2012 (χρήση 2011) και μετέπειτα και είναι τα εξής:

1. Κύριες κατοικίες
2. Δευτερεύουσες κατοικίες
3. Επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ.
4. Ιδιωτικά στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης
5. Οικιακοί βοηθοί , οδηγοί αυτοκινήτων , δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό
6. Σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης
7. Αεροσκάφη , ελικόπτερα , ανεμόπτερα
8. Εσωτερική – εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)
9. Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Με βάση το άρθρο 28 του Ν. 3986/2011 , επήλθαν αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού των τεκμηρίων που αφορούν τις κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες , τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. , τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης , καθώς και για τις εσωτερικές – εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης.

Με τις αλλαγές αυτές επήλθαν αυξήσεις στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης όπως φαίνεται παρακάτω.

ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Με βάση τη διατύπωση του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. , όπως αυτό τροποποιήθηκε από το Ν. 3986/2011 , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά με βάση τα τετραγωνικά μέτρα ως εξής.

Πίνακας 3 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κύριας κατοικίας για τα έτη 2011 και 2012.

	Κύρια κατοικία	
Τετραγωνικά μέτρα Α οικίας	**Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη 2013 - 2012**	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη 2011**
Μέχρι 80 τμ	40 ευρώ	30 ευρώ
Από 81-120 τμ	65 ευρώ	50 ευρώ
Από 121-200 τμ	110 ευρώ	80 ευρώ
Από 201-300 τμ	200 ευρώ	150 ευρώ
Από 300 τμ και άνω	400 ευρώ	300 ευρώ

Παρατίθεται σύγκριση με τα ποσά τα οποία ορίζονταν για το έτος 2011 .
Παρατηρείται αύξηση των ποσών από το 2011 στο έτος 2012 η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει και το 35%.

Παράδειγμα.

Για οικία 100 τ.μ. το 2012 το ποσό του τεκμηρίου που προέκυπτε ανερχόταν στο (80χ40) +(20χ65) = 3200+1300 = 4.500 ευρώ .

Ενώ για την ίδια οικία των 100 τ.μ. το ποσό του τεκμηρίου για το 2011 ανερχόταν σε (80χ30) + (20χ50) = 2400+1000= 3.400 ευρώ.

Άρα η αύξηση που υπάρχει είναι (4.500-3.400) =1.100/3.400=32,35%

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για τους βοηθητικούς χώρους της κύριας κατοικίας υπολογίζεται ποσό σαράντα (40) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο , ανεξαρτήτως τιμής ζώνης.

ΤΙΜΕΣ ΖΩΝΗΣ

Η τιμή ζώνης καθορίζεται από το κράτος για τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας της κατοικίας , ανάλογα με την περιοχή στην οποία βρίσκεται . Κάθε περιοχή έχει την δική της τιμή ζώνης , η οποία προσαυξάνει την τιμή του τελικού τεκμηρίου του ακινήτου . Οι περιοχές χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες τιμών που προσδιορίζουν την αντικειμενική δαπάνη της οικίας ανά τετραγωνικό μέτρο σε ευρώ . Παρακάτω παρατίθεται σχετικός πίνακας.

Πίνακας 4 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικίας αναφορικά με τις τιμές ζώνης.

	Κύρια κατοικία		
Επιφάνεια κατοικίας τμ κύριοι χώροι	**Τιμή ζώνης < 2800 ευρώ**	**Τιμή ζώνης από 2800 - 4999 ευρώ**	**Τιμή ζώνης > 5000 ευρώ**
Μέχρι 80 τμ	40 ευρώ	56 ευρώ	68 ευρώ
Από 81-120 τμ	65 ευρώ	91 ευρώ	110,50 ευρώ
Από 121-200 τμ	110 ευρώ	154 ευρώ	187 ευρώ
Από 201-300 τμ	200 ευρώ	280 ευρώ	340 ευρώ
Από 300 τμ και άνω	400 ευρώ	560 ευρώ	680 ευρώ

Παρατηρούμε ότι το τεκμήριο του ακινήτου στην δεύτερη ζώνη είναι προσαυξημένο κατά 40% , και για την Τρίτη ζώνη υπάρχει προσαύξηση κατά 70% , πάντα σε σχέση με την τιμή ανά τ.μ. πρώτη ζώνη.

ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Στην περίπτωση μονοκατοικίας τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά είκοσι τοις εκατό (20 %).

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Όταν υπάρχει δευτερεύουσα κατοικία , λαμβάνεται το ήμισυ της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης που προκύπτει όταν έχουμε κύρια κατοικία μαζί με το βοηθητικό χώρο της , είτε αυτή ιδιοκατοικείται είτε μισθώνεται ή έχει παραχωρηθεί δωρεάν . Δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη στις περιπτώσεις κενών κατοικιών , εφόσον αποδεικνύεται από λογαριασμό της ΔΕΗ ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο ότι το ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπόψιν διάστημα. Αναλυτικοί πίνακες υπολογισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης για τις κύριες και δευτερεύουσες κατοικίες.

Πίνακας 5 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικιών με τιμή ζώνης έως 2.799 ευρώ.

Κατοικίες σε περιοχές με τιμή ζώνης έως 2.799 ευρώ/τμ

Επιφάνεια σε τμ	Διαμέρισμα	Μονοκατοικία	Εξοχικό
60	2.400,00	2.880,00	1.200,00
80	3.200,00	3.840,00	1.600,00
100	4.500,00	5.400,00	2.250,00
120	5.800,00	6.960,00	2.900,00
150	9.100,00	10.920,00	4.550,00
200	14.600,00	17.520,00	7.300,00
300	34.600,00	41.520,00	17.300,00

Πίνακας 6 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικιών με τιμή ζώνης από 2800 έως 4999 ευρώ.

Κατοικίες σε περιοχές με τιμή ζώνης από 2.800 ευρώ έως 4999 ευρώ /τμ

Επιφάνεια σε τμ	Διαμέρισμα	Μονοκατοικία	Εξοχικό
60	3.360,00	4.032,00	1.680,00
80	4.480,00	5.376,00	2.240,00
100	6.300,00	7.560,00	3.150,00
120	8.120,00	9.744,00	4.060,00
150	12.740,00	15.288,00	6.370,00
200	20.440,00	24.528,00	10.220,00
300	48.440,00	58.128,00	24.240,00

Πίνακας 7 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη κατοικιών με τιμή ζώνης άνω των 5000 ευρώ.

Κατοικίες σε περιοχές με τιμή ζώνης άνω των 5000 ευρώ/ τμ			
Επιφάνεια σε τμ	**Διαμέρισμα**	**Μονοκατοικία**	**Εξοχικό**
60	4.080,00	4.896,00	2.040,00
80	5.440,00	6.528,00	2.720,00
100	7.650,00	9.180,00	3.825,00
120	9.860,00	11.832,00	4.930,00
150	15.470,00	18.564,00	7.735,00
200	24.820,00	29.784,00	12.410,00
300	58.820,00	70.584,00	29.410,00

ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ Ι.Χ.

Το τεκμήριο των επιβατικών Ι.Χ. αυτοκινήτων υπολογίζεται με βάση τον κυβισμό του και την παλαιότητά του . Όσο μεγαλύτερου κυβισμού είναι το αυτοκίνητο , τόσο μεγαλώνει η δαπάνη αντικειμενικής αξίας. Αντιθέτως , η παλαιότητα του Ι.Χ. χαμηλώνει το τεκμήριο στις περιπτώσεις που το Ι.Χ. είναι από πέντε έτη και άνω . Αξίζει να σημειωθεί ότι για τα αυτοκίνητα Ι.Χ. που αγοράστηκαν από χώρα του εξωτερικού , ανεξάρτητα από την παλαιότητά τους , υπολογίζουμε το τεκμήριο με βάση το έτος που αυτό κυκλοφόρησε στην Ελλάδα και όχι το έτος κατασκευής . Έτσι , αν για παράδειγμα υπάρχει ένα αυτοκίνητο που κατασκευάστηκε το 2005 και ο κάτοχός του το αγόρασε από το εξωτερικό το 2009 , το αυτοκίνητο για το έτος 2014 θα φορολογηθεί σαν ένα αυτοκίνητο 6 ετών .

ΚΥΒΙΣΜΟΣ

Μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν. 3986 /2011 στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης για το οικονομικό έτος 2014 ορίζεται με βάση τα κυβικά του ως εξής.

Πίνακας 8 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη Ι.Χ. για τα έτη 2013-2012 και για το 2011.

Κυβικά εκατοστά Ι.Χ.	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013-2012**	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2011**
Μέχρι 1200 κυβικά	4.000 ευρώ	3.000 ευρώ
Από 1200 -2000 κυβικά	600 ευρώ για κάθε 100 κυβικά	300 ευρώ για κάθε 100 κυβικά
Από 2000-3000 κυβικά	900 ευρώ για κάθε 100 κυβικά	500 ευρώ για κάθε 100 κυβικά
Από 3000 κυβικά και άνω	1200 ευρώ για κάθε 100 κυβικά	700 ευρώ για κάθε 100 κυβικά

Όπως μπορεί να παρατηρηθεί από τον πίνακα , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυξάνεται κλιμακωτά όσο αυξάνονται τα κυβικά από τα 1200 και πάνω , ενώ μέχρι τα 1200 μένει σταθερή. Επίσης διαπιστώνεται και ή αύξηση στα ποσά της αντικειμενικής δαπάνης σε σχέση με το 2011 , αύξηση η οποία είναι μίνιμουμ 33,33 % για Ε.Ι.Χ. μέχρι των 1200 κυβικών.

Σημειώνεται ότι αν ο κυβισμός του αυτοκινήτου δεν καταλήγει σε πλήρη εκαντοτάδα , γίνεται στρογγυλοποίηση προς την πλησιέστερη.

Παράδειγμα.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ένα αυτοκίνητο 1.800 κυβικών είναι .

4.000+(600χ6) = 7.600 ευρώ.

ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω , ένα επιπλέον στοιχείο που καθορίζει την ετήσια αντικειμενική δαπάνη των αυτοκινήτων Ι.Χ. είναι η παλαιότητά τους , η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του αυτοκινήτου στη χώρα μας και μειώνει το τεκμήριο ανάλογα με τα χρόνια που είναι στην κατοχή του φορολογούμενου. Συγκεκριμένα.

Πίνακας 9 Ποσοστό μείωσης ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης με βάση την παλαιότητα του αυτοκινήτου.

Από 5 έως 10 έτη	Μείωση 30%
Πάνω από 10 έτη	Μείωση 50%

Παράδειγμα.

Αν έχουμε ένα αυτοκίνητο 1.800 κυβικών το οποίο είναι 7 ετών το τεκμήριο μειώνεται κατά 30 % ως εξής. 7.600 – (7.600χ30%) = 5.320

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ Ι.Χ. – ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Τα ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης , εκτός από τις δύο παραμέτρους (κυβισμός – παλαιότητα) που προαναφέραμε , επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες. Συγκεκριμένα , για κατηγορίες αυτοκινήτων που αποτελούν εξαιρέσεις , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για Ι.Χ. δεν εφαρμόζεται και συνεπώς δεν υπάρχει τεκμήριο. Οι κατηγορίες αυτές εξετάζονται αμέσως παρακάτω.

ΑΝΤΙΚΕΣ – ΑΝΑΠΗΡΙΚΑ

Σε περιπτώσεις που τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας (αντίκες) , το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει την ανωτέρω αρμοδιότητα , δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη.

Ανάλογης φορολογικής αντιμετώπισης τυγχάνουν και τα ειδικά διασκευασμένα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που εξυπηρετούν κινητικά αναπήρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Επισημαίνεται ότι ως προς τα αυτοκίνητα με ξένες πινακίδες που κυκλοφορούν στην Ελλάδα περιστασιακά (όπως λ.χ. για τουριστικούς λόγους) δεν υπολογίζεται ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης.

ΑΚΙΝΗΣΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Στην περίπτωση που το αυτοκίνητο τίθεται σε κατάσταση ακινησίας ή καταστρέφεται ολοκληρωτικά από οποιαδήποτε αιτία , η τεκμαρτή δαπάνη του αντιστοιχεί σε τόσα δωδέκατα του χρόνου , όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του. Για τους υπόλοιπους μήνες δεν υπάρχει τεκμήριο , αφού το αυτοκίνητο δεν είναι πλέον στην κατοχή του φορολογούμενου.

ΣΥΓΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Όταν υπάρχει συγκυριότητα επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. η ετήσια αντικειμενική δαπάνη προκύπτει από τον επιμερισμό του .

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στην ετήσια δαπάνη διαβίωσης περιλαμβάνεται και το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης , όπως αυτό προκύπτει από τα νόμιμα παραστατικά , δηλαδή τις αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Επισημαίνεται ότι από την εφαρμογή αυτή του τεκμηρίου εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται για εσπερινά λύκεια , καθώς και για ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες. Σε περιπτώσεις διαζευγμένων γονέων , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τα δίδακτρα και όχι εκείνον ο οποίος έχει την επιμέλεια των τέκνων. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν έχει υποστεί καμία μεταβολή.

ΟΙΚΙΑΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ , ΔΑΣΚΑΛΟΙ , ΟΔΗΓΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη και η δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς , δασκάλους και λοιπό προσωπικό στο κατώτατο όριο αμοιβών , όπως αυτό ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την

αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Για παράδειγμα , οι κατώτατες αμοιβές μη οικόσιτου οικιακού προσωπικού ορίζονται για ημερομίσθιο στο ποσό των 33,56 ευρώ και για μισθό στο ποσό των 739,56 ευρώ.

Από τα παραπάνω εξαιρείται το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό , καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται όταν ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί μαζί του και τον βαρύνει με αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο . (ΠΟΛ 1080/12-4-2011) Τονίζεται ότι το ποσό αυτό από την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν έχει αλλάξει για το έτος 2013.

ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 (όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 28 ν. 3986/2011) , στα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κατοχής , ή κυριότητας του φορολογούμενου ή της συζύγου ή των προσώπων που τους βαρύνουν , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού , ασφαλίστρων , καυσίμων , συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται ανάλογα με το ολικό μήκος του σκάφους. Το κόστος που προκύπτει από τα παραπάνω δίνεται από το κράτος ανάλογα με τα μέτρα του σκάφους. Τα σκάφη αναψυχής για τον προσδιορισμό του ετήσιου τεκμηρίου διακρίνονται σε δύο κατηγορίες , στα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου , ταχύπλοα και μη , και στα ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης. Παρακάτω θα αναλυθεί η κάθε κατηγορία ξεχωριστά και ο τρόπος υπολογισμού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης , καθώς επίσης και άλλες περιπτώσεις πλοίων που έχουν μειώσεις στο τεκμήριο τους.

ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ ΣΚΑΦΗ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ , ΤΑΧΥΠΛΟΑ ΚΑΙ ΜΗ

Στα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου ο προσδιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης προκύπτει ως εξής:

Πίνακας 10 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη μηχανοκίνητων σκαφών ανοικτού τύπου , ταχύπλοων και μη με βάση το μήκος τους για τα έτη 2013 – 2012 και 2011

Ολικό μήκος	**Ισχύουσα ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013-2012**	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2011**
Μέχρι 5 μέτρα	4.000 ευρώ	3.000 ευρώ
Πάνω από 5 μέτρα	Επιπλέον 2000 ευρώ το μέτρο	4000 ευρώ

Παρατίθεται πίνακας με τα ποσά αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κατοχή μηχανοκίνητου σκάφους ανοικτού τύπου τόσο για το 2011 όσο και για τα έτη 2012 και 2013 . Από την σύγκριση διαπιστώνεται η αύξηση της αντικειμενικής δαπάνης για τα έτη 2012 – 2013 .

<u>Παράδειγμα</u>

- Για ένα ταχύπλοο σκάφος 3 μέτρων το τεκμήριο για το οικονομικό έτος 2013 θα είναι 4.000 ευρώ
- Για ένα ταχύπλοο σκάφος 8 μέτρων το τεκμήριο για το 2013 θα είναι 4.000 + (3χ2.000)= 10.000 ευρώ
- Για ένα ταχύπλοο σκάφος 15 μέτρων το τεκμήριο για το 2013 θα είναι 4.000 + (10χ2.000) = 24.000 ευρώ

Από τα ανωτέρω προκύπτει η τεράστια αύξηση της αντικειμενικής δαπάνης για τα οικονομικά έτη 2012 και 2013 , ειδικά για σκάφη που υπερβαίνουν τα 5 μέτρα.

Αναλυτικότερα , με βάση τον παρακάτω πίνακα , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη των μηχανοκίνητων σκαφών αναψυχής ανοικτού τύπου για τα οικονομικά έτη 2012 και 2013 διαμορφώνεται ως εξής.

Πίνακας 11 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής , ταχύπλοων και μη , αναφορικά με το μήκος.

Μηχανοκίνητα σκάφη αναψυχής , ταχύπλοα και μη	
Ολικό μήκος	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη**
4	4.000 ευρώ
5	4.000 ευρώ
6	6.000 ευρώ
7	8.000 ευρώ
8	10.000 ευρώ
9	12.000 ευρώ
10	14.000 ευρώ
11	16.000 ευρώ
12	18.000 ευρώ

ΙΣΤΙΟΦΟΡΑ Η ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ Η ΜΙΚΤΑ ΣΚΑΦΗ ΜΕ ΧΩΡΟ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ

Όλα τα σκάφη αναψυχής που περιλαμβάνουν έστω και μία καμπίνα ή γενικά κλειστό χώρο ανεξαρτήτως από τον χώρο ή το είδος ή την ποσότητα εξοπλισμού , θεωρούνται σκάφη με χώρο ενδιαίτησης και φορολογούνται διαφορετικά.

Παρακάτω θα δούμε αναλυτικά σε πίνακα τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης σε σκάφη με χώρο ενδιαίτησης , καθώς και τη σύγκριση της εν λόγω κλίμακας με το προυπάρχον καθεστώς , από την οποία προκύπτει αύξηση του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από το 2011 στο 2012 και 2013.

Πίνακας 12 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιστιοφόρων ή μικτών σκαφών με χώρο ενδιαίτησης με βάση τα μέτρα του σκάφους για τα έτη 2013 – 2012 και το 2011.

Ολικό μήκος	**Ισχύουσα ετήσια αντεικιμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013 2012**	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2011**
Μέχρι 7 μέτρα	12.000 ευρώ	8.000 ευρώ
Από 7 έως 10 μέτρα	3.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	2.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Από 10 έως 12 μέτρα	7.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	5.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Από 12 έως 15 μέτρα	15.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	10.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Από 15 έως 18 μέτρα	22.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	15.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Από 18 έως 22 μέτρα	30.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	20.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο
Πάνω από 22 μέτρα	50.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο	35.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο

Διευκρινίζεται ότι το μήκος του σκάφους θεωρείται το μήκος της ευθείας γραμμής που ενώνει τα πιο απομακρυσμένα σημεία της πλώρης και της πρύμνης .
Επίσης , όταν το μήκος αυτό δεν θεωρείται ακέραιος αριθμός , λαμβάνεται υπόψη ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός μέτρων.

Παράδειγμα.

Το τεκμήριο για το έτος 2013 για ένα μηχανοκίνητο σκάφος με χώρο ενδιαίτησης με ολικό μήκος 12 μέτρων υπολογίζεται ως εξής.
12.000 + (3χ3.000) + (2χ7.500) = 36.000 ευρώ
Ενώ για το έτος 2011 το τεκμήριο θα ήταν
8.000 + (3χ2.000) + (2χ5.000) = 24.000 ευρώ
Δηλαδή υπάρχει μία αύξηση της τάξης του 50%

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Όσον αφορά τα σκάφη αναψυχής , υπάρχουν μειώσεις της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης , όπως ακριβώς ισχύει και για τα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης . Οι μειώσεις αυτές απορρέουν είτε από την παλαιότητα του σκάφους , είτε από την κατασκευή του , όταν πρόκειται για σκάφη συγκεκριμένου τύπου , που έχουν ευνοική φορολόγηση. Στην συνέχεια θα εξηγήσουμε αναλυτικά τον τρόπο μείωσης τεκμηρίων και στις δύο περιπτώσεις.

ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑ ΣΚΑΦΩΝ

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για τα σκάφη αναψυχής μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά τους . Συγκεκριμένα , υπολογίζοντας από το έτος που νηολογήθηκε πρώτη φορά , μειώνεται η τεκμαρτή δαπάνη για πέντε έως δέκα έτη κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και με ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) , αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα έτη.

<u>Παράδειγμα.</u>

Ένα μηχανοκίνητο σκάφος με χώρο ενδιαίτησης και ολικό μήκος 12 μέτρα όπως εξηγήσαμε παραπάνω θα είχε τεκμήριο 36.000 ευρώ. Αν το σκάφος όμως ήταν 5 ετών τότε θα είχαμε τεκμήριο
36.000 – (36.000χ15%) = 30.600 ευρώ

Ενώ για ένα σκάφος ιδίων μέτρων με χώρο ενδιαίτησης , αλλά 14 χρόνων θα είχαμε τεκμήριο
36.000 – (36.000χ30%) = 25.200 ευρώ.

ΠΛΟΙΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ , ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μείωση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης έχουμε και στην περίπτωση όπου τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης είναι παραδοσιακού τύπου σκάφη. Σε αυτήν την κατηγορία ανήκουν τα σκάφη αναψυχής που κατασκευάσθηκαν ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα , προέρχονται από την ναυτική παράδοση της χώρας μας και είναι

κατασκευασμένα εξ ολοκλήρου από φύλο . Για τα σκάφη αυτά τύπου , όπως το «τρεχαντήρι» , «βαρκαλάς» , «πέραμα» , «τσερνίκι» , προβλέπεται μείωση της τεκμαρτής δαπάνης κατά πενήντα τοις εκατό (50%) .

ΑΚΙΝΗΣΙΑ ΣΚΑΦΟΥΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Εκτός από τις μειώσεις της τεκμαρτής δαπάνης , όπως και στα αυτοκίνητα , έτσι και στα σκάφη αναψυχής , το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση ακινησίας. Όταν το σκάφος τίθεται σε ακινησία κατά την διάρκεια του έτους υπολογίζεται το τεκμήριο με βάση τα δωδέκατα , δηλαδή τους μήνες του χρόνου που αυτό ήταν στην κατοχή ή την χρήση του φορολογούμενου.

Τέλος , θα πρέπει να αναφερθούν δύο ακόμη περιπτώσεις σκαφών αναψυχής που βαρύνονται με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης. Η πρώτη περίπτωση είναι τα σκάφη αναψυχής με ξένη σημαία , τα οποία είτε είναι ελλιμενισμένα είτε εκτελούν συνήθεις πλόες στην αλλοδαπή. Η άλλη περίπτωση είναι η χρήση σκάφους. Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης βαρύνει τα πρόσωπα τα οποία , αν και δεν έχουν στην κυριότητά τους , έχουν στη κατοχή τους για ατομικές ανάγκες ή τις οικογενειακές τους ανάγκες τέτοιου είδους μεταφορικά μέσα . Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος , χρήστης δεν είναι ο επιβάτης που ενδεχομένως φιλοξενείται για μικρά διαστήματα στο σκάφος , αλλά αυτός που το έχει στην διάθεσή του.

ΜΟΝΙΜΟ ΠΛΗΡΩΜΑ

Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο είτε για όλο το έτος είτε για κάποιους μήνες του χρόνου , στην παραπάνω δαπάνη που υπολογίζεται για τα σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος.

ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ – ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ – ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ

Τα αεροσκάφη , ανεμόπτερα και ελικόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου , της συζύγου ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους

βαραίνουν , αποτελούν τεκμήρια και ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης πραγματοποιείται ως εξής.

ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΑ

Για τα ανεμόπτερα προκύπτει από το κράτος η ετήσια αντικειμενική δαπάνη στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΜΕ ΚΙΝΗΤΗΡΑ ΚΟΙΝΟ ΚΑΙ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΑ

Για τα αεροσκάφη με κινητήρα κοινό , εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα , καθώς και ελικόπτερα υπολογίζεται όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 13 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αεροσκαφών με κινητήρα κοινό και ελικοπτέρου με βάση την ισχύ κινητήρα.

Ίπποι ισχύος κινητήρα	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη**
0-150	65.000 ευρώ
150 και πάνω	500 ευρώ για κάθε επιπλέον ίππο

ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΑΕΡΙΟΠΡΟΩΘΟΥΜΕΝΑ (JET)

Για τα αεριοπροωθούμενα αεροσκάφη το κράτος ορίζει την ετήσια αντικειμενική δαπάνη στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.

ΥΠΕΡΕΛΑΦΡΕΣ ΠΤΗΤΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ (Υ.Π.Α.Μ.)

Για τις υπερέλαφρες πτητικές αθλητικές μηχανές ορίζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.
Τονίζεται μια ιδιαιτερότητα των αεροσκαφών σε σχέση με τα υπόλοιπα τεκμήρια. Στα αεροσκάφη , ανεμόπτερα και ελικόπτερα δεν αναγνωρίζεται η ακινησία για την μη εφαρμογή της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης. Είναι μεν δυνατόν να θεωρηθούν ακινητοποιημένα και να μην ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό της τεκμαρτής δαπάνης , αλλά η διαπίστωση αυτή ανάγεται στην κρίση του αρμόδιου προισταμένου της Δ.Ο.Υ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (ΠΙΣΙΝΑ)

Ο προσδιορισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για τις εσωτερικές – εξωτερικές δεξαμενές κολύμβησης γίνεται κλιμακωτά και είναι ανάλογος με τα τετραγωνικά της επιφάνειάς της . Η κλίμακα αυτή φαίνεται στον πίνακα που παρατίθεται αμέσως μετά όπως επίσης και οι αυξήσεις που επήλθαν από τις αλλαγές του άρθρου για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα ποσά που ισχύουν για την εξωτερική πισίνα διπλασιάζονται στις εσωτερικές πισίνες.

Πίνακας 14 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης με βάση τα τετραγωνικά μέτρα για τα έτη 2013 – 2013 και το 2011.

	Εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)	
Τετραγωνικά μέτρα	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013-2012**	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2011**
0-60	160 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο	100 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο
60 και άνω	320 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο	200 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο

Παράδειγμα

Μια πισίνα εξωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2013 (60χ160) + (5χ320) = 9.600 + 1.600 = 11.200 ευρώ.
Μια πισίνα εξωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2011 (60χ100) + (5χ200) = 6.000 + 1.000 = 7.000 ευρώ.
Η αύξηση που προκύπτει από το 2011 στο 2012 και 2013 είναι της τάξης του 60 %.

Πίνακας 15 Ετήσια αντικειμενική δαπάνη εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης με βάση τα τετραγωνικά μέτρα για τα έτη 2013-2013 και το 2011.

	Εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα)	
Τετραγωνικά μέτρα	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2013-2012**	**Ετήσια αντικειμενική δαπάνη οικ. Έτους 2011**
0-60	320 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο	200 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο
60 και άνω	640 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο	400 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο

Παράδειγμα

Μια πισίνα εσωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2013 (60χ320) + (5χ640) = 19.200 + 3.200 = 22.400 ευρώ.
Μια πισίνα εσωτερικού χώρου 65 τ.μ. έχει ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το 2011 (60χ200) + (5χ400) = 12.000 + 2.000 = 14.000 ευρώ.
Η αύξηση που προκύπτει από το 2011 στο 2012 και 2013 είναι της τάξης του 60%.

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης ορίζεται στο ποσό των 3.000 ευρώ για κάθε άγαμο φορολογούμενο και στο ποσό των 5.000 ευρώ για συζύγους που υποβάλλουν από κοινού δήλωση. Η δαπάνη αυτή αντιπροσωπεύει το ελάχιστο ποσό που χρειάζεται κάθε φορολογούμενος ή οικογένεια για να επιβιώσει ένα ημερολογιακό έτος , όπως αυτό το ποσό προσδιορίσθηκε από το νόμο.

2.8 ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Παραπάνω αναφέρθηκαν οι περιπτώσεις από όπου προκύπτει η τεκμαρτή δαπάνη , που όπως είπαμε χρησιμοποιείται ως τρόπος εύρεσης του πραγματικού εισοδήματος του φορολογούμενου , και ο εκάστοτε τρόπος υπολογισμού της.

Παρόλα αυτά , υπάρχουν περιπτώσεις όπου το συνολικό ετήσιο ποσό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του , για τον ίδιο ή για τα πρόσωπα που τον βαρύνουν , για συγκεκριμένους λόγους και εφόσον αυτοί αποδεικνύονται από πραγματικά γεγονότα ή στοιχεία. Τέτοιες περιπτώσεις οι οποίες αναφέρονται κυρίως στο πρόσωπο του υπόχρεου παρατίθενται παρακάτω.

Α) όταν υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις

Β) όταν είναι φυλακισμένοι

Γ) όταν νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική

Δ) όταν είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας

Ε) όταν συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και οι δαπάνες διαβίωσης είναι μειωμένες λόγω συμβολής των συγγενών αποδεδειγμένα και εφόσον αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές.

Ζ) όταν είναι ανήλικοι ορφανοί , που έχουν στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας

Η) στην περίπτωση που προσκομίσουν στοιχεία που να αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν υπάρχει ένας ή περισσότεροι από τους λόγους που προαναφέραμε , ο φορολογούμενος πρέπει να προσκομίσει μαζί με την δήλωσή του και τα απαραίτητα δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει η ορθότητα των ισχυρισμών του. Στην συνέχεια είναι στην διακριτική ευχέρεια του προισταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας , ο οποίος , αφού ελέγξει την ακρίβεια των δικαιολογητικών στοιχείων και αποφανθεί ότι όσα υποστήριξε ο υπόχρεος είναι αληθή , θα προβεί στην αντίστοιχη μείωση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία.

Για την πρώτη και την Τρίτη περίπτωση , διαφορά που προκύπτει μεταξύ της αντικειμενικής και πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου. Όταν πρόκειται για τις αντικειμενικές δαπάνες των τέκνων , η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται στον γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

2.9 ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Παραπάνω αναφερθήκαμε στην αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από την κυριότητα ή κατοχή ακινήτων , αυτοκινήτων , σκαφών και άλλων τεκμηρίων όσο αφορά το κόστος συντήρησης και χρήσης αυτών. Στην τεκμαρτή δαπάνη όμως λογίζονται και τα ποσά που καταβάλλονται ως δαπάνη για συγκεκριμένες οικονομικές συναλλαγές (αγορές ή μισθώσεις με μεγάλο κόστος , για δάνεια σε τρίτους κ.α.) που ο φορολογούμενος ή η σύζυγος ή τα πρόσωπα που τον βαρύνουν δαπανούν μεγάλα χρηματικά ποσά. Ο σκοπός και σε αυτήν την περίπτωση είναι να διαπιστωθεί αν αυτό το ποσό που δαπανήθηκε από τον υπόχρεο δικαιολογείται από τις πηγές εισοδήματος που δηλώνει ή αν υπάρχει φοροδιαφυγή. Στην συνέχεια θα αναλύσουμε τις περιπτώσεις αυτών των συναλλαγών που λογίζονται ως τεκμαρτή δαπάνη.

ΑΓΟΡΑ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ , ΔΙΤΡΟΧΩΝ Η ΤΡΙΤΡΟΧΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ , ΠΛΟΙΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ , ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΞΙΑΣ

Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Σε περίπτωση που η αξία κάθε πράγματος ξεχωριστά είναι μικρότερη του ποσού αυτού , αλλά τα πράγματα αυτά αποτελούν κατά τα συναλλακτικά ήθη ένα ενιαίο σύνολο , τότε για τον προσδιορισμό της αξίας λαμβάνουμε υπόψη την αξία όλων αυτών των πραγμάτων , εφόσον υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

ΑΓΟΡΑ Η ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΗ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Η ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ

Στην περίπτωση αυτή , ως κόστος αγοράς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982. Όταν το κόστος που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία , ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται αυτή που καθορίζεται στα συμβόλαια. Ειδικά για περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων , ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται.

Α) το κόστος που καθορίζεται στα πωλητήρια συμβόλαια.
Β) η διαφορά μεταξύ του ποσού που καταβλήθηκε και της πραγματικής αξίας του ακινήτου , η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ

Η χορήγηση δανείου προς οποιονδήποτε λογίζεται ως τεκμαρτή δαπάνη. Συνεπώς το ποσό που χορηγήθηκε ως δάνειο περιλαμβάνεται στην ετήσια αντικειμενική δαπάνη και δηλώνεται στην δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων από τον δανειολήπτη.

ΔΩΡΕΕΣ , ΓΟΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ Η ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ

Τα ποσά που ξεπερνούν τα τριακόσια (300) ευρώ και δαπανώνται για δωρεές , γονικές παροχές ή χορηγίες περιλαμβάνονται στην ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Σημειωτέον ότι εξαιρούνται τα ποσά που δαπανήθηκαν για δωρεές προς το δημόσιο , τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους , τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς επίσης και τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία , τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από το κράτος.
Κατά τον ίδιο τρόπο εξαιρούνται οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα , τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς , καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται , εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ Η ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΟΠΟΙΑΣΔΗΠΟΤΕ ΜΟΡΦΗΣ

Στο ποσό αυτής της δαπάνης περιλαμβάνεται και το ποσό των τόκων μέσα στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας .

ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Όπως αναφέραμε παραπάνω υπάρχουν περιπτώσεις που η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζεται. Οι περιπτώσεις αυτές είναι οι εξής.

Α) Όταν πρόκειται για αντικειμενική δαπάνη , η οποία προκύπτει από επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης αναπήρου , το οποίο απαλλάσσεται από τέλη κυκλοφορίας.

Β) Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δε διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α) , του ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α) , και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α) , την ετήσια αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάση του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.

Γ) Όταν πρόκειται για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων , όσο αφορά την τεκμαρτή δαπάνη για τα αυτοκίνητα τα οποία αγοράσθηκαν με σκοπό την μεταπώληση και εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας έχουν παραμείνει στην Δ.Ο.Υ. στην οποία έγινε η μεταβίβαση προς την επιχείρηση μεταπώλησης από αυτήν σε τρίτο και το αυτοκίνητο για το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα.

Δ) Προκειμένου για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης , κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.

Ε) Όταν πρόκειται για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική ή ελευθέριο επάγγελμα.

Ζ) Προκειμένου για αγορά αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης , ειδικά κατασκευασμένων Ι.Χ. για άτομα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν το εξήντα επτά τοις εκατό (67 %)

Η) Όταν πρόκειται για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65° έτος της ηλικίας τους , η ετήσια αντικειμενική δαπάνη εφαρμόζεται μειωμένη κατά τριάντα τοις εκατό (30%).

Θ) Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία στην αλλοδαπή , εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.

2.10 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ – ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ

Παραπάνω αναλύθηκε η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η εφαρμογή της , με την μορφή κατοχής , είτε αγοράς περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν τεκμήριο. Στο κεφάλαιο αυτό αναλύεται η περίπτωση της κάλυψης της αγοράς ή κατοχής περιουσιακών στοιχείων , και οι προυποθέσεις που καθιστούν εφικτή την αντιμετώπιση και δικαιολόγησή της . Έτσι έχουμε δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογούμενος πρέπει να αντιμετωπίσει την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από την περιουσιακή του κατάσταση.
Όταν ο υπόχρεος φορολογείται με βάση τα περιουσιακά του στοιχεία και η ετήσια δαπάνη του θεωρείται φορολογητέο εισόδημα , έχει την δυνατότητα να μειώσει το ποσό για το οποίο θα φορολογηθεί . Η μείωση αυτή είναι δυνατή όταν ο φορολογούμενος παρουσιάσει τις πηγές , πέρα από το εισόδημά του , από τις οποίες βρέθηκαν τα χρήματα για την συντήρηση της περιουσίας του. Έτσι μειώνεται το φορολογητέο του εισόδημα και τελικώς ο φόρος του.

Όταν πραγματοποιείται μια αγορά , ο φορολογούμενος δαπανά κάποια χρήματα για αυτήν , τα οποία πρέπει να δικαιολογήσει στο κράτος σε περίπτωση που αυτά δεν προκύπτουν από τα εισοδήματα του. Η διαδικασία της διερεύνησης της πηγής του χρηματικού ποσού που δαπανάται για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων καλείται χάριν συντομίας « πόθεν έσχες» . Έτσι με την διαδικασία της δικαιολόγησης του πόθεν έσχες το κράτος επιδιώκει να αποκαλυφθούν κρυμμένα εισοδήματα ή εισοδήματα του φορολογούμενου που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες.

Ο νόμος ορίζει συγκεκριμένες προυποθέσεις , υπό τις οποίες είναι δυνατόν να δικαιολογήσει ο φορολογούμενος την κατοχή περιουσιακών στοιχείων ή την αγορά που πραγματοποιήθηκε . Η κάλυψη των τεκμηρίων αποτελεί σημαντικό κομμάτι της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος , καθώς σε περίπτωση μη δικαιολόγησης αυτών , ο υπόχρεος θα φορολογηθεί , εκτός από το φορολογητέο του εισόδημα , και για το ποσό που δεν δικαιολογεί από την αγορά τεκμηρίου. Και στις δύο περιπτώσεις ο φορολογούμενος έχει το δικαίωμα είτε να μειώσει την αντικειμενική του δαπάνη είτε να δικαιολογήσει την αγορά του , με τους ίδιους τρόπους. Παρακάτω θα αναλυθούν οι περιπτώσεις αυτές κάθε μία αναλυτικά και με παραδείγματα. Όπως προκύπτει από το άρθρο 19 έχουμε τις εξής περιπτώσεις κάλυψης τεκμηρίων.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Όταν ο φορολογούμενος έχει το απαραίτητο ύψος εισοδήματος για την αγορά που έχει πραγματοποιηθεί , δικαιολογεί την τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από την αγορά αυτή ή την κατοχή του . Σε αυτήν την περίπτωση απλά ο υπόχρεος χρησιμοποίησε το εισόδημά του , το οποίο προκύπτει από νόμιμες πηγές και είναι κανονικά δηλωμένο . Τονίζεται ότι το εισόδημα για το οποίο γίνεται λόγος , είναι αυτό που προκύπτει από το έτος κατά το οποίο γίνεται η αγορά.

Παράδειγμα.

Πραγματοποιείται αγορά αυτοκινήτου με αξία 20.000 ευρώ , ο φορολογούμενος έχει ετήσιο εισόδημα 50.000 ευρώ. Λόγω εισοδήματος δικαιολογεί την αγορά , καθώς τα χρήματα προήλθαν από νόμιμα δηλωμένα εισοδήματά του.

ΠΩΛΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

Είναι δυνατόν να δικαιολογηθεί η αγορά ή η κατοχή περιουσιακού στοιχείου όταν έχει προηγηθεί πώληση άλλου. Έτσι τα έσοδα που προέκυψαν από την πώληση έχουν χρησιμοποιηθεί για την αγορά κάποιου άλλου , ή για την κάλυψη της συντήρησης αυτών που είναι ήδη στην κατοχή του , εφόσον η πώληση έχει πραγματοποιηθεί μέσα στο ίδιο έτος με την αγορά , και μάλιστα θα πρέπει να προηγείται η πώληση της αγοράς κάποιου περιουσιακού στοιχείου , όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν επαρκεί για την κάλυψη του τεκμηρίου της αγοράς .

Παράδειγμα

Πραγματοποιείται πώληση ακινήτου τον Φεβρουάριο του 2013 και έχουμε έσοδο καθαρής αξίας 70.000 ευρώ , ο φορολογούμενος εμφανίζει φορολογητέο εισόδημα 40.000 ευρώ για το 2013 , και τον Απρίλιο του 2013 αγοράζει ακίνητο αξίας 100.000 ευρώ.

Διαπιστώνουμε ότι αν προστεθεί το έσοδο από την πώληση του ακινήτου και το φορολογητέο εισόδημα (70.000 + 40.000) = 110.000 ευρώ , ότι καλύπτει την αγορά του ακινήτου.

ΔΑΝΕΙΟ

Σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος για την αγορά του περιουσιακού στοιχείου δανείζεται νόμιμα από πιστωτικό ίδρυμα για το τρέχον έτος και έτσι καλύπτει την αγορά που πραγματοποιήθηκε με την χρήση δανείου. Με τον ίδιο τρόπο είναι δυνατή και η κάλυψη της δαπάνης για τα περιουσιακά στοιχεία που ήδη έχει.

Παράδειγμα

Ο φορολογούμενος έχει φορολογητέο εισόδημα 100.000 ευρώ, και παίρνει δάνειο 30.000 ευρώ από την τράπεζα. Έχει πραγματοποιήσει αγορά σκάφους 130.000 ευρώ. Προσθέτοντας το φορολογητέο εισόδημα και το δάνειο 100.000 + 30.000 = 130.000 διαπιστώνεται ότι το χρηματικό ποσό των 30.000 ευρώ που υπολείπεται από το εισόδημα για να δικαιολογηθεί η αγορά του σκάφους καλύπτεται από το δάνειο.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

Ο φορολογούμενος που είτε είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού είτε έχει διαμείνει στην αλλοδαπή για τουλάχιστον 3 έτη , έχει δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τα συνάλλαγμά του για την κάλυψη αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Συγκεκριμένα , για τους κατοίκους εξωτερικού που έρχονται να κατοικήσουν μόνιμα στην Ελλάδα , το συνάλλαγμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμαρτής δαπάνης αγοράς , εφόσον έχει δηλωθεί νόμιμα και έχει μεταφερθεί σε ελληνική τράπεζα μέσα σε δύο χρόνια από την στιγμή που θα μετοικήσει στην Ελλάδα .

Παράδειγμα

Κάτοικος εξωτερικού που πραγματοποιεί αγορά ακινήτου στην Ελλάδα αξίας 100.000 ευρώ , χρησιμοποιώντας συνάλλαγμα του ίδιου ποσού καλύπτει την αγορά με το συνάλλαγμά του.

ΔΩΡΕΕΣ – ΓΟΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Υπάρχει η δυνατότητα δικαιολόγησης αγοράς περιουσιακού στοιχείου και της ήδη υπάρχουσας περιουσίας , όταν τα χρήματα για την αγορά αυτή δίδονται στον φορολογούμενο με μορφή είτε δωρεάς είτε γονικής παροχής μέσα στο έτος κατά το οποίο πραγματοποιείται η αγορά , εφόσον είναι δηλωμένα στην Δ.Ο.Υ.

Παράδειγμα

Ο φορολογούμενος για το έτος 2013 δέχεται γονική παροχή ύψους 100.000 ευρώ και ο ίδιος εμφανίζει φορολογητέο εισόδημα 50.000 ευρώ. Πραγματοποιεί το ίδιο έτος αγορά ακινήτου αξίας 130.000 ευρώ. Αν προστεθεί η δωρεά και το φορολογητέο εισόδημα 100.000 + 50.000 = 150.000 ευρώ , προκύπτει ότι καλύπτεται η αγορά του ακινήτου.

ΛΑΧΕΙΑ

Στις περιπτώσεις όπου ο υπόχρεος μέσα στο έτος αποκτά κέρδη από λαχεία , λόττο και άλλα νόμιμα τυχερά παιχνίδια , τα κέρδη αυτά μπορούν να δικαιολογήσουν την τεκμαρτή δαπάνη που δημιουργεί η αγορά ή η κατοχή περιουσιακών στοιχείων.

Παράδειγμα

Ο φορολογούμενος κερδίζει στο λαχείο το ποσό των 250.000 ευρώ το έτος 2013. Πραγματοποιεί αγορά σκάφους αξίας 180.000 ευρώ. Τα κέρδη του από το λαχείο δικαιολογούν την αγορά του σκάφους.

ΠΟΣΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ Η ΦΟΡΟΛΟΓΗΜΕΝΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΟ ΤΡΟΠΟ

Η αγορά ή κατοχή περιουσιακού στοιχείου είναι δυνατόν να δικαιολογηθεί επίσης και από διάφορα ποσά τα οποία είτε είναι αφορολόγητα ή φορολογούνται απευθείας στην πηγή τους , και αποτελούν στην ουσία εισόδημα για τον φορολογούμενο για το συγκεκριμένο έτος της αγοράς περιουσιακού στοιχείου. Τέτοια ποσά είναι για παράδειγμα τα κέρδη από μετοχές που έχει στην κατοχή του ο φορολογούμενος , τόκοι τραπεζών , το απαλλασσόμενο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις κ.α.

Παράδειγμα

Ο φορολογούμενος δηλώνει φορολογητέο εισόδημα 30.000 ευρώ για το έτος 2013 και εμφανίζει κέρδη από μετοχές αξίας 15.000 ευρώ. Το ίδιο έτος πραγματοποιεί αγορά αυτοκινήτου αξίας 40.000 ευρώ . Εφόσον το φορολογητέο του εισόδημα δεν επαρκεί για να καλύψει την αγορά , το υπόλοιπο ποσό προέρχεται από τα κέρδη του υπόχρεου από τις μετοχές. 30.000 + 15.000 = 45.000 .

ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η περίπτωση της ανάλωσης κεφαλαίου είναι ίσως η πιο σύνθετη καθώς , σε αντίθεης με τα παραπάνω , χρησιμοποιούνται κεφάλαια από προηγούμενα έτη και όχι μόνο από το τρέχον έτος που γίνεται η αγορά τεκμηρίου. Αναφορικά με το βάθος χρόνου για τα έτη , από τα οποία υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν κεφάλαια , δεν υπάρχει περιορισμός . Αναλυτικότερα αθροίζονται οι μισθοί , τα έσοδα από ενοίκια , ποσά από δάνεια , από δωρεές , από ελεύθερο συνάλλαγμα που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο , καθώς και οποιοδήποτε άλλο ποσό που αποδεδειγμένα εισέπραξε όπως κέρδη από λαχεία , τόκους καταθέσεων ή ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου , η υπεραξίες από εξαγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων , τα χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα , τα δάνεια , ποσά από δωρεές ή γονικές παροχές που είναι δηλωμένα στην Δ.Ο.Υ. , τα ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων , τα μερίσματα από μετοχές , το απαλλασσόμενο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις , εισοδήματα από το εξωτερικό που δηλώθηκαν στην Ελλάδα για τους κατοίκους της Ελλάδας , η αποζημίωση αγροτικών λόγω καταστροφής καλλιέργειας (εξαιρούνται οι επιδοτήσεις για πραγματοποίηση επενδύσεων από αναπτυξιακούς νόμους).
Ακολούθως , από το άθροισμα αφαιρούνται τα ποσά τα οποία διατέθηκαν για αγορά αυτοκινήτων , ακινήτων , αποσβέσεις δανείων , δωρεές κλπ. Καθώς και τα ποσά που αντιστοιχούν στις αντικειμενικές δαπάνες αυτοκινήτων , ακινήτων κ.α. Το ποσό που υπολείπεται θεωρείται ως κεφάλαιο που μπορεί να μεταφερθεί για ανάλωση στα επόμενα έτη.
Σημειώνεται ότι τα παραπάνω ισχύουν και για όσους έχουν αναπηρία 67% και πάνω. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για άγαμο , διαζευγμένο ή χήρο και πέντε (5.000) ευρώ για συζύγους , τότε το ποσό που εκπίπτει αντί αυτών προσδιορίζεται με βάση την οικονομική , οικογενειακή και κοινωνική κατάσταση του

φορολογούμενου και με βάση τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης τους , και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 3.000 και 5.000 ευρώ αντίστοιχα (άρθρο 19 παρ. 2ζ Ν. 2238/94) . Διευκρινίζεται ότι το ποσό των 3.000 και 5.000 αντίστοιχα λαμβάνεται υπόψη και για τις χρονιές εκείνες που ο φορολογούμενος δεν ήταν υποχρεωμένος να υποβάλλει φορολογική δήλωση.

Σε αυτό το σημείο διευκρινίζεται ότι κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των παραπάνω εσόδων τα μειώνει και το ποσό που απομένει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει την συνολική ετήσια δαπάνη . Στην περίπτωση όμως που το κόστος απόκτησης των παραπάνω είχε θεωρηθεί τεκμήριο για τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου , τότε το κόστος της απόκτησης δεν μειώνει τα πιο πάνω έσοδα.

Παράδειγμα

Πραγματοποιείται αγορά ακινήτου αξίας 180.000 ευρώ , ο φορολογούμενος εμφανίζει εισοδήματα 100.000 ευρώ , έχει ανάλωση κεφαλαίων από προηγούμενα έτη 80.000 ευρώ. Ανάλωση κεφαλαίων από προηγούμενα έτη. 50.000 ευρώ από πώληση ακινήτου την προηγούμενη χρονιά , 10.000 ευρώ από κέρδη μετοχών πριν από δύο έτη , 20.000 ευρώ κέρδος από λαχείο την προηγούμενη χρονιά . Ο υπόχρεος δεν έχει αγορά περιουσιακού στοιχείου για τα 3 προηγούμενα έτη.
Επομένως αν προσθέσουμε την πώληση , τα κέρδη από μετοχές και τα κέρδη από λαχείο προκύπτει η ανάλωση κεφαλαίων από προηγούμενα έτη.
50.000 + 10.000 + 20.000 = 80.000 ευρώ ανάλωση από προηγούμενα έτη.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ

Παραπάνω αναλύθηκαν οι τρόποι οι τρόποι κάλυψης της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από την κατοχή ή την αγορά περιουσιακών στοιχείων . Υπάρχει όμως η περίπτωση ο φορολογούμενος να μην είναι σε θέση να δικαιολογήσει την δαπάνη της περιουσιακής του κατάστασης . Στην περίπτωση όπου ο υπόχρεος δεν δικαιολογεί την τεκμαρτή δαπάνη από την κατοχή περιουσιακών στοιχείων , φορολογείται για το σύνολο αυτής , καθώς αποτελεί το φορολογητέο του εισόδημα. Όταν ο υπόχρεος δεν εμφανίζει την πηγή των χρημάτων που

χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά , το κράτος θεωρεί ότι έχει αποκρύψει εισοδήματα και το ποσό που υπολείπεται προστίθεται στο φορολογητέο του εισόδημα .

Παράδειγμα

Πραγματοποιείται αγορά περιουσιακού στοιχείου αξίας 50.000 ευρώ , ο υπόχρεος έχει εισοδήματα , για τα οποία φορολογείται ύψους 20.000 ευρώ. Δεν μπορεί να καλύψει τα 30.000 ευρώ που υπολείπονται από την αγορά.
50.000 – 20.000 = 30.000 ευρώ η διαφορά από την αγορά .
Τα 30.000 ευρώ προστίθενται στο φορολογητέο του εισόδημα που είναι 20.000 ευρώ και θα φορολογηθεί συνολικά για 20.000 +30.000 = 50.000 ευρώ συνολικά.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ο φορολογούμενος άγαμος για το έτος 2013 εμφανίζει εισοδήματα από ενοίκια 5.000 ευρώ , εισοδήματα από ελευθέριο επάγγελμα 30.000 ευρώ , έχει στο όνομά του ένα σπίτι κύρια κατοικία 100 τ.μ. , αυτοκίνητο 1.800 κυβικών άνω των 5 ετών. Πραγματοποιεί αγορά ακινήτου αξίας 100.000 ευρώ , εμφανίζει κέρδη από μετοχές 20.000 ευρώ , έχει ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών 30.000 ευρώ , και έχει δεχθεί γονική παροχή αξίας 40.000 ευρώ. Έχει επίσης νοσοκομειακές δαπάνες περίθαλψης αξίας 300 ευρώ.

Εισοδήματα 30.000 + 5.000 = 35.000 ευρώ.

Τεκμήρια κατοικία (80χ40) + (20 χ65) = 3.200 + 1.300 = 4.200
Αυτοκίνητο 7.600 – (7600 χ 30%) = 5.320
Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 3.000
Σύνολο τεκμηρίων 12.820
Αγορά ακινήτου 100.000

Γενικό σύνολο τεκμηρίων 112.820 ευρώ.

Ο υπόχρεος θα φορολογηθεί βάση των τεκμηρίων του, και όχι με βάση τα εισοδήματά του διότι τα τεκμήρια είναι μεγαλύτερα από ποσά που δικαιολογούν αυτά.
Πρόσθεση ποσών που δικαιολογούν τα τεκμήρια 20.000 + 30.000 + 40.000 = 90.000
Από το σύνολο των τεκμηρίων αφαιρούμε τα ποσά που τα δικαιολογούν
112.820 – 90.000 = 22.820 ευρώ.

Το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου είναι 22.820 ευρώ και όχι 112.820 που είναι τα τεκμήρια και αυτό γιατί έχει ποσά που μειώνουν τα τεκμήρια . Σε αντίθετη περίπτωση το φορολογητέο του εισόδημα θα ήταν 112.820 ευρώ .

2.11 ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Οι αλλαγές που επιχειρεί ο νομοθέτης στην φορολογία του εισοδήματος , με γνώμονα την κάλυψη των εκάστοτε οικονομικών αναγκών , είναι συχνές και επηρεάζουν άμεσα τους φορολογούμενους. Τα τελευταία έτη και ειδικότερα από το 2010 και μετά επήλθαν σωρεία αλλαγών στην φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων . Σημαντικότερες αλλαγές που επήλθαν είναι οι εξής.

Α) Σταδιακή μείωση του αφορολόγητου ορίου για μισθούς και συντάξεις , μέχρι την παντελή έλλειψη αφορολογήτου ορίου . Το αφορολόγητο όριο ξεκίνησε από τις 12.000 ευρώ που ίσχυε για το 2010 , σταδιακά μειώθηκε στις 8.000 ευρώ , μετέπειτα στις 5.000 ευρώ και έφτασε στις μέρες μας τα εισοδήματα να φορολογούνται από μηδενική βάση.

Β) Μεγάλη αλλαγή ήταν η αρχική επιβολή των ετησίων αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης για περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατείχε ο φορολογούμενος , όπως αυτοκίνητο , σπίτι , εξοχικό κ.α . Σταδιακά από το 2010 και μετά υπήρχε μεγάλη αύξηση στα ποσά των δαπανών διαβίωσης .

Γ) Επιβολή έκτακτης εισφοράς για εισοδήματα τα ξεπερνούν τις 12.000 ευρώ εισόδημα . Η εισφορά αυτή αφορά επιπλέον φορολόγηση των εισοδημάτων που δηλώνει ο φορολογούμενος , και προκύπτει σημαντικό ποσό φόρου , ειδικά για εισοδήματα μεγάλου ύψους , αφού η έκτακτη εισφορά για εισοδήματα άνω των 100.000 ευρώ είναι 4 % .

Δ) Σύνδεση του αφορολογήτου ορίου με την συλλογή αποδείξεων απόκτησης αγαθών. Για να μπορέσει ένας φορολογούμενος να έχει το αφορολόγητο όριο θα έπρεπε να συλλέγει αποδείξεις απόκτησης αγαθών , μέχρι ένα όριο του συνολικού του εισοδήματος.

Ε) Σταδιακή κατάργηση μιας σειράς δαπανών που εξέπιπταν από το φορολογητέο εισόδημα του φορολογούμενου. Τα τελευταία χρόνια και ειδικά από το 2010 και μετά μια σειρά δαπανών που εξέπιπταν από το φορολογητέο εισόδημα , άρχισαν σταδιακά είτε να μειώνονται , είτε να καταργούνται εντελώς.

Από όσα αναλύσαμε στο παραπάνω κεφάλαιο προκύπτει ότι τα τελευταία χρόνια είχαμε μεγάλη αύξηση του καταβαλλόμενου φόρου που τελικά καλείται να πληρώσει ο φορολογούμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ Φορολογία εισοδήματος Ελευθέρων Επαγγελματιών

3.1 Τι νοείται ως εισόδημα Ελευθέρων Επαγγελματιών.

Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων είναι κατά το άρθρο 48 του Κ.Φ.Ε. οι αμοιβές από την άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος του ιατρού , οδοντίατρου , κτηνίατρου , φυσιοθεραπευτή , βιολόγου , ψυχολόγου , μαίας , δικηγόρου , δικολάβου , συμβολαιογράφου , άμισθου υποθηκοφύλακα , δικαστικού επιμελητή , αρχιτέκτονα , μηχανικού , τοπογράφου , χημικού , γεωπόνου , γεωλόγου , δασολόγου , ωκεανογράφου , σχεδιαστή , δημοσιογράφου , συγγραφέα , διερμηνέα , ξεναγού , μεταφραστή , καθηγητή ή δασκάλου , καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη , ηθοποιού , εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού , καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης , χορευτή χορογράφου , σκηνοθέτη , σκηνογράφου , ενδυματολόγου , διακοσμητή , οικονομολόγου , αναλυτή , προγραμματιστή , ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων , λογιστή ή φοροτέχνη , αναλογιστή , κοινωνιολόγου , κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμονα.

Στο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων περιλαμβάνεται και κάθε αμοιβή που καταβάλλεται.

Α) Σε πραγματογνώμονες , διαιτητές , εκκαθαριστές γενικά , ελεγκτές ανωνύμων εταιρειών , εκτελεστές διαθηκών , εκκαθαριστές κληρονομιών και κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς.

Β) Σε συγγραφείς και μουσουργούς από συγγραφικά δικαιώματα γενικά.

Γ) Σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε κάθε είδους επιτροπές ή συμβούλια , από το δημόσιο , νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου , σωματεία , ιδρύματα , συνεταιρισμούς και οργανισμούς γενικά.

Δ) Στη σύζυγο ή στο σύζυγο λόγω διατροφής , η οποία επιδικάστηκε σε αυτούς ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη . Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται σε τέκνα , από οποιαδήποτε αιτία , δεν θεωρείται εισοδημάτους.

Ως εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων λογίζεται και κάθε εισόδημα που δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποια από τις κατηγορίες Α΄ Έως Ζ ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4.

Ως εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα λογίζονται και οι πάσης φύσεως τόκοι που καταβάλλονται σε αρχιτέκτονες , μηχανικούς και τοπογράφους λόγω καθυστέρησης είσπραξης των αμοιβών τους για προσφερθείσες από αυτούς υπηρεσίες , που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Ως εισόδημα επίσης από ελευθέρια επαγγέλματα θεωρούνται και τα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας Α.Ε. , βάσει κανονισμού του προσωπικού του από το Λογαριασμό Νεότητας στα ενήλικα τέκνα των υπαλλήλων αυτού από ίδια κεφάλαια . Στο εισόδημα αυτό διενεργείται παρακράτηση φόρου κατά την καταβολή του από τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας Α.Ε. και ο φόρος υπολογίζεται με βάση την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου. +
Για την απόδοση του φόρου που παρακρατείται εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59.

Χρόνος κτήσης του εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέριου επαγγέλματος σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 9 του Ν. 3842 /2010 θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες από τον ελεύθερο επαγγελματία και όχι ο χρόνος είσπραξης της αμοιβής , που ίσχυε με βάση τις προυπάρχουσες διατάξεις . Όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσίας διάρκειας , χρόνος απόκτησης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που καθίσταται απαιτητό κάθε επί μέρους τμήμα της αμοιβής για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε. Με τον τρόπο αυτό επέρχεται φορολογική εξομοίωση ως προς τον χρόνο απόκτησης του εισοδήματος με αυτό που προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών και θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις. Επισημαίνεται ότι η παρακράτηση του φόρου στο εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα θα εξακολουθήσει να γίνεται κατά την καταβολή της αμοιβής και θα συμψηφίζεται κατά τη χρήση αυτή , ανεξάρτητα από τη χρήση φορολόγησης του εισοδήματος. Κατ΄ εξαίρεση για τους ελεύθερους επαγγελματίες που παρέχουν υπηρεσίες προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) , χρόνος κτήσης του εισοδήματος για τις υπηρεσίες προς τα πρόσωπα αυτά ,

εξακολουθεί να θεωρείται ο χρόνος είσπραξης της αμοιβής . Οι διατάξεις αυτές , ισχύουν για συναλλαγές από χρήσεις που αρχίζουν από 01/01/2011 και μετά .

3.2 Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα Ελευθέρων Επαγγελματιών.

1. Ως ακαθάριστο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων λαμβάνεται το σύνολο των αμοιβών , που εισπράττονται από την άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος , όπως αυτό προκύπτει από τα επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία που τηρεί ο φορολογούμενος.

2. Από το ακαθάριστο εισόδημα εκπίπτουν οι επαγγελματικές δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 31 , μόνο εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμο φορολογικό στοιχείο και έχουν αναγραφεί στα βιβλία του υπόχρεου. Ειδικά οι δαπάνες συντήρησης , λειτουργίας , επισκευής , κυκλοφορίας , αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του ελευθέριου επαγγέλματος , εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμα φορολογικά στοιχεία και έχουν αναγραφεί στα βιβλία του υπόχρεου , εκπίπτουν κατά ποσοστό 25 % του συνολικού ύψους αυτών , μη δυνάμενο να υπερβεί ποσοστό 3% του δηλωθέντος ακαθάριστου εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων.

3. Εξαιρετικώς , το ακαθάριστο εισόδημα από το έργο πνευματικής παραγωγής των συγγραφέων , των μουσουργών και των καλλιτεχνών ζωγράφων ή γλυπτών ή χαρακτών κατανέμεται ισομερώς στο πρώτο έτος αποκτήσεως του εισοδήματος από αυτό το έργο και τα αμέσως επόμενα τρία έτη , εκτός αν ο υπόχρεος επιθυμεί να φορολογηθεί , σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος. Αυτά εφαρμόζονται , επίσης , προκειμένου για τις κάθε είδους επαγγελματικές δαπάνες , οι οποίες επιβαρύνουν το κόστος του έργου των πιο πάνω προσώπων , ανεξάρτητα από το χρόνο που πραγματοποιήθηκαν , εκτός αν ο υπόχρεος επιθυμεί να φορολογηθεί , σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην παράγραφο 2.

4. Το ποσό που απομένει μετά τις εκπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 αποτελεί το καθαρό εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελμάτων.

5. Κατ' εξαίρεση , για αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών για τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων , την επίβλεψη της εκτέλεσης τους , τη διεύθυνση εκτέλεσης (διοίκηση του έργου) και την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα , το καθαρό εισόδημα εξευρίσκεται με τη χρήση συντελεστή στις ακαθάριστες νόμιμες αμοιβές τους , στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι πάσης φύσεως τόκοι υπερημερίας λόγω καθυστέρησης στην καταβολή των πιο πάνω αμοιβών , ως εξής.

Α) Τριάντα οκτώ τοις εκατό (38%) για μελέτη – επίβλεψη κτιριακών έργων . Ειδικότερα ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στις παρακάτω κατηγορίες μελετών.

Αρχιτεκτονικές μελέτες κτιριακών έργων.

Ειδικές αρχιτεκτονικές μελέτες (διαμόρφωση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων , μνημείων , αποκατάσταση – διατήρηση παραδοσιακών κτιρίων και οικισμών και τοπίου) .

Μελέτες φυτοτεχνικής διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και έργων πρασίνου.

Β) Είκοσι δύο τοις εκατό (22%) για μελέτη – επίβλεψη χωροταξικών , πολεοδομικών , συγκοινωνιακών , υδραυλικών έργων και για ακαθάριστες αμοιβές από διεύθυνση εκτέλεσης έργου. Ειδικότερα , ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στις παρακάτω κατηγορίες μελετών.

Χωροταξικές και ρυθμιστικές μελέτες.

Πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες.

Μελέτες συγκοινωνιακών έργων (οδών , σιδηροδρομικών γραμμών , μικρών τεχνικών έργων , έργων υποδομής αερολιμένων και κυκλοφοριακές) .

Μελέτες υδραυλικών έργων (εγγειοβελτιωτικών έργων , φραγμάτων , υδρεύσεων και αποχετεύσεων) .

Μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας.

Μελέτες λιμενικών έργων.

Μελέτες γεωργικές (γεωργοοικονομικές - γεωργοτεχνικές εγγείων βελτιώσεων , γεωργοκτηνοτροφικού προγραμματισμού , γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων).

Μελέτες αλιευτικές.

Γ) Είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για μελέτη – επίβλεψη ηλεκτρομηχανολογικών έργων. Ειδικότερα ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται στις παρακάτω κατηγορίες μελετών.

Μελέτες μηχανολογικές – ηλεκτρολογικές – ηλεκτρονικές .

Μελέτες οικονομικές .

Μελέτες κοινωνικές.

Μελέτες μεταφορικών μέσων (χερσαίων , πλωτών , εναερίων) .

Ενεργειακές μελέτες (θερμοηλεκτρικές , υδροηλεκτρικές , πυρηνικές) – Μελέτες βιομηχανιών (προγραμματισμός – σχεδιασμός – λειτουργία) και χημικές μελέτες και έρευνες .

Χημικοτεχνικές μελέτες .

Μεταλλευτικές μελέτες και έρευνες.

Μελέτες και έρευνες γεωλογικές , υδρογεωλογικές και γεωφυσικές .

Γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες .

Εδαφολογικές μελέτες και έρευνες.

Μελέτες δασικές (διαχείριση δασών και ορεινών βοσκοτόπων , δασοτεχνική διευθέτηση , ορεινών λεκανών χειμάρρων , αναδασώσεων , δασικών οδών και δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων) .

Στατικές μελέτες (μελέτες φερουσών κατασκευών κτιρίων και μεγάλων ή ειδικών τεχνικών έργων) .

Δ) Δέκα επτά τοις εκατό (17%) για μελέτη – επίβλεψη τοπογραφικών έργων. Ειδικότερα , ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται σε μελέτες τοπογραφίας (γεωδαιτικές , φωτογραμετρικές , χαρτογραφικές , κτηματογραφικές και τοπογραφικές).

Ε) Εξήντα τοις εκατό (60%) για ακαθάριστες αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών για την προσφορά ανεξάρτητων υπηρεσιών σε οργανωμένα γραφεία με τη χρησιμοποίηση της υποδομής και της οργάνωσης των γραφείων του εργοδότη και για την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα.

Στο κατά τα ανωτέρω προσδιοριζόμενο καθαρό εισόδημα προστίθενται τα ποσά των περιπτώσεων α’ και β’ της παραγράφου 3 του επόμενου κεφαλαίου του τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματος.
Αν από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου προκύπτει ότι οι δαπάνες χρήσης βρίσκονται σε προφανή δυσαναλογία με το υπόλοιπο των ακαθάριστων αμοιβών (τεκμαρτές δαπάνες) , που προκύπτουν από την εφαρμογή του συντελεστή , ο προιστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας προσαυξάνει το συντελεστή αυτόν κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Δεν θεωρείται ότι υπάρχει προφανής δυσαναλογία , όταν η διαφορά μεταξύ δαπανών που προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία και τεκμαρτών δαπανών , κατά τα ανωτέρω , είναι μέχρι ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) των τεκμαρτών δαπανών .

6. Οι ανωτέρω διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και για τις αμοιβές των γεωλόγων μελετητών.

3.3 Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος των Ελευθέρων Επαγγελματιών

Σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κ.Φ.Ε. ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος των ελευθέρων επαγγελματιών προκύπτει όταν.

1. Αν ο υπόχρεος δεν τηρεί τα βιβλία και στοιχεία που ορίζονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή αυτά που τηρεί είναι ανεπαρκή ή ανακριβή , το ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα προσδιορίζονται τεκμαρτώς.

2. Για τον τεκμαρτό προσδιορισμό των ακαθαρίστων αμοιβών λαμβάνονται υπόψη ο χρόνος και ο τρόπος άσκησης του επαγγέλματος , ο τόπος που ασκείται , η ειδικότητα , ο επιστημονικός τίτλος , ο κύκλος εργασιών , το ύψος της αμοιβής που εισπράττεται κατά περίπτωση , το προσωπικό το οποίο απασχολείται , τα μέσα που διαθέτονται , η πελατεία , το ύψος των επαγγελματικών δαπανών και γενικά κάθε άλλο στοιχείο που προσδιορίζει την επαγγελματική δραστηριότητα και απόδοση του φορολογούμενου.

3. Για τον τεκμαρτό προσδιορισμό των καθαρών αμοιβών οι ακαθάριστες αμοιβές πολλαπλασιάζονται με ειδικούς συντελεστές καθαρών αμοιβών ανάλογα με την κατηγορία του επαγγέλματος. Στις καθαρές αμοιβές που προσδιορίζονται με τεκμαρτό τρόπο προστίθενται .

Οι τόκο από συναλλακτικές πράξεις.

Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου του ελεύθερου επαγγελματία.

Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεστεί , εφόσον είχαν γίνει δεκτές από τον προιστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος.

Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί για φόρους , τέλη και εισφορές που είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως , εφόσον είχαν γίνει δεκτά από τον προιστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος.

4. Για κάθε κατηγορία επαγγέλματος προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρών αμοιβών , ο οποίος εφαρμόζεται στις ακαθάριστες αμοιβές. Οι συντελεστές καθαρών αμοιβών περιλαμβάνονται σε ειδικό πίνακα , ο οποίος καταρτίζεται με

αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών , που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατ' εξαίρεση , στις ακαθάριστες αμοιβές των αρχιτεκτόνων και μηχανικών εφαρμόζονται οι συντελεστές που ορίζονται στην παράγραφο 5 του προηγούμενου κεφαλαίου .
Το πέμπτο και τα επόμενα εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε. ισχύουν ανάλογα και για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος επί ελευθέριων επαγγελμάτων.

5. Αν από τα στοιχεία που προσκομίζει ο φορολογούμενος , αποδεικνύεται ότι από γεγονότα ανώτερης βίας , οι πραγματικές καθαρές αμοιβές είναι κατώτερες από αυτές που προσδιορίζονται με την εφαρμογή του συντελεστή , οι αμοιβές αυτές μπορεί να καθορίζονται με χρήση κατώτερου συντελεστή , όχι όμως κατώτερου από το μηδέν.
6. Ειδικά για τις αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών από τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών έργων , την επίβλεψη της εκτέλεσης τους και την ενέργεια πραγματογνωμοσύνης σχετικής με αυτά τα έργα , ο τεκμαρτός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματός τους γίνεται με εφαρμογή του συντελεστή , ο οποίος υπολογίζεται.

Στο ποσό της συμβατικής αμοιβής , για την εκπόνηση σχεδίων ή μελετών και επίβλεψη έργων του Δημοσίου , νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου , δημόσιων επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων , οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και των κοινωφελών ή θρησκευτικών ιδρυμάτων.

Στο ποσό της νόμιμης αμοιβής , για τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

Με τον Ν. 3842 /2010 θεσπίζεται πλέον ο λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος των αρχιτεκτόνων και μηχανικών από την σύναξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων , την επίβλεψη της εκτέλεσής τους , τη διοίκηση του έργου και την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα , όπως ισχύει και για τους λοιπούς ελεύθερους επαγγελματίες . Δηλαδή το καθαρό εισόδημά τους είναι αυτό που προκύπτει από την αφαίρεση των επαγγελματικών δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο 31 του Κ.Φ.Ε. από τα ακαθάριστα έσοδα.

Περαιτέρω διευκρινίζεται ότι οι συντελεστές που προβλέπονται από την παρ. 5 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. και με βάση τους οποίους προσδιορίζετο προηγουμένως το καθαρό εισόδημα των υπόψη φορολογούμενων , εφαρμόζονται πλέον μόνο κατά τον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματός τους (δηλαδή όταν τα βιβλία κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή) . Λόγω της καθιέρωσης του λογιστικού προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος για όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες , τροποποιήθηκαν και οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε. , ώστε και η ζημία που προκύπτει από επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία που τηρούν , να μεταφέρεται , όπως και στις εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις , στα επόμενα πέντε έτη για συμψηφισμό με κέρδη , κατά το μέρος που δεν καλύπτεται με θετικά στοιχεία άλλων εισοδημάτων της χρήσης μέσα στην οποία προέκυψε η ζημία , με την προυπόθεση βεβαίως ότι κατά τα έτη αυτά τα βιβλία του υπόχρεου θα εξακολουθήσουν να τηρούνται επαρκώς και ακριβώς . Τα ανωτέρω ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την χρήση του 2010 και μετά.

3.4 Παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα από αμοιβές ελευθερίων επαγγελμάτων

Στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέριου επαγγέλματος ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20 %) στο ακαθάριστο ποσό των αμοιβών αυτών. Ο φόρος παρακρατείται από τις δημόσιες υπηρεσίες , οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου , κοινωφελή ιδρύματα , οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας , δημόσιες επιχειρήσεις , τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα ή πιστωτικούς οργανισμούς , συνεταιρισμούς και ενώσεις τους , συλλόγους γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους , καθώς και από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων , κατά την καταβολή των αμοιβών.

Επίσης , οι υπόχρεοι του προηγούμενου εδαφίου , όταν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή για την εκτέλεση του σκοπού τους καταβάλλουν σε τρίτους , εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 186/1992 , προμήθειες , μεσιτείες , αμοιβές ή άλλες κάθε είδους παροχές μη έμμισθης υπηρεσίας , ενοίκια αυτοκινήτων μηχανημάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων , εφόσον σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ορίζεται από το π.δ. 186/1992 η έκδοση θεωρημένου αποδεικτικού στοιχείου από το δικαιούχο των αμοιβών αυτών , οφείλουν να

παρακρατούν κατά την καταβολή της αμοιβής φόρο , ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο ακαθάριστο ποσό αυτής.

Ειδικά για τις παροχές μη έμμισθης υπηρεσίας που καταβάλλονται από τους εκμεταλλευτές επιβατικών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης , ο παραπάνω συντελεστής περιορίζεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) .

Εξαιρούνται από την παρακράτηση οι προμήθειες που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρείες στους νόμιμους αντιπροσώπους ή εξουσιοδοτημένους γενικούς ή απλούς πράκτορές τους.

3.5 Κλίμακα φορολογίας εισοδήματος Ελευθέρων Επαγγελματιών

Με τον Ν. 3842 /2010 καθιερώθηκε νέα και ενιαία φορολογική κλίμακα για όλα τα φυσικά και ανεξάρτητα από την κατηγορία των εισοδημάτων που αποκτούν (μισθωτοί , συνταξιούχοι , έμποροι , ελεύθεροι επαγγελματίες , αγρότες) . Η κλίμακα αυτή είχε εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 01/01/2010 και μετά.

Κατωτέρω σας παραθέτουμε την κλίμακα αυτή όπως ίσχυε για εισοδήματα οικονομικού έτους 2013 με τις τροποποιήσεις που είχαν γίνει και είναι η ίδια που είχαμε παραθέσει για στο κεφάλαιο του εισοδήματος των φυσικών προσώπων.

Πίνακας φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικ. Έτους 2013

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορολογικός Συντελεστής	Φόρος Κλιμακίου	Σύνολο Εισοδήματος	Σύνολο Φόρου
ευρώ	**%**	**ευρώ**	**ευρώ**	**ευρώ**
5.000	0	0	5.000	0
7.000	10	700	12.000	1.420
4.000	18	720	16.000	1.420
10.000	25	2.500	26.000	3.920
14.000	35	4.900	40.000	8.820
20.000	38	7.600	60.000	16.420
40.000	40	16.000	100.000	32.420
ανω των 100.000	45			

Με τον Νόμο 4172/2013 πλέον τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα.

Φορολογητέο εισόδημα	Φορολογικός συντελεστής
ΕΩΣ 50.000 ΕΥΡΩ	26%
ΠΑΝΩ ΑΠΌ 50.000 ΕΥΡΩ	33%

Για τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 01/01/2013 και για τα τρία πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της ανωτέρω κλίμακας μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) , εφόσον το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημά τους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%) .

Το εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας φορολογείται με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%) .

3.6 Βασικότερες αλλαγές στην φορολογία εισοδήματος στην φορολογία των ελευθέρων επαγγελματιών

Οι βασικότερες αλλαγές που επήλθαν στην φορολογία των Ελευθέρων Επαγγελματιών τα τελευταία έτη είναι οι εξής.

Α) Με τον Ν. 3842/2010 καθιερώθηκε ο λογιστικός προσδιορισμός για όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες

Β) Όπως και για όλα τα φυσικά πρόσωπα όχι μόνο μειώθηκε το αφορολόγητο εισόδημα που αποκτούσαν , αλλά πλέον φορολογούνται από μηδενικής βάσης.

Γ) Με τον Ν. 3842/ 2010 εισήχθησαν τα τεκμήρια διαβίωσης , και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

Δ) Καταργήθηκαν οι περισσότερες απαλλαγές φόρου που υπήρχαν

Ε) Οι μείωση των ασφαλιστικών εισφορών τους που κατέβαλλαν υποχρεωτικά σε ασφαλιστικά ταμεία (ΤΣΜΕΔΕ - ΟΑΕΕ – ΕΤΑΑ) από το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα αντικαταστάθηκε με μείωση φόρου 10 % των εισφορών τους στα ταμεία κύρια ασφάλισης.

Ζ) Επίσης με τον Ν. 3986/2011 εισήχθη για πρώτη φορά το τέλος επιτηδεύματος , είναι ένας προκαθορισμένος φόρος το ποσό του οποίου καθορίζεται κάθε έτος Και αφορά επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής , ελεύθερους επαγγελματίες και ελεύθερους επιτηδευματίες . Το ποσό της εισφοράς για το έτος 2010 ήταν 300 ευρώ για κάθε επαγγελματική δραστηριότητα και για το έτος 2013 είναι 1000 ευρώ για επιχειρήσεις και 650 ευρώ για ελεύθερους επαγγελματίες.

Η) Επίσης με τον Ν. 3986 /2011 είχαμε και την ειδική εισφορά αλληλεγγύης στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα . Ήταν επιπλέον ένας φόρος ο οποίος υπολογίζεται κλιμακωτά στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα .
Ο υπολογισμός γίνεται ως εξής.

Για εισόδημα από 12.000 έως 20.000 ποσό 1%

Για εισόδημα από 20.000 έως 50.000 ποσό 2%

Για εισόδημα από 50.000 έως 100.000 ποσό 3%

Για εισόδημα πάνω από 100.000 ευρώ ποσό 4%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων

4.1 Τι νοείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Λέγοντας εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις αναφερόμαστε στη φορολογική μεταχείριση του αποκτώμενου κέρδους από ατομικές , εταιρικές , εμπορικές , βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις , καθώς και από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος , το οποίο δεν κατατάσσεται στα ελευθέρια επαγγέλματα του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε. Στην ίδια κατηγορία υπάγονται τα εισοδήματα από κερδοφόρες πράξεις όπως την πώληση οικοπέδων κλπ . Ειδικότερα.

- Το κέρδος από την άσκηση επιχείρησης αγοραπωλησίας ακινήτων εν γένει.
- Η ωφέλεια από οργανωμένη επιχείρηση πώλησης οικοπέδων ή αγροτεμαχίων
- Τα ποσά που καταβάλλονται στα μέλη συνισταμένων οργανισμών υπό τη μορφή μερίσματος ή αμοιβής.
- Τα κέρδη που προέρχονται από παρεπόμενες εργασίες της επιχείρησης
- Η επιχειρηματική αμοιβή του ομορρύθμου εταίρου και του κοινωνού όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις.
- Ο μισθός που καταβάλλεται από την Α.Ε. στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου , για τις υπηρεσίες που παρέχουν , εφόσον για τις υπηρεσίες αυτές είναι ασφαλισμένα σε ασφαλιστικούς οργανισμούς εκτός ΙΚΑ.

Για τις εμπορικές επιχειρήσεις έχει καθιερωθεί η επιχειρηματική αμοιβή . Τα καθαρά κέρδη των ομορρύθμων , ετερορρύθμων εταιριών , κοινοπραξιών , κοινωνιών αστικού δικαίου που λειτουργούν επιχείρηση ή ασκούν επάγγελμα και αναφέρονται στο άρθρο 10 του Ν. 2238/94 , φορολογούνται με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή , μετά την αφαίρεση.

Α) Των κερδών που απαλλάσσονται από τον φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς

Β) Των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών Α.Ε. ή συνεταιρισμών , κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων , κερδών από μερίδια εταιρίας περιορισμένης ευθύνης κλπ.

Γ) Προκειμένου για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες , από τα κέρδη που απομένουν αφαιρείται η επιχειρηματική αμοιβή , για μέχρι τρεις ομόρρυθμους εταίρους (φυσικά πρόσωπα) με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής . Σε περίπτωση

περισσότερων εταίρων με ίσα ποσοστά συμμετοχής , οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής , καθορίζονται από την εταιρεία και δηλώνονται με την οικεία αρχική εμπρόθεσμη δήλωσή τους.

Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής του εταίρου στο 50% των κερδών της εταιρείας , που δηλώθηκαν με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση. Με την επιβολή αυτού του φόρου , εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση επί των κερδών αυτών . Αν στο συνολικό εισόδημα της επιχείρησης περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα , το ακαθάριστο ποσό αυτού , υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο , ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 3% .

Για να υπολογίσουμε την επιχειρηματική αμοιβή των εταίρων πρέπει πρώτα να υπολογίσουμε το καθαρό κέρδος της επιχείρησης . Το φορολογητέο κέρδος δεν συμπίπτει πάντοτε με το λογιστικό . Γι' αυτό το λόγω είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων , ο οποίος γίνεται με βάση τις επόμενες διακρίσεις.

- Στις επιχειρήσεις που τηρούν επαρκή βιβλία και στοιχεία Γ' κατηγορίας , το καθαρό κέρδος βρίσκεται λογιστικά με βάση τα δεδομένα των βιβλίων τους.
- Στις επιχειρήσεις που τηρούν επαρκή επαρκή βιβλία και στοιχεία Β' κατηγορίας και εφόσον παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες και στερούνται αξιόλογων αποθεμάτων κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου , το καθαρό κέρδος βρίσκεται αφαιρώντας από τα έσοδα τα έξοδα.
- Στις υπόλοιπες επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. , καθώς και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή τηρούν ανακριβή ή ανεπαρκή βιβλία και στοιχεία , η ανεπάρκεια καθιστά αδύνατη τη διενέργεια των ελεγκτικών επαληθεύσεων . Οπότε το κέρδος προσδιορίζεται εξωλογιστικά , με πολλαπλασιασμό των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης με ειδικούς , κατά γενικές κατηγορίες επιχειρήσεων , συντελεστές καθαρού κέρδους .

Από τα ακαθάριστα έσοδα θεωρούνται εκπιπτόμενα.

Α) Τα γενικά έξοδα διαχείρισης στα οποία συμπεριλαμβάνονται .

* Τα έξοδα μισθοδοσίας και αμοιβής προσωπικού εφόσον έχουν καταβληθεί ή βεβαιωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του ΙΚΑ κλπ .
* Το τεκμαρτό ενοίκιο των ακινήτων που ανήκουν στον επιχειρηματία και χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση , εφόσον αυτό υπολογίστηκε στο εισόδημα από ακίνητα.
* Τα ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς στο δημόσιο , σε Ο.Τ.Α. , στα Τ.Ε.Ι. , στα Α.Ε.Ι. , στα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία που είναι Ν.Π.Δ.Δ. , καθώς και στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων . Ακόμη και η αξία μηχανημάτων ιατρικού εξοπλισμού και των ειδών διατροφής λόγω δωρεάς σε κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή σε κοινωφελή ιδρύματα , ως και τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται λόγω χορηγιών σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα , κατά τις ειδικότερες διακρίσεις του άρθρου αυτού.
* Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για ομαδική ασφάλιση ζωής του εργατουπαλληλικού προσωπικού τους , κατά τις ειδικότερες διακρίσεις του άρθρου.

Β) Οι δαπάνες για τη συντήρηση και επισκευή των επαγγελματικών γενικά εγκαταστάσεων , μηχανημάτων και αυτοκινήτων οχημάτων , καθώς και οι δαπάνες συντήρησης , λειτουργίας , επισκευής , κυκλοφορίας , αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. κλπ.

Γ) Η αξία των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιήθηκαν , καθώς και άλλων εμπορεύσιμων αγαθών , στην οποία περιλαμβάνονται και ειδικές δαπάνες επεξεργασίας , αποθήκευσης , μεταφοράς , οι ασφάλειες κλπ.

Δ) Οι δεδουλευμένοι τόκοι δανείων ή πιστώσεων γενικά της επιχείρησης . Εξαιρούνται οι τόκοι υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων , τελών , εισφορών και προστίμων προς το Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.

Ε) Τα ποσά των φόρων , τελών και δικαιωμάτων που βαρύνουν την επιχείρηση.

ΣΤ) Οι αποσβέσεις για την κάλυψη φθοράς των κάθε είδους εγκαταστάσεων ή μηχανημάτων κλπ , που είναι συναφείς με τη λειτουργία της επιχείρησης και γενικά κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας της επιχείρησης , εφόσον αυτές έγιναν οριστικές εγγραφές .

Ζ) Τα μαθηματικά αποθέματα ασφαλιστικών εταιρειών

Η) Η ζημία που πραγματοποιήθηκε από φθορά , απώλεια ή υποτίμηση κεφαλαίου

Θ) Τα ποσά των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων

Ι) Τα δικαιώματα ή αποζημιώσεις που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για την χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας ευρεσιτεχνιών , σημάτων , σχεδίων , μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων , πνευματικής ιδιοκτησίας κλπ.

Ια) Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους .

Ιβ) Τα ποσά των εξόδων πρώτης εγκατάστασης

Ιγ) Οι δαπάνες επισκευής και συντήρησης σε μισθωμένα ακίνητα κατά το χρόνο πραγματοποίησης τους .

Ιδ) Τα ποσά των δαπανών διαφημίσεων που βαρύνουν την επιχείρηση κατά το χρόνο της έκδοσης του προβλεπόμενου φορολογικού στοιχείου . Ειδικά τα ποσά δαπανών που υπόκεινται σε τέλος διαφημίσεων υπέρ Ο.Τ.Α. , δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση αν δεν αποδειχθεί η καταβολή του τέλους που αναλογεί , με το αντίστοιχο τριπλότυπο του οικείου δήμου ή κοινότητας .

Υπάρχουν δύο τρόποι να προσδιορίσουμε το καθαρό εισόδημα των εμπορικών επιχειρήσεων . Ο λογιστικός και ο εξωλογιστικός τρόπος.

Α) Λογιστικός τρόπος

Κατά το λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος , το καθαρό εισόδημα βρίσκεται λογιστικά , με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των εκπιπτόμενων δαπανών που προαναφέρθηκαν . Κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου για να εκπέσει μια οποιαδήποτε δαπάνη , πρέπει να είναι παραγωγική , σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία και νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων.

Β) Εξωλογιστικός τρόπος

Εκτός από τον λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος υπάρχει και ο εξωλογιστικός προσδιορισμός , ο οποίος γίνεται κάτω από ορισμένες προυποθέσεις , εφόσον δεν είναι δυνατή η διενέργεια ελεγκτικών επαληθεύσεων. Ο εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος χρησιμοποιείται και στις περιπτώσεις εκείνες που τηρούνται βιβλία Α' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. . Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων αυτών προσδιορίζεται εξωλογιστικά , με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης με ειδικούς . κατά γενικές κατηγορίες επιχειρήσεων , συντελεστές καθαρού κέρδους (άρθρο 32 του Κ.Φ.Ε.) .

Διευκρινίζεται ότι ο εξωλογιστικός προσδιορισμός γίνεται όταν τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία είναι ανακριβή ή ανεπαρκή , και το γεγονός αυτό καθιστά αδύνατη τη διενέργεια ελεγκτικών επαληθεύσεων . Επίσης συντελείται , όπως έχει προαναφερθεί , στις επιχειρήσεις εκείνες που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία σύμφωνα με το νόμο. Στην κατηγορία αυτή των επιχειρήσεων εντάσσονται όσες εκμεταλλεύονται τόσο επιβατικά όσο και φορτηγά αυτοκίνητα Δ.Χ. , όπου επιβάλλεται κατά περίπτωση ένα ποσό ετήσιου φόρου , με το οποίο εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση . Να σημειώσουμε ότι στις επιχειρήσεις αυτές , διατηρείται ο τεκμαρτός τρόπος προσδιορισμού των καθαρών κερδών , ανεξάρτητα αν τηρούν ή όχι βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. .

Επίσης στις περιπτώσεις αυτοτελούς φορολόγησης εντάσσονται και οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται ενοικιαζόμενα δωμάτια , επιπλωμένα διαμερίσματα , με εκμετάλλευση καφέ – μπαρ , κάμπινγκ , επιχειρήσεις πλανοδίων λιανοπωλητών , λαικές αγορές κλπ . Για τις παραπάνω επιχειρήσεις επιβάλλεται ποσό κατ' αποκοπή καταβαλλόμενου ετήσιου φόρου , όπου και εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση . Ειδικά οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ενοικιαζόμενων δωματίων και

κάμπινγκ , υφίστανται αυτοτελή φορολόγηση ανεξάρτητα από το αν τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή όχι.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι ο εξωλογιστικός προσδιορισμός είναι πολύ σπουδαίο θέμα. Για το λόγω αυτό κάνουμε κάποιες ειδικότερες επισημάνσεις .

Εάν η φορολογική αρχή αποδείξει , ότι τα τηρούμενα βιβλία είναι ανειλικρινή ή ανεπαρκή και δεν προσφέρονται σε ελεγκτικές επαληθεύσεις , μπορεί να προβεί στην απόρριψη τους και να καθορίσει τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης επιχείρησης εξωλογιστικά , με βάση τις διατάξεις του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε.

Με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 3296/2004 , τροποποιούνται ορισμένες ρυθμίσεις του άρθρου 30 του Κ.Β.Σ. Αναφορικά , προβλέπεται προσαύξηση των ακαθάριστων εσόδων κατά τα συγκεκριμένα ποσά , σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί απόκρυψη φορολογικής ύλης , ή μη έκδοση στοιχείων Κ.Β.Σ. , καθώς επίσης και η έκδοση πλαστών – εικονικών στοιχείων . Κατά τις παραβάσεις αυτές , εφόσον τα βιβλία ως ανακριβή , τα ποσά που προκύπτουν από την απόκρυψη φορολογητέας ύλης , προστίθενται στα ακαθάριστα έσοδα που προκύπτουν από τα βιβλία της επιχείρησης.

Αν υπάρχει επανάληψη των παραβάσεων αυτών στην ίδια διαχειριστική περίοδο , δεν αποκλείεται ο διπλασιασμός των ποσών που προαναφέραμε. Έτσι τα ακαθάριστα έσοδα βάσει βιβλίων μαζί με τα ποσά που προκύπτουν των παραβάσεων , προσαυξάνονται κατά τα εξής ποσοστά ως ισχύουν σήμερα.

- Κατά 4% αν το ποσό της απόκρυψης της φορολογητέας ύλης δεν υπερβαίνει το 5% της δηλωθείσας φορολογητέας ύλης και σε ποσό τις 5.000 ευρώ.
- Κατά 7% αν το ποσό υπερβαίνει την ανωτέρω αναλογία του 5% της δηλωθείσας φορολογητέας ύλης και το ποσό των 5.000 ευρώ.

Επίσης να αναφέρουμε ότι υπάρχουν και περιπτώσεις μείωσης των Μ.Σ.Κ.Κ.
Με βάση τον Ν. 3296/2004 , μειώνεται η προσαύξηση του Μ.Σ.Κ.Κ κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες , δηλαδή από 50% σε 40% για τις περιπτώσεις εξωλογιστικού προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων , σύμφωνα με τις

ειδικότερες διακρίσεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 10 . Επίσης προβλέπεται απαλλαγή από την προσαύξηση του Μ.Σ.Κ.Κ κατά ποσοστό 40% , για τις επιχειρήσεις που κατά το πρώτο έτος υποχρεούνται να τηρήσουν βιβλία ανώτερης κατηγορίας , λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων , και τα βιβλία τους κρίνονται ανακριβή , σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. Αμέσως παρακάτω παραθέτουμε ένα παράδειγμα φορολόγησης ατομικής επιχείρησης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Έστω η ατομική επιχείρηση του κ. Δ. Σταματίου η οποία έχει ως αντικείμενο εργασιών την εμπορία ετοίμων γυνακείων ενδυμάτων . Η επιχείρηση τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας , από τα οποία προκύπτουν τα εξής οικονομικά στοιχεία.

Να υπολογιστούν τα καθαρά λογιστικά κέρδη της ανωτέρω επιχείρησης.

Δεδομένα

Έσοδα από λιανικές πωλήσεις	190.000
Αγορές εμπορευμάτων	145.000
Απογραφή έναρξης (01/01/2013)	62.000
Απογραφή λήξης (31/12/2013)	75.000

Δαπάνες

Μισθοί προσωπικού	15.000
Δ.Ε.Η. – Ο.Τ.Ε.	3.000
Ενοίκια	15.000
Λοιπά έξοδα	5.000
Σύνολο δαπανών	38.000

Για τον υπολογισμό των καθαρών κερδών της ανωτέρω ατομικής επιχείρησης με λογιστικό προσδιορισμό έχουμε .

Α) Απογραφή έναρξης	62.000
(+) Αγορές εμπορευμάτων	145.000
(-) Απογραφή λήξης	75.000
Κόστος πωληθέντων	**132.000**

Β) Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	190.000
(-) Κόστος πωληθέντων	132.000
Μικτό κέρδος	**58.000**
(-) Σύνολο δαπανών	38.000
Καθαρά κέρδη	20.000

4.2 Η φορολογία των επιχειρήσεων κατά την λειτουργία τους

Η ίδρυση μιας επιχείρησης από φορολογική πλευρά

Η σύσταση (ίδρυση ή συγκρότηση) μιας επιχείρησης δύναται να είναι μια διαδικασία τόσο χρονοβόρα όσο και με πολύ γραφειοκρατία . Ανάλογα με την οικονομική δύναμη των προσώπων που την ιδρύουν επιλέγεται η νομική μορφή και ο τύπος της . Κατά το στάδιο της σύστασης της επιχείρησης αναλύουμε τις δαπάνες οι οποίες είναι άμεσες , και εξατομικεύονται επιβαρύνοντας τον φορέα ή τους φορείς της επιχείρησης . Στην κατηγορία αυτή των δαπανών ανήκουν οι δαπάνες πρώτης εγκατάστασης , τα ενοίκια , οι μισθοί μόνιμου προσωπικού κλπ , οι οποίες καταβάλλονται ανεξάρτητα του αποτελέσματος και της πορείας της επιχείρησης.

Η φορολογία στο στάδιο της ίδρυσης μιας επιχείρησης

Κατά την ίδρυση μιας επιχείρησης , ο ή οι ιδρυτές οφείλουν να μελετήσουν αρκετά θέματα προκειμένου να αποφασίσουν την πιο σωστή νομική μορφή που πρέπει να έχει η εταιρεία τους . Μερικά από τα θέματα αυτά είναι . Ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου , τα φορολογικά κίνητρα της εκάστοτε επιχείρησης , καθώς και τυχόν αναπτυξιακοί νόμοι που μπορεί να ισχύουν την χρονική περίοδο της ίδρυσης.

Ένα από τα πιο σημαντικά θέματα που αντιμετωπίζουμε κατά την ίδρυση μιας επιχείρησης , είναι ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου κατά τη σύστασή της . Κατά τη σύσταση των εταιρειών των εταιρειών και άλλων κερδοσκοπικών προσώπων και

κοινοπραξιών , σύμφωνα με τον Ν. 1676/1986 , επιβάλλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων , που είναι 1% πάνω στο ποσό του κεφαλαίου σύστασης , αύξησης κλπ . Ο συντελεστής του φόρου ο οποίος ορίζεται σε 1% επί της φορολογητέας αξίας , πρέπει να καταβληθεί μέσα σε 15 ημέρες από την καταχώρηση της πράξης στο αντίστοιχο μητρώο ή από τη σχετική εγγραφή στα οικεία βιβλία , στις περιπτώσεις εκείνες που δεν συντάσσεται έγγραφο.

Συγκέντρωση κεφαλαίου θεωρούνται και τα δάνεια που συνάπτονται εφόσον.

- Ο δανειστής έχει δικαίωμα σε ποσοστό των εταιρικών κερδών.
- Όταν το δάνειο συνάπτεται με εταίρο , με σύζυγο ή με τέκνο του εταίρου , με την προυπόθεση ότι το δάνειο αυτό έχει το αυτό αποτέλεσμα που έχει και η αύξηση κεφαλαίου.
- Όταν το δάνειο που έχει συναφθεί με τρίτο πρόσωπο , εγγυήθηκε κάποιος εταίρος , και εφόσον το δάνειο αυτό εξομοιώνεται με αύξηση του κεφαλαίου .

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το θέμα εισφοράς ακινήτων από τους εταίρους. Όταν εισφέρεται ακίνητο στην εταιρεία , υπόχρεος στο φόρο εισοδήματος είναι αυτός που εισφέρει και όχι η εταιρεία. Η θα μπορεί να παρακολουθήσει το ακίνητο από σχετικό λογαριασμό τάξεως . Εδώ υπάρχει όμως και το σοβαρό θέμα των αποσβέσεων . Έχει γίνει αποδεκτό ότι εκείνος που εισφέρει το ακίνητο έχει το δικαίωμα να κάνει αποσβέσεις , αφαιρώντας το ποσό από το μερίδιο των κερδών που του διανέμει η εταιρεία , και να φορολογηθεί για το υπόλοιπο των κερδών.

Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την ίδρυση μιας επιχείρησης είναι τα φορολογικά κίνητρα . Ένα κίνητρο σύστασης μιας επιχείρησης είναι οι κοινοτικές ενισχύσεις , οι οποίες χρησιμοποιούν τη φορολογική τεχνική των απαλλαγών , εξαιρέσεων , ή μειώσεων των φόρων για την πραγματοποίηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων στον επιχειρησιακό τομέα . Επιπρόσθετα υπάρχουν και οι κρατικές ενισχύσεις . Αυτές δίνονται μέσω αναπτυξιακών νόμων , όπως ο Ν. 3299/2004 , ο οποίος υφίσταται μέχρι και σήμερα .

Ειδικές περιπτώσεις επιχειρήσεων & φορολογία

Εμπορική θεωρείται και η αφανής ή η συμμετοχική εταιρεία , που συνίσταται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα πρόσωπα με σκοπό τη διενέργεια εμπορικών πράξεων. Στο άρθρο 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 4 του Ν. 2238/1994 , ορίζεται η φορολογική αντιμετώπιση των συμμετοχικών και αφανών εταιρειών . Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ως εισόδημα της αφανούς εταιρείας ορίζεται το εισόδημα που αποκτήθηκε από τον εμφανή εταίρο . Μάλιστα ο κώδικας μέχρι στιγμής ορίζει ότι ο συντελεστής φορολόγησης των συμμετοχικών εταιρειών είναι από 01/01/2013 το 26% . Έτσι δεν φορολογούνται οι αφανείς εταίροι αλλά μόνο ο εμφανής.
Σε αυτό το σημείο δε θα πρέπει να σταθούμε μόνο στο να προσδιορίσουμε το πότε εμπίπτει στη φορολογία ο εμφανής εταίρος , αλλά και το ποια είναι η φορολογητέα ύλη. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης των αφανών ή συμμετοχικών εταιρειών , παρακολουθούνται και ερευνούνται οι οικονομικές πράξεις στα τηρούμενα από τον εμφανή ή τους εμφανείς εταίρους βιβλία , όπως επίσης και η εξέταση των σχέσεων που απορρέουν από αυτές . Είναι λοιπόν κατανοητό ότι υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη μέθοδο του τελικού μερισμού , γιατί το τελικό αποτέλεσμα από τις συμμετοχικές εργασίες βρίσκεται στο τέλος ή κατά τη διάρκεια του τελικού διακανονισμού .

Με τη μέθοδο αυτή , οι εμφανείς εταίροι καταγράφουν όλες τις οικονομικές πράξεις – ακόμη και τις σχέσεις που απορρέουν από αυτές – κατά το συνολικό ποσό πάντα . Αυτό σημαίνει ότι ο εμφανής εταίρος πληροφορεί και τους άλλους για κάθε πράξη που πραγματοποιεί .

Σε περίπτωση επιθυμίας των εταίρων , μπορούν να γνωστοποιήσουν στη φορολογούσα αρχή τη συνεργασία τους . Δεν τίθεται ζήτημα για το υποκείμενο της φορολογίας . Όταν όμως το αφανές στοιχείο κυριαρχεί όπως συμβαίνει σε μια κοινοπραξία , τίθεται θέμα αναζήτησης ολόκληρου του κυκλώματος της συναλλακτικής παρακολούθησης της συμμετοχικής εταιρείας , με τη μέθοδο του τελικού μερισμού , η οποία είναι και η περισσότερο διαδεδομένη . Έτσι το τελικό αποτέλεσμα από τις συμμετοχικές εργασίες θα προκύψει κατά τον τελικό διακανονισμό .

Η επιχείρηση ως υποκείμενο φόρου

Σε φόρο υπόκεινται .

Α) Οι ημεδαπές Α.Ε.

Β) Οι δημόσιες , δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα , ανεξάρτητα αν αποτελούν ή όχι ίδια νομικά πρόσωπα .

Γ) Οι συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί νόμιμα και οι ενώσεις τους

Δ) Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο εταιρείας , καθώς και οι κάθε είδους αλλοδαποί οργανισμοί που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων

Ε) Οι ημεδαπές Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) .Επίσης , στο φόρο υπόκεινται και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου , στα οποία περιλαμβάνονται και κάθε είδους ιδρύματα .

Ένα βασικό χαρακτηριστικό του φορολογικού υποκειμένου είναι η κατοικία και η έδρα του . Θεωρείται βασικό γιατί κάθε φορολογούμενος φορολογείται σύμφωνα με τις φορολογικές αρχές της χώρας όπου κατοικεί ή εδρεύει . Η διευκρίνιση της κατοικίας είναι αναγκαία προκειμένου να μη φορολογηθεί κάποιος εις διπλούν . Αυτός ο κίνδυνος μειώνεται λόγω συμφωνίας μεταξύ των κρατών περί μη διπλής φορολογίας .

Φορολογική αντιμετώπιση εισοδημάτων & κερδών μιας επιχείρησης

Όπως είναι φυσικό και εύλογο , ανάλογα με τη νομική μορφή κάθε εταιρείας ο προσδιορισμός των εισοδημάτων και των κερδών της διαφέρει . Το ίδιο συμβαίνει και στη φορολογική τους αντιμετώπιση . Αναλυτικότερα , για τις Ομόρρυθμες , Ετερόρρυθμες και Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης ισχύουν τα εξής.

- Για τις Ο.Ε. & Ε.Ε.

Με βάση το άρθρο 24 & 4 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος τα εισοδήματα και τα κέρδη των Ο.Ε. και των Ε.Ε. , θεωρείται ότι αποκτήθηκαν από κάθε εταίρο ή μέλος , για το ποσοστό των κερδών που του αναλογεί , από τη συμμετοχή του στην εταιρεία . Το πραγματοποιούμενο εισόδημα φορολογείται στο όνομα της εταιρείας , πλην της επιχειρηματικής αμοιβής των ομόρρυθμων εταίρων . Ως χρόνος κτήσης δε για τις επιχειρήσεις αυτές , οι οποίες τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας , θεωρείται ο χρόνος στον οποίο ολοκληρώθηκε η διαχείριση .

- Για τις Ε.Π.Ε.

Τα κέρδη των Ε.Π.Ε. φορολογούνται στο όνομα της εταιρείας και με την επιβολή του φόρου εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση επί των κερδών των εταίρων . Ως χρόνος κτήσης του εισοδήματος των Ε.Π.Ε , θεωρείται η ημερομηνία που εγκρίθηκε ο ισολογισμός της εταιρείας από τη συνέλευση των εταίρων . Σε περίπτωση που δεν εγκριθεί ο ισολογισμός της Ε.Π.Ε. μέσα σε χρονικό διάστημα τριών μηνών από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου , το εισόδημα λογίζεται ότι αποκτάται την τελευταία μέρα αυτού του τριμήνου , από εκείνους που έχουν την ιδιότητα του εταίρου .

Γενικά ισχύει ότι σε περίπτωση που μεταβιβάζει ένας εταίρος το μερίδιό του , με σκοπό την αποχώρηση του κατά την διάρκεια της χρήσης , τίθεται θέμα διερεύνησης της φορολογικής υποχρέωσης . Στην Ε.Π.Ε. .όμως , η απόκτηση του εισοδήματος πραγματοποιείται μετά την έγκριση του ισολογισμού από τη Γενική Συνέλευση των εταίρων , ενώ ο εταίρος σκοπεύει να αποχωρήσει νωρίτερα . Σε τέτοια περίπτωση , αν και δεν τίθεται για το ποιος είναι υποκείμενο για φορολόγηση αφού όπως προαναφέραμε είναι το νομικό πρόσωπο , είναι ζήτημα συμφωνίας μεταξύ αποχωρήσαντος και διαδόχου για το κέρδος που ανήκε στον μεταβιβάζοντα το μερίδιο του , μέχρι το χρόνο αποχώρησης του .

Εκπιπτώμενες & μη εκπιπτώμενες δαπάνες

Ο λογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών γίνεται από επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 31 του Κ.Φ.Ε. και που τηρούν βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας

του Κ.Β.Σ. Επομένως , η εξεύρεση του καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων αυτών προκύπτει λογιστικά με αφαίρεση των δαπανών (που ορίζονται στο άρθρο 31 του Κ.Φ.Ε. ως παραγωγικές) από τα ακαθάριστα έσοδα .

Συγκεκριμένα στη διάταξη της παραγράφου ε' και 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. ορίζεται ότι εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα οι φόροι , τέλη κλπ που βεβαιώθηκαν , και καταβλήθηκαν ή έστω βεβαιώθηκαν κατά την κρινόμενη διαχειριστική περίοδο ακόμα κι αν αφορούν προγενέστερα έτη . Εκπιπτόμενοι όμως φόροι δεν είναι όλοι . Εκπιπτόμενος είναι ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου , διότι αποτελεί δαπάνη . Επίσης είναι οι δασμοί και οι φόροι κατά την εισαγωγή καθώς και τα τέλη χαρτοσήμου .

Οι φόροι που δεν καλύπτονται από τις περιπτώσεις της εκπιπτώμενης δαπάνης είναι

- Ο φόρος ακίνητης περιουσίας
- Ο προκαταβεβλημένος φόρος
- Τα πρόστιμα και οι πρόσθετοι φόροι
- Ο φόρος προστιθέμενης αξίας
- Οι παρακρατούμενοι φόροι
- Ο ετήσιος ειδικός φόρος 3% επί της αξίας των ακινήτων
- Ο φόρος εισοδήματος επί των διακιωμάτων ημεδαπής επιχείρησης σε αλλοδαπή επιχείρηση
- Προσαυξήσεις εκπρόθεσμων καταβολών .

Εκτός από τις εκπιπτώμενες δαπάνες υπάρχουν και οι εκπιπτώμενες ζημιές . Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. , εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης η ζημία που πραγματοποιήθηκε από φθορά , απώλεια ή υποτίμηση κεφαλαίου . Δεν εκπίπτει όμως η ζημία από τη μείωση της αγοραστικής αξίας μετοχών Α.Ε. τις οποίες κατέχει άλλη Α.Ε.

Ειδικά θέματα εκπεστέων δαπανών

Ως εκπιπτώμενες αναγνωρίζονται επίσης και οι ακόλοθες δαπάνες .

- Η δωρεά χρηματικών ποσών που καταβάλλονται σε κοινωφελή ιδρύματα

- Δαπάνες που υπάγονται στο τέλος διαφημίσεων Ο.Τ.Α.
- Δαπάνες ομαδικών ασφάλιστρων και δαπάνες επισφαλών απαιτήσεων
- Δαπάνες που καταβάλλονται στην αλλοδαπή
- Δαπάνες περί μισθοδοσίας και αποζημιώσεων

Προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων μιας επιχείρησης

Ο λόγος που αναφερθήκαμε νωρίτερα στις δαπάνες που εκπίπτουν από το φόρο , είναι γιατί αποτελούν σημαντικό θέμα της φορολογίας των επιχειρήσεων . Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε και τον προσδιορισμό των ακαθάριστων εσόδων από τα οποία θα αφαιρεθούν οι δαπάνες αυτές .

Το άρθρο 30 του Κ.Φ.Ε. ορίζει ως ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές . Ο καθορισμός των πράξεων παραγωγής , συναλλαγής , ή είσπραξης εισοδημάτων γίνετια με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων , για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. Για τις επιχειρήσεις αυτές , τα ακαθάριστα έσοδα υπολογίζονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων τους , εφόσον πρόκειται για διαχειριστικές περιόδους , που δεν βαρύνονται με οποιαδήποτε παράβαση της φορολογικής ή τελωνειακής νομοθεσίας ή βαρύνονται αλλά οι παραβάσεις τους είναι τέτοιες που δεν επηρεάζουν τον προσδιορισμό των ακαθάριστων εσόδων , σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 του Κ.Φ.Ε.

Ειδικότερα για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. , ακαθάριστα έσοδα υπολογίζονται με την προσθήκη του μικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των εμπορεύσιμων αγαθών , χωρίς ΦΠΑ , τα οποία αγοράστηκαν μέσα στην ίδια χρήση .

Αν υποθέσουμε ότι η εξεταζόμενη επιχείρηση έχει περισσότερους από έναν κλάδους , ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται τα σύνολα των εσόδων και από την άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα .Σε περίπτωση που μια επιχείρηση έχει έσοδα και από άλλες πηγές – κινητές αξίες , ακίνητα κλπ – τα έσοδα αυτά θα προστεθούν στα καθαρά κέρδη με βάση τη λειτουργία της αρχής περί του ενιαίου της φορολογίας .

Σύμφωνα μα τα παραπάνω ως ακαθάριστα έσοδα θεωρούμε το καθαρό προιόν από την πώληση εμπορευμάτων ή από την παροχή υπηρεσιών , αφαιρουμένων των τυχόν εκπτώσεων που χορηγήθηκαν στους αγοραστές ή των εμπορευμάτων που τυχόν έχουν επιστραφεί σε σχέση με την αξία των επιστρεφομένων .

Για να κλείσουμε τα θέμα των ακαθάριστων εσόδων , προκειμένου για επιχειρήσεις που δεν έχουν τηρήσει βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ. , ή έχουν αλλά αυτά κρίθηκαν ανεπαρκή ή ανακριβή ή είναι κατώτερης κατηγορίας από εκείνη που ορίζει ο νόμος , τα ακαθάριστα έσοδα αυτών θα προσδιοριστούν εξωλογιστικά κατ' ανάγκη με βάση τα στοιχεία που διαθέτει η Δ.Ο.Υ. καθώς και τις πληροφορίες που μπορεί να προσκομίσει η ίδια .

Φορολογία διαφόρων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

Α) Φορολογική διαδικασία και επιχειρηματικό κέρδος

Λέγοντας φορολογική διαδικασία εννοούμε τις φάσεις της διαδικασίας φορολογίας , ώστε να βεβαιωθεί ο φόρος . Η φορολογική διαδικασία περιλαμβάνει κανόνες που διέπουν τη διακρίβωση των φορολογικών περιστατικών , για τον προσδιορισμό του φόρου ή την επιβολή φορολογικής κύρωσης . Η φορολογική διαδικασία πριν φτάσουμε στην πράξη καταλογισμού του φόρου , περιλαμβάνει πολλές συνιστώσες , τη διοικητική ελεγκτική διαδικασία η οποία είτε προηγείται είτε ακολουθεί της καταβολής του φόρου , την εκτίμηση της φορολογητέας ύλης κλπ .

Η προσωποποίηση του φορολογικού νόμου στην περίπτωση της φορολογικής μεταχείρισης του επιχειρηματικού κέρδους γίνεται μέσω της δήλωσης του υπόχρεου νομικού προσώπου , και προσδιορίζει τη φορολογητέα ύλη . Έτσι τίθεται σε κίνηση το τμήμα εκείνο της διαδικασίας που καλείται βεβαίωση του φόρου . Η τελευταία πράξη που θα ακολουθήσει θα είναι η είσπραξη του φόρου.

Για να βεβαιωθεί όμως ο φόρος επί του καθαρού κέρδους πρέπει πρώτα να βεβαιωθεί το επιχειρηματικό κέρδος . Η διακρίβωση αυτού δεν είναι εύκολη υπόθεση . Η φορολογική διαδικασία , ιδιαίτερα κατά τους φορολογικούς ελέγχους ερευνά την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης με σκοπό τη διερεύνηση του κέρδους . Το θέμα

αυτό χρήζει ιδιαίτερης προσοχής όταν ο φορολογικός έλεγχος αμφισβητεί τα δηλωθέντα , που προκύπτουν από φορολογικές και δικαστικές διενέξεις . Έτσι επειδή το κέρδος ενυπάρχει σε κάθε οικονομική δραστηριότητα , ο φορολογικός νόμος δεν δογματίζει πάνω στην έννοια του κέρδους . Διερευνώντας τη βάση της , συμπεριλαμβάνει και τις ωφέλειες από εκχώρηση δικαιωμάτων και ωφελήματα από μεμονωμένες ή συμπτωματικές πράξεις πώλησης οικοπέδων , υπεραξίες κλπ .

Ειδικότερα το κέρδος είναι ένα έσοδο της χρήσης στην οποία και αναφέρεται . Αυτό σημαίνει ότι και απαιτήσεις που δεν εισπράχθηκαν μέσα στη υπό εξέταση διαχειριστική χρήση αποτελούν φορολογητέα ύλη . Η διαχειριστική χρήση ενδιαφέρει και τη φορολογία , διότι φορολογείται το αποτέλεσμα της επιχείρησης , κατά τη λήξη της . Ενδέχεται όμως το κέρδος της χρήσης να εξαφανιστεί ή να συμπιεστεί στην επόμενη , από τις ζημίες της χρήσης αυτής . Επιπλέον οι ζημιές μιας χρήσης μπορούν να μειώσουν την περιουσία μιας επιχείρησης .

Τα οικονομικά αποτελέσματα και ο διαχειριστικός και φορολογικός έλεγχος υπογραμμίζουν δύο σημεία . Από τη μια την αυτοτέλεια των χρήσεων , και από την άλλη τα χρονικά όρια τα οποία λαμβάνει υπ' όψιν της η φορολογία .

Άλλη μια περίπτωση που χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή για τον προσδιορισμό του κέρδους μιας χρήσης αφορά στο εισόδημα που συνεχίζεται σε περισσότερες από μια διαχειριστικές περιόδους . Σε αυτή την περίπτωση θεωρείται ότι το εισόδημα δεν αποκτήθηκε κατά την αποπεράτωση του έργου , αλλά σε κάθε διαχειριστική χρήση ξεχωριστά , ανεξάρτητα αν η αμοιβή εισπράχθηκε ή αν ο οικείος λογαριασμός δεν έχει εκκαθαριστεί .

Για την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω λεχθέντων παρατίθενται δύο ειδικές περιπτώσεις φορολογίας των επιχειρήσεων .

- Α Περίπτωση

Η μεταφορά ζημίας προς συμψηφισμό στα επόμενα οικονομικά έτη ενεργείται με βάση τον υπάρχοντα κατά το χρόνο της μεταφοράς νόμιμο τίτλο που προέκυψε η ζημία αυτής (θεωρείται η υποβληθείσα δήλωση της εταιρείας) , δηλαδή αυτού που

αφορά το έτος για το οποίο προέκυψε η ζημιά . Από τους τίτλους αυτούς κάθε φορά λαμβάνεται ο τελευταίος .

* Β Περίπτωση

Για τις Α.Ε. που ασχολούνται με εργοληπτική κατασκευή δημοσίων ή ιδιωτικών έργων καθιερώθηκε , σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κ.Φ.Ε , ειδικός τρόπος φορολογίας των κερδών . Αυτός γίνεται κατά τρόπο τεκμαρτό , με τη χρήση συντελεστού καθαρού κέρδους στα ακαθάριστα έσοδα . Στα προσδιοριζόμενα ακαθάριστα έσοδα , συνυπολογίζονται και οι τόκοι από πίστωση εκ μέρους του εργολάβου της αξίας των υλικών που διέθεσε για την κατασκευή , εφόσον αυτοί απορρέουν από την δραστηριότητα της παραγωγής και προσαυξάνουν τα ακαθάριστα έσοδα . Δεν συνυπολογίζονται όμως οι τόκοι υπερημερίας οι οποίοι καταβάλλονται λόγω καθυστέρησης πληρωμής του εργολαβικού ανταλλάγματος .

Για Δημόσια και ιδιωτικά έργα τα οποία υπογράφονται από 01/01/2002 και μετά δεν υπάρχει πλέον τεκμαρτός υπολογισμός του καθαρού κέρδους , αλλά η εξεύρεση αυτού προκύπτει με τον λογιστικό προσδιορισμό . Συνεχίζεται να προσδιορίζεται τεκμαρτά το καθαρό κέρδος σε εταιρείες που ασχολούνται με την ανέγερση οικοδομών.

Β Τεκμαρτός προσδιορισμός εισοδήματος

Εκτός από τις επιχειρήσεις που υποχρεούνται να τηρούν βιβλία και στοιχεία με βάση τον Κ.Β.Σ. υπάρχουν και επιχειρηματικές δραστηριότητες που εντάσσονται τον εξωλογιστικό προσδιορισμό του κέρδους , είτε γιατί δεν υποχρεούνται να τηρούν βιβλία , είτε γιατί δεν μπορούν να τηρήσουν βιβλία ανώτερης τάξης .

Ο εξωλογιστικός προσδιορισμός θα γίνει με πολλαπλασιασμό των αγορών με ένα μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους (Μ.Σ.Κ.Κ.) , ο οποίος προβλέπεται για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων , και υπάρχει σε ειδικό πίνακα που καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών . Ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται πάνω στην καθαρή αξία των αγορών . Για τις επιχειρήσεις που τηρούν Α' κατηγορίας η αξία των αγορών προκύπτει από αυτά , ενώ για τις επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία από τα τιμολόγια αγορών . Με τη βοήθεια αυτών των συντελεστών μετατρέπονται οι αγορές σε πωλήσεις , και στη συνέχεια προσδιορίζεται το κέρδος .

Γ Φορολογική διάσταση των αποτιμήσεων

Ένα ακόμα , τόσο βασικό όσο και περίπλοκο και αμφιλεγόμενο θέμα που οφείλουμε να λάβουμε υπ' όψιν κατά τη λειτουργία της επιχείρησης , είναι οι αποτιμήσεις και η φορολογική τους διάσταση . Εννοιολογικά η υπεραξία μιας επιχείρησης θα είναι ίση με τη διαφορά ανάμεσα στο ολικό τίμημα αγοράς , και στη πραγματική αξία των διαφόρων επιμέρους περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στο ενεργητικό της . Για τη λειτουργία της αποτίμησης και για τον υπολογισμό της υπεραξίας συμπεριλαμβάνονται όλα τα άυλα στοιχεία της επιχείρησης και τα αποτιμούμε με αποδεκτή από τις φορολογικές αρχές μέθοδο .

Ενδεικτικά μερικές περιπτώσεις που ζητούν ιδιαίτερη αντιμετώπιση είναι οι εξής.

Α Περίπτωση

Όταν παραχωρείται κλάδος δραστηριότητας από μια Α.Ε. σε άλλη Α.Ε. χωρίς όμως αντάλλαγμα δεν οφείλεται φόρος υπεραξίας .

Β Περίπτωση

Η μεταβίβαση αποθεμάτων από μια επιχείρηση σε μία άλλη δεν γίνεται ουσιαστική μεταβίβαση της επιχείρησης ούτε τμήματος αυτής σε μια άλλη οπότε και δεν οφείλται φόρος υπεραξίας .

Γ Περίπτωση

Απαλλάσσονται από φόρο υπεραξίας οι αποκτήσαντες επιχείρηση (ισχύει και για ατομικές επιχειρήσεις Ο.Ε. και Ε.Ε.) από μεταβίβαση λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος .

Δ Προσδιορισμός της φορολογίας των επιχειρήσεων βάσει των φορολογικών δηλώσεων

Από φοροτεχνική πλευρά η εκτίμηση της φορολογητέας ύλης μέσω της δήλωσης του φορολογούμενου , είναι το αποδεκτό και σωστό μέσο , για να προσδιοριστεί η φορολογητέα ύλη . Οπότε , η φορολογούσα αρχή βασίζεται στην ειλικρίνεια των προσώπων που συντάσσουν τη δήλωση αυτή .

Η διοικητική διαδικασία βεβαίωσης του φόρου εισοδήματος , πραγματοποιείται από τα υπόχρεα πρόσωπα της σχετικής δηλώσεως . Σε αυτό υπάρχει το στοιχείο του εξαναγκασμού του υπόχρεου στην υποβολή δήλωσης φόρου εισοδήματος . Αυτό συμβαίνει , γιατί τα υπόχρεα πρόσωπα μπορεί να μην έχουν εισόδημα κατά το άρθρο 61 του Ν. 2238/94 , αλλά αν για παράδειγμα είναι κύριοι επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. , έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση . Το δημόσιο δίκαιο χαρακτηρίζει , επίσης τη δομή των φορολογικών αυτών διατάξεων που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος , προσδίδοντας στη φορολογική αυτή δήλωση και το χαρακτήρα βεβαιώσεως του φόρου .
Τυπολογία Δηλώσεων.

- Δήλωση αρχική
- Δήλωση τροποποιητική
- Δήλωση προσωρινή
- Δήλωση οριστική – εκκαθαριστική
- Δήλωση υπό τρίτου
- Δήλωση κοινή
- Δήλωση εμπρόθεσμη – δήλωση εκπρόθεσμη
- Δήλωση ανακριβής – ανειλικρινής – ελλιπής

<u>Ανάκληση των φορολογικών δηλώσεων</u>

Η φορολογική νομοθεσία , δεν αγνοεί στις διαδικαστικές της διατάξεις την ανάκληση των φορολογικών δηλώσεων . Η φορολογική δήλωση αποτελεί ομολογία και δεσμευτικό τίτλο του υπόχρεου για τα εισοδήματά του , σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 61 του Ν. 2238/1994 . Παρ' όλα αυτά η φορολογική δήλωση δεν πρέπει να θεωρηθεί αδύνατο να ανακληθεί σε περίπτωση που ο φορολογούμενος μπορεί να αποδείξει κάτι διαφορετικό .

Η ανάκληση γίνεται με την υποβολή δήλωσης στον προιστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μέσα στο οικείο οικονομικό έτος , με την οποία ανακαλείται η δηλωθείσα φορολογητέα ύλη ή η τεκμαρτή δαπάνη ή οποιοδήποτε προσδιοριστικό της δαπάνης στοιχείο , προκειμένου να προσδιοριστεί το εισόδημα με βάση τα τεκμήρια . Η ανακλητική δήλωση μπορεί να μη γίνει αποδεκτή από την Δ.Ο.Υ . Σε τέτοια περίπτωση γνωστοποιείται με ειδικό έγγραφο στον φορολογούμενο και αυτός μπορεί να την προσβάλλει μέσα σε 20 ημέρες .
Αν η ανακλητική δήλωση υποβληθεί σε χρόνο μεταγενέστερο του οικείου οικονομικού έτους , υποβάλλεται πρόστιμο ή μπορεί να μη γίνει δεκτή από τον προιστάμενο της Δ.Ο.Υ. λόγω ακριβώς της παρόδου του οικείου οικονομικού έτους . Η ενημέρωση του φορολογούμενου γίνεται και πάλι με ειδικό έγγραφο το οποίο μπορεί και αυτό να το προσβάλλει μέσα σε 20 ημέρες.

Περαίωση υποβαλλόμενων φορολογικών δηλώσεων

Με βάση το Ν. 3296/2004 (άρθρο 13) έχει καθιερωθεί η περαίωση των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος και Φ.Π.Α των εμπορικών επιχειρήσεων και των ελευθέρων επαγγελματιών . Οι δηλώσεις αυτές θεωρούνται περαιωθείς ως ειλικρινείς , εφόσον με αυτές δηλώνονται ακαθάριστα έσοδα και καθαρά κέρδη , καθώς και τυχόν διαφορές εκροών στο Φ.Π.Α.

Ειδικότερα στη διαδικασία περαίωσης υπάγονται οι επιχειρήσεις που κατά τη φορολογική τους δήλωση έχουν ύψος ακαθάριστων εσόδων βάσει βιβλίων και στοιχείων μέχρι 300.000 ευρώ για τις εμπορικές επιχειρήσεις παραγωγής προιόντων , μέχρι 150.000 ευρώ για τις εμπορικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών , και για τους ελεύθερους επαγγελματίες μέχρι 150.000 ευρώ.

Εξαιρούνται από τη ρύθμιση αυτή οι δηλώσεις που αφορούν διαχειριστικές περιόδους που βαρύνονται με παραβάσεις του Κ.Β.Σ. , καθώς και οι δηλώσεις που υποβάλλονται με επιφύλαξη ή έχει εκδοθεί εντολή για τακτικό έλεγχο . Επίσης εξαιρούνται οι δηλώσεις που δεν υποβάλλονται εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων , ή υποβάλλονται ανακριβώς , ή αφορούν διαχειριστικές περιόδους για τις οποίες έχουν κατασχεθεί τα βιβλία . Ακόμη εξαιρούνται οι γεωργικές επιχειρήσεις , οι τεχνικές επιχειρήσεις κλπ.

Η φορολογούσα αρχή , σε περίπτωση που μπορεί να αποδείξει πλήρως την ανακρίβεια και τη μη πιστότητα των εγγραφών στα βιβλία της ελεγχόμενης επιχείρησης , είναι υποχρεωμένη σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν. 2238/1994 , να απορρίψει τα βιβλία , και να προχωρήσει στον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος , με πολλαπλασιασμό των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης με τους (κατά κατηγορία επιχείρησης) ισχύοντες ειδικούς συντελεστές καθαρού κέρδους .
Το ίδιο συμβαίνει όταν διαπιστωθούν παραλείψεις και παρατυπίες οι οποίες συνιστούν παραβάσεις και καταστρατήγηση του Κ.Β.Σ. , και οι οποίες επηρεάζουν το κύρος και την αξιοπιστία των βιβλίων .

Για τον υπολογισμό των ακαθαρίστων εσόδων , θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν τα εξής .

- Το ποσόν των ακαθαρίστων εσόδων που διαμορφώθηκε με τις λογιστικές διαφορές.
- Το μικτό κέρδος που προέκυψε από τις ελεγκτικές επαληθεύσεις
- Το απασχολούμενο προσωπικό
- Οι αγορές και οι πωλήσεις
- Το ύψος των επενδυμένων κεφαλαίων
- Το μέγεθος των ιδίων κεφαλαίων κίνησης
- Το ύψος των δανείων και πιστώσεων
- Το ποσόν των εξόδων παραγωγής , διάθεσης και διαχείρισης
- Και τέλος κάθε άλλη επαγγελματική δαπάνη για τη λειτουργία της επιχείρησης .

Τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία θα διαμορφώσουν την κρίση των οργάνων , ώστε να προσδιορίσουν εξωλογιστικά τα αποτελέσματα , με βάση τους ειδικούς συντελεστές καθαρού κέρδους που θα εφαρμοστούν κατά περίπτωση , εφόσον τα βιβλία και στοιχεία καθιστούν αδύνατη τη διενέργεια ελεγκτικών επαληθεύσεων .

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις που είναι άξιες προσοχής και αφορούν τον εξωλογιστικό προσδιορισμό των εσόδων είναι οι ακόλουθες .

- Κατά τον εξωλογιστικό προσδιορισμό είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη και τα δεδομένα των βιβλίων της επιχείρησης , χωρίς όμως αυτό να επηρεάζει τον εξωλογιστικό προσδιορισμό των ακαθαρίστων εσόδων .
- Η άρνηση του επιτηδευματία να προσκομίσει τα βιβλία και στοιχεία του στο κατάστημα της αρμόδιας Δ.Ο.Υ , θεωρείται άρνηση η οποία μεταφράζεται ως μη τήρηση βιβλίων και στοιχείων , με αποτέλεσμα να προσφύγει η φορολογούσα αρχή σε εξωλογιστικό προσδιορισμό .
- Σε περίπτωση παρεμπόδισης του ελέγχου συνιστάται λόγος απόρριψης των βιβλίων , οπότε και οδηγούμαστε σε εξωλογιστικό προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος .
- Υπάρχει περίπτωση πέρα από τις διάφορες παρατυπίες που οφείλονται δε λάθη ή παραλείψεις , να διαπιστωθεί πρόθεση απόκρυψης κερδών . Και σε αυτήν την περίπτωση το οικονομικό αποτέλεσμα υπολογίζεται εξωλογιστικά .
- Αν υπάρχει απώλεια των βιβλίων και στοιχείων που τηρήθηκαν , άσχετα εάν υφίσταται ή όχι υπαιτιότητα της επιχείρησης για την απώλεια , στην περίπτωση αυτή , εξομοιώνεται με εξωλογιστικό προσδιορισμό των οικονομικών αποτελεσμάτων .
- Σε περίπτωση μη έκδοσης αποδείξεων λιανικής πώλησης κατά την πώληση ορισμένων ειδών , των οποίων η αξία είναι γνωστή , δημιουργούνται θέματα πλημμελειών , στα οποία διερευνάται εάν αυτά θα ενεργοποιήσουν τον μηχανισμό ελεγκτικών επαληθεύσεων , πράγμα το οποίο θα συμβεί με βάση την έκταση των διαπιστωμένων ανακριβειών , δεδομένου ότι τα θέματα αυτά είναι δεκτικά αντικειμενικής εξακρίβωσης.

Αν και αρχικά ο νόμος περί περαίωσης χρήσεων θα ίσχυε μέχρι τη χρήση 2007 , με σχετική κάθε φόρα εγκύκλιο παρατείνεται μέχρι τη χρήση 2013 (οικονομικό 2014) Για τις χρήσεις που αρχίζουν από 01/01/2014 (οικονομικό 2015) παύει να ισχύει ο νόμος περί περαίωσης χρήσεων .

Τα ισχύοντα για τα ανακριβή και ανεπαρκή βιβλία έχουν ως εξής .

Για τα ανακριβή βιβλία

- Δεν γίνεται αποδεκτό το αποτέλεσμα που προκύπτει από τα βιβλία

- Ο προσδιορισμός των καθαρών κερδών θα υπολογιστεί εξωλογιστικά , με βάση το συντελεστή καθαρού κέρδους , που αντιστοιχεί στην εξεταζόμενη επιχείρηση .
- Θα γίνει προσαύξηση στα ακαθάριστα έσοδα , η οποία θα είναι ανάλογη με τις ανακρίβειες που διαπιστώθηκαν.
- Ειδικότερα θα γίνει προσαύξηση κατά 50 % στο συντελεστή καθαρού κέρδους .
- Η ίδια προσαύξηση θα γίνει και όταν η επιχείρηση δεν τηρεί τα προβλεπόμενα βιβλία .
- Επίσης θα γίνει προσαύξηση στην περίπτωση που η επιχείρηση τηρεί βιβλία κατώτερα από τα οριζόμενα .
- Θα διαφοροποιηθεί προς τα άνω η προσαύξηση στο 100% , εφόσον η ανακρίβεια συνδέεται με έκδοση πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων , ως και νόθευση αυτών .
- Θα επέλθει προσαύξηση 100% στο συντελεστή καθαρού κέρδους , εφόσον η ανακρίβεια συνδέεται με τη διάπραξη περισσοτέρων της μιας παραβάσεως στην ίδια χρήση , και αυτές να συνδέονται με τη μη έκδοση του προβλεπόμενου από τον Κ.Β.Σ. στοιχείου αξίας ή διακίνησης .
- Θα διαμορφωθεί στο 100% η προσαύξηση του Σ.ΚΚ. , εφόσον η ανακρίβεια συνδέεται με τη μη διαφύλαξη ή τη μη επίδειξη στον τακτικό έλεγχο των προβλεπόμενων βιβλίων και στοιχείων .
- Θα επέλθει 100% προσαύξηση του Σ.Κ.Κ εφόσον η απόκρυψη της φορολογητέας ύλης είναι άνω του 5% εκείνης που δηλώθηκε .
- Θα επέλθει κατά 100% προσαύξηση του Σ.Κ.Κ , όταν αποδεικνύεται αλλοίωση των δεδομένων της φορολογικής ταμειακής μηχανής ή όταν ο επιτηδευματίας δραστηριοποιείται στην αγορά και στις συναλλαγές κατά την άσκηση επιτηδεύματος , χωρίς την απαιτούμενη άδεια της φορολογικής αρχής.
- Να σημειωθεί , ότι σε περίπτωση διοικητικού συμβιβασμού η προσαύξηση περιορίζεται στο ½ , δηλαδή στο 25% και στο 50% αντίστοιχα.

Για τα ανεπαρκή βιβλία

Στις περιπτώσεις ανεπάρκειας των βιβλίων , δεν έχουμε τις προσαυξήσεις του συντελεστή καθαρού κέρδους που προαναφέρθηκαν , καθόσον επήλθαν τροποποιήσεις στο σκέλος των κυρώσεων . Εκείνο όμως που πρέπει να σημειώσουμε , είναι ότι τα ακαθάριστα έσοδα στις περιπτώσεις της ανεπάρκειας , λαμβάνονται όπως προκύπτουν από τα βιβλία , χωρίς καμιά προσαύξηση , καθόσον η ανεπάρκεια δεν σημαίνει απαραίτητα και απόκρυψη της φορολογητέας ύλης , αλλά πρόκειται για αδυναμία ελεγκτικών επαληθεύσεων . Η ανεπάρκεια λοιπόν συνεπάγεται εξωλογιστικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης . Οι πιο ιδιαίτερες περιπτώσεις ανεπάρκειας είναι οι εξής.

- Η μη τήρηση και η μη διαφύλαξη των βιβλίων
- Η μη διαφύλαξη των συνοδευτικών στοιχείων και των παραστατικών ή η τήρηση και έκδοση των βιβλίων και στοιχείων , κατά τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.
- Η λήψη εικονικών , ως προς τον αντισυμβαλλόμενο , φορολογικών στοιχείων ως και η εξόφληση τιμολογίων άνω των 3.000 ευρώ πλέον κατά τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο .

4.3 Διαφοροποιήσεις μεταξύ νομικών μορφών επιχειρήσεων

Εισαγωγή

Οι παράγοντες που δημιουργούν την ανάγκη ένωσης διαφόρων ατόμων για επιχειρηματική δραστηριότητα είναι πολλοί . Ενδεικτικά οι πιο σημαντικοί από αυτούς καταγράφονται παρακάτω.

- Η ανάγκη συγκέντρωσης κεφαλαίων
- Η μείωση του επιχειρηματικού κινδύνου των εταίρων
- Το ισχύον φορολογικό καθεστώς
- Η συνύπαρξη ατόμων διαφόρων επιχειρηματικών και τεχνικών γνώσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 741 του Αστικού Κώδικα , εταιρεία αποτελεί η σύμβαση δύο ή περισσοτέρων προσώπων που υποχρεώνονται αμοιβαία στην επιδίωξη κοινού οικονομικού σκοπού με κοινές εισφορές . Από νομική άποψη , τα στοιχεία τα οποία διαφοροποιούν τις εταιρείες μεταξύ τους , είναι η κρατική εποπτεία , η διαδικασία ίδρυσης , η τροποποίηση του καταστατικού , ο αριθμός των συμμετεχόντων , το εταιρικό κεφάλαιο , τα όργανα – οι αρμοδιότητες – η λήψη αποφάσεων , η διανομή

των κερδών , η ευθύνη , η μεταβίβαση της συμμετοχής (εν ζωή και λόγω θανάτου) , το διοικητικό κόστος (δημοσιεύσεις ισολογισμών , ελεγκτές κλπ) , και τέλος η λύση της εταιρείας .

Φορολογικά τα πιο κρίσιμα σημεία διαφοροποίησης των εταιρειών μεταξύ τους ορίζονται στην τήρηση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) και στην φορολογία εισοδήματος (συντελεστές φορολόγησης , εκπεστέες δαπάνες κλπ) .

Νομική μορφή επαγγελματικής δραστηριότητας

Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζουμε συνοπτικά τις πλέον συνήθεις νομικές μορφές επιχειρηματικής δράσης .

Α) Η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

Η νομική μορφή που επιλέγεται συνήθως για την άσκηση πολύ σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα είναι αυτή της Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.) , η οποία ανήκει στις κεφαλαιουχικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα. Για τις υποχρεώσεις της , η ευθύνη του εκάστοτε μετόχου περιορίζεται στο ποσοστό συμμετοχής του . Τόσο η ίδρυση , όσο και η λειτουργία της Α.Ε. υπόκεινται στην εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης αλλά και στις εκάστοτε νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις .

Για την ίδρυση μιας Α.Ε. απαραίτητη προυπόθεση αποτελεί η ύπαρξη δύο ιδρυτών – φυσικών ή νομικών προσώπων , ενώ απαιτούνται τα ακόλουθα βήματα .

- Προέλεγχος και κράτηση επωνυμίας στο αρμόδιο επιμελητήριο
- Σύνταξη του καταστατικού παρουσία συμβολαιογράφου
- Υποβολή και έγκριση του καταστατικού από την αρμόδια Νομαρχία
- Καταχώρηση στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών
- Δημοσίευση του καταστατικού και της ανακοίνωσης της ίδρυσης στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Τυχών τροποποιήσεις στους όρους του καταστατικού της εταιρείας είναι δυνατές με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης , χωρίς να απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη . Απλώς καταχωρείται η εγκριτική απόφαση της αρμόδιας αρχής στο μητρώο

ανωνύμων εταιρειών και γίνεται δημοσίευση στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της εφημερίδας της κυβερνήσεως .

Τα έξοδα σύστασης μιας ΑΕ ανέρχονται στο 6-7% του μετοχικού της κεφαλαίου . Αυτά είναι α) ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου και το τέλος υπέρ της επιτροπής ανταγωνισμού , β) συμβολαιογραφικά και δικηγορικά έξοδα και γ) τα έξοδα δημοσίευσης .
Το ελάχιστο κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση μιας ΑΕ ανέρχεται στα 60.000 ευρώ ,και πρέπει να καταβληθεί πλήρως είτε σε χρήματα είτε σε είδος . Το μετοχικό κεφάλαιο διαιρείται σε ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές (στον τραπεζικό κλάδο οι μετοχές είναι υποχρεωτικά ονομαστικές)

Τα όργανα διοίκησης μιας ΑΕ είναι η Γενική Συνέλευση των Μετόχων και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο και αποτελεί το ανώτατο όργανο της εταιρείας . Για την έγκυρη λήψη αποφάσεων από την γενική συνέλευση απαιτείται επίτευξη απαρτίας και πλειοψηφίας . Για συνήθεις αποφάσεις της απαιτείται απαρτία του 1/5 του καταβεβλημένου κεφαλαίου και απόλυτη των εκπροσώπων ψήφου . Για ιδιαίτερα σημαντικές αποφάσεις , όπως η αλλαγή εθνικότητας , ή του αντικειμένου της εταιρείας απαιτούνται να υπάρχουν πολύ υψηλά ποσοστά πλειοψηφίας . Τέλος η γενική συνέλευση αποφασίζει για τον τρόπο διάθεσης των κερδών , με συγκεκριμένους περιορισμούς οι οποίοι προβλέπονται από τον νόμο (πχ κρατήσεις για τακτικό αποθεματικό , καταβολή πρώτου μερίσματος)
Το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει μια φορά τουλάχιστον το μήνα , στην έδρα της εταιρείας ή σε κάποιο άλλο χώρο , ο οποίος ορίζεται στο καταστατικό . Τα άτομα που απαρτίζουν το διοικητικό συμβούλιο ευθύνονται προσωπικά για τις αποφάσεις αλλά και τις τυχών παραλείψεις , ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ενδέχεται να τους επιβληθούν και κυρώσεις (παράδειγμα των ημερών μας είναι η ποινική δίωξη και φυλάκιση πολλών Προέδρων και Διευθύνων Συμβούλων για χρέη μιας ΑΕ προς το δημόσιο) .
Στις ΑΕ ισχύει η αρχή της ελεύθερης μεταβίβασης της μετοχικής σχέσης , δηλαδή της μεταβίβασης των μετοχών . Η μεταβίβαση μη εισηγμένων μετοχών για ΑΕ στο χρηματιστήριο φορολογείται με συντελεστή 5% επί της μεγαλύτερης μεταξύ της

πραγματικής και της τεκμαρτής αξίας πώλησης , ενώ η μεταβίβαση εισηγμένων μετοχών ΑΕ στο χρηματιστήριο φορολογείται με 1,5% επί της χρηματιστηριακής τιμής πώλησης .

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των ΑΕ πρέπει να ελέγχονται από δύο τουλάχιστον ελεγκτές εφόσον ο κύκλος εργασιών τους υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ Εταιρίες που συγκεντρώνουν αθροιστικά δύο από τα τρία ακόλουθα κριτήρια (σύνολο ενεργητικού 2.500.000 , καθαρός κύκλος εργασιών 5.000.000 και μέσος όρος προσωπικού 50 άτομα) πρέπει να εκλέγουν υποχρεωτικά τους ελεγκτές από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Ελλάδας (Σ.Ο.Ε.Λ.) . Η ΑΕ λύεται με την πάροδο του χρόνου που ορίζεται από το καταστατικό της , με απόφαση της γενικής συνέλευσης για πρόωρη λύση και με κύρυξη της εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης . Επίσης ειδικό λόγο λύσης αποτελεί και η ανάκληση της άδειας της ετιαρείας .

Β) Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) αποτελεί ένα συνδυασμό Α.Ε. και προσωπικής εταιρείας . Όσον αφορά την Α.Ε το κοινό στοιχείο με την Ε.Π.Ε είναι η περιορισμένη ευθύνη που έχουν οι εταίροι , ενώ όσον αφορά τις προσωπικές εταιρείες κοινό στοιχείο αποτελεί η πλειοψηφία του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν την πλειοψηφία του κεφαλαίου . Υπάρχει μια ειδοποιός διαφορά όμως με την ΑΕ , και είναι η ανεξαρτησία της από την κρατική εποπτεία , τόσο κατά την ίδρυση όσο και την λειτουργία της .

Για την ίδρυση μιας ΕΠΕ , απαιτούνται οι παρακάτω διατυπώσεις.

- Υπογραφή του καταστατικού της ενώπιον συμβολαιογράφου , από δύο τουλάχιστον μέλη , ή από ένα σε περίπτωση μονοπρόσωπης ΕΠΕ .
- Κατάθεση του καταστατικού στο μητρώο εταιρειών το οποίο τηρείται στην γραμματεία του πρωτοδικείου που εδρεύει η εταιρεία
- Δημοσίευση του καταστατικού της εταιρείας στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της εφημερίδας της κυβερνήσεως .

Όσον αφορά την τροποποίηση του καταστατικού της , αυτή είναι δυνατή με απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων , με τη διαφορά ότι απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο , καταχώρηση στο αρμόδιο πρωτοδικείο , και τέλος δημοσίευση στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της εφημερίδας της κυβερνήσεως . Τα έξοδα ίδρυσης όπως ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου , εισφορές υπέρ ταμείου νομικών και πρόνειας δικηγόρων , συμβολαιογραφικά και διάφορα άλλα δικηγορικά έξοδα , έξοδα δημοσίευσης , αποτελούν περίπου το 8-9% περίπου επί του συνολικού κεφαλαίου .

Το ελάχιστο ποσό κεφαλαίου που απαιτείται για την ίδρυση μιας ΕΠΕ ανέρχεται στα 18.000 ευρώ και είναι διαιρεμένο σε μερίδια , με ελάχιστη τιμή κάθε μεριδίου τα 30 ευρώ. Ενώ το εταιρικό κεφάλαιο θα πρέπει να καταβληθεί πλήρως το 50% αυτού σε χρήμα . Τα μερίδια είναι πάντα ονομαστικά και οι εταίροι μιας ΕΠΕ ευθύνονται μόνο μέχρι το ποσοστό συμμετοχής τους . Η διοίκηση της ΕΠΕ ασκείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα (εταίρους ή μη) τους διαχειριστές , οι οποίοι ορίζονται από το καταστατικό ή διαφορετικά από την Γενική Συνέλευση .

Οι διαχειριστές ευθύνονται προσωπικά απέναντι στην εταιρεία , τα μέλη της , αλλά και κάθε τρίτο για κάθε παράβαση του νόμου και του καταστατικού , καθώς επίσης και για κάθε ενέργεια πλημμελούς διαχείρισης . Κατά συνέπεια , υπό προυποθέσεις να μπορούν να τους επιβληθούν ποικίλες κυρώσεις . Και εδώ όπως και στην ΑΕ , το ανώτατο όργανο της εταιρείας αποτελεί η Γενική Συνέλευση των Εταίρων που είναι η μόνη αρμόδια για την λήψη σημαντικών αποφάσεων που αφορούν την εταιρεία , όπως τη διάθεση των κερδών κάτω από συγκεκριμένους περιορισμούς που προβλέπονται από τον νόμο , Για την λήψη των αποφάσεων απαιτείται διπλή πλειοψηφία , δηλαδή κεφαλαιουχική και αριθμητική .

Στην ΕΠΕ η μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων είναι δυσκολότερη σε σχέση με την ΑΕ , και απαιτεί την τήρηση διαφόρων διατυπώσεων , όπως την τροποποίηση του καταστατικού . Όσον αφορά την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων , αυτή φορολογείται με 20% επί της πραγματικής ή της τεκμαρτής αξίας πώλησης βάσει εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών . Όπως και στην ΑΕ οι οικονομικές καταστάσεις μιας ΕΠΕ θα πρέπει να ελέγχονται από Ορκωτό Ελεγκτή εφόσον η εταιρεία συγκεντρώνει τα δύο από τα τρία αριθμητικά κριτήρια τα οποί ισχύουν και για τις ΑΕ .

Κλείνοντας αναφέρουμε ότι η λύση μιας ΕΠΕ , επέρχεται με την πάροδο του χρόνου που ορίζεται στο καταστατικό , με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης , και τέλος με κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση .

Γ) Προσωπικές Εταιρείες

Στην κατηγορία των προσωπικών εταιρειών ανήκουν η Ομόρρυθμη Εταιρεία ΟΕ και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία ΕΕ . Η Ομόρρυθμη αποτελεί μια προσωπική εταιρεία στην οποία οι εταίροι ευθύνονται ο καθένας ατομικά με την δική του περιουσία για το σύνολο των χρεών της εταιρείας . Σε αντίθεση με την ΟΕ στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία υπάρχουν δύο κατηγορίες εταίρων , οι ομόρρυθμοι και οι ετερόρρυθμοι . Οι μεν πρώτοι ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας με την προσωπική τους περιουσία , ενώ οι ετερόρρυθμοι εταίροι μέχρι το ποσοστό εισφοράς τους στο κεφάλαιο της εταιρείας .

Οι προσωπικές εταιρίες δεν υπόκεινται σε κρατική εποπτεία , ούτε κατά την ίδρυση τους αλλά ούτε και κατά την διάρκεια της λειτουργίας τους . Ιδρύονται με την υπογραφή της εταιρικής σύμβασης , η οποία μπορεί να έχει και την μορφή ιδιωτικής σύμβασης , με την καταβολή των απαραίτητων τελών ίδρυσης της , και την υποβολή της σύμβασης στο αρμόδιο πρωτοδικείο όπου εδρεύει η εταιρεία . Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και για τυχών τροποποιήσεις στο καταστατικό της εταιρείας .
Τα έξοδα ίδρυσης όπως ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου , εισφορές υπέρ του ταμείου νομικών και πρόνοιας δικηγόρων , συμβολαιογραφικά , και άλλα δικηγορικά έξοδα , έξοδα δημοσίευσης , αποτελούν το 3-4% περίπου επί του συνολικού κεφαλαίου . Σε αντίθεση με όσα προαναφέραμε για τις ΑΕ και για τις ΕΠΕ , στις προσωπικές εταιρείες δεν απαιτείται ελάχιστο ύψος κεφαλαίου , και μπορεί να καταβληθεί είτε σε μετρητά , είτε σε είδος , είτε με την παροχή υπηρεσίας ενός εκ των εταίρων .

Στην Ομόρρυθμη Εταιρεία ο κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα σε περίπτωση που δεν αναγράφεται κάτι διαφορετικό στο καταστατικό , να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της εταιρείας τόσο εσωτερικά , όσο και απέναντι σε τρίτους , και δύναται να δεσμεύει την εταιρεία υπογράφοντας στο όνομα της . Στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία αντίθετα οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν έχουν τέτοιο δικαίωμα διαχείρισης υποθέσεων της

εταιρείας , αλλά ούτε μπορούν να συμβάλουν με τρίτα πρόσωπα στο όνομα της εταιρείας . Σε περίπτωση παραβίασης των όσων προαναφέρθηκαν την ευθύνη φέρουν οι Ομόρρυθμοι Εταίροι .

Όσον αφορά την μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής , αυτή είναι δυνατόν να συμβεί μετά από συναίνεση όλων των εταίρων , ή να υπάρχει σχετική πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση . Σε κάθε περίπτωση απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης , μιας και τα πρόσωπα των εταίρων αποτελούν ουσιώδες κομμάτι της εταιρικής σύμβασης . Και στην περίπτωση των προσωπικών εταιρειών η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων φορολογείται με 20% επί της πραγματικής ή της τεκμαρτής αξίας πώλησης βάσει εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών . Τέλος η λύση της εταιρείας επέρχεται μετά από την πάροδο του χρόνου που ορίζεται στην σύμβαση , με τον θάνατο ή την πτώχευση του εταίρου . Άλλοι λόγοι λύσης της εταιρείας δεν αναφέρονται περιοριστικά στο νόμο .

4.4 Φορολογία Νομικών Προσώπων και Προσώπων επιχειρήσεων

Εισαγωγή

Η ενότητα αυτή αποτελεί το βασικό περιεχόμενο της προσέγγισης μας , λόγω του ότι θα αναλύσουμε το φορολογικό καθεστώς που διέπει τα νομικά πρόσωπα και τις ατομικές επιχειρήσεις (Προσωπικές και Κεφαλαιουχικές εταιρείες) στα οποία αναφερθήκαμε στο εισαγωγικό μέρος του τέταρτου κεφαλαίου . Η παρουσίαση του φορολογικού συστήματος θα ξεκινήσει με τις κεφαλαιουχικές εταιρίες (ΑΕ & ΕΠΕ) και εν συνεχεία τις προσωπικές εταιρείες (ΟΕ & ΕΕ) .

Α) Η φορολογία των Νομικών Προσώπων

Αντικείμενο του φόρου.

Αντικείμενο του φόρου είναι οι ημεδαπές ΑΕ , ΕΠΕ , εξαιρουμένων των Τραπεζών και των Ασφαλιστικών Εταιρειών . Οι εταιρείες αυτές φορολογούνται για το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή . Μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος , το ποσό που απομένει αποτελεί το διανεμόμενο κέρδος .

Για τους Συνεταιρισμούς , ως αντικείμενο του φόρου θεωρείται το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή , πριν από την αφαίρεση των χορηγούμενων εκπτώσεων στα μέλη τους . Όσον αφορά τα αλλοδαπά Νομικά Πρόσωπα , ως αντικείμενο του φόρου ορίζεται το αποκτώμενο καθαρό εισόδημα ή κέρδος από πηγή που προέρχεται από την Ελλάδα . Ειδικότερα , για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών υποκαταστημάτων αλλοδαπών Τραπεζών , τα οποία αποκτούν και εισοδήματα που απαλλάσσονται του φόρου , ή εισοδήματα που φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης , αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη το μέρος που αναλογεί στα πιο πάνω εισοδήματα , και το οποίο εξευρίσκεται με επιμερισμό . Ο επιμερισμός γίνεται ανάλογα με τα ακαθάριστα έσοδα που υπόκεινται σε φορολογία , και τα απαλλασσόμενα ή τα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο .

Για τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) ή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) , ως αντικείμενο του φόρου θεωρείται το καθαρό εισόδημα που προέρχεται από την εκμίσθωση οικοδομών ή ακινήτων , καθώς και από κινητές αξίες . Τα λοιπά έσοδα τους δεν αποτελούν αντικείμενο φορολογίας . Όσον αφορά τα αλλοδαπά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ , αντικείμενο του φόρου είναι το καθαρό εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα από οποιαδήποτε πηγή .

Για τις ανώνυμες εταιρείες που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος βάσει ειδικών διατάξεων , ως αντικείμενο φόρου είναι τα κεφαλαιοποιούμενα ή διανεμόμενα με οποιαδήποτε μορφή κέρδη , με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτά φόρου εισοδήματος .

Φορολογικές απαλλαγές Νομικών Προσώπων

Για δημοσιονομικούς , οικονομικούς ή άλλους λόγους , τα σύγχρονα φορολογικά συστήματα βασιζόμενα στην αρχή της γενικότητας του φόρου , ορίζουν απαλλαγές και εξαιρέσεις . Με αυτό ως δεδομένο και σύμφωνα με το άρθρο 103 του Κ.Φ.Ε. , απαλλάσσονται από φόρο το Ελληνικό Δημόσιο και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες , οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης . Από φόρο απαλλάσσονται τα νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν κοινωφελή χαρακτήρα (νοσοκομεία , ιδρύματα) ,

καθώς επίσης και τα ανθρωπιστικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα (ορφανοτροφεία , γηροκομεία) .

Επίσης απαλλάσσονται

- Τα εισοδήματα από οικοδομές και από εκμίσθωση γαιών του Αγίου Όρους .
- Τα τεκμαρτά εισοδήματα από οικοδομές που ανήκουν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Τα τεκμαρτά εισοδήματα από ακίνητα , που ανήκουν σε αναγνωρισμένα ξένα θρησκευτικά δόγματα .
- Τα τεκμαρτά εισοδήματα από ακίνητα , τα οποία ανήκουν σε ξένα κράτη και χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση των πρεσβειών και προξενείων τους.

Προσδιορισμός εισοδήματος Ν.Π. κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Για τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος των Νομικών Προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα , λαμβάνονται υπ' όψη τα ακαθάριστα έσοδα , από τα οποία αφαιρούνται οι νόμιμες εκπτώσεις δαπανών , όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 31 του Κ.Φ.Ε. Η χρονική περίοδος μέσα στην οποία μπορεί να δημιουργηθεί το συνολικό εισόδημα των νομικών προσώπων είναι .

- η εταιρική χρήση ή το διαχειριστικό έτος για τα νομικά πρόσωπα που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.
- το ημερολογιακό έτος σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις
- η περίοδος μεταξύ του χρόνου που τέθηκαν σε εκκαθάριση και του χρόνου λήξης αυτής για τα νομικά πρόσωπα που βρίσκονται υπό εκκαθάριση .

Ως ακαθάριστα έσοδα ορίζονται .

- το τμήμα των πωλήσεων και των αμοιβών από παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν σε μια δεδομένη χρονική περίοδο
- το εισόδημα από οικοδομές , κινητές αξίες , συμμετοχή σε άλλες εμπορικές επιχειρήσεις , γεωργικές επιχειρήσεις κλπ . Από αυτά τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρούνται οι δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος οι οποίες αναγνωρίζονται ως εκπεστέες από τον Κ.Φ.Ε (άρθρο 31) .

Ιδιαιτερότητα εμφανίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες , λόγω των κινδύνων που αντιμετωπίζουν . Συγκεκριμένα από τα ακαθάριστα έσοδά τους , επιπροσθέτως , εκπίπτουν .

- τα μαθηματικά αποθέματα των ασφαλειών ζωής (υπολογίζονται με βάση τους κανόνες του αναλογισμού)
- τα αποθεματικά προς κάλυψη των εν ισχύ κινδύνων (υπολογίζονται επί των καθαρών ασφαλίστρων με συντελεστή που ορίζεται κατά κλάδους)
- οι κρατήσεις για ζημίες που έχουν συμβεί
- τα ποσά που καταβάλλουν σε άλλη ασφαλιστική εταιρεία , στην οποία μεταβιβάζεται το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων , λόγω ανάκλησης της άδειας της .

Εξωλογιστικός προσδιορισμός του εισοδήματος .

Όπως έχει προαναφερθεί , σε περιπτώσεις που δεν μπορεί να προσδιοριστεί το εισόδημα μιας επιχείρησης βάσει των βιβλίων και στοιχείων της , αυτό εξευρίσκεται εξωλογιστικά . Κατ' επέκταση το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης με γενικούς συντελεστές καθαρού κέρδους , ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο ανήκουν . Ο εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών διακρίνεται σε δύο κατηγορίες . Η πρώτη έχει να κάνει με την οργανική αδυναμία της επιχείρησης να προσκομίσει τα απαραίτητα από τα τηρούμενα ή μη βιβλία και στοιχεία . Η δεύτερη έχει να κάνει με την ανεπάρκεια των βιβλίων και στοιχείων . Ανεξάρτητα με το ποια περίπτωση μας απασχολεί , ο εξωλογιστικός προσδιορισμός των κερδών είναι απαραίτητος προκειμένου να διεξαχθεί η ελεγκτική διαδικασία η οποία περιλαμβάνει τον έλεγχο της ανακρίβειας , της εικονικότητας και της ανεπάρκειας της εξεταζόμενης επιχείρησης .

Ανάλογα με την επιχείρηση , στα ακαθάριστα έσοδα εφαρμόζεται συντελεστής καθαρού κέρδους (Σ.Κ.Κ.) , ώστε η φορολογούσα αρχή να διαχωρίζει τα ακαθάριστα έσοδα κατ' επάγγελμα και να εφαρμόζει σ' αυτά αντίστοιχα τον συντελεστή κάθε επαγγέλματος . Σε αυτό το σημείο πρέπει να διευκρινιστεί σε ποια έσοδα πρέπει να υπολογιστεί ο συντελεστής καθαρού κέρδους . Ο κώδικας ορίζει ότι

ο ΣΚΚ θα εφαρμόζεται μόνο στα έσοδα από τις εμπορικές εργασίες της επιχείρησης , και όχι σε αυτά που προέρχονται από άλλες πηγές .
Ειδικότερα , δεν πρέπει να συμπεριληφθούν τα εξής.

- οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις
- η αυτόματη υπερτίμηση του κεφαλαίου
- τα ποσά που έχουν καταβληθεί αχρέωτα σε βάρος της επιχείρησης.

<u>Περιπτώσεις εφαρμογής εξωλογιστικού προσδιορισμού του κέρδους</u>

Περίπτωση 1 .
Η επιχείρηση Α πουλάει εμπορεύματα κάτω του κόστους και αποδεικνύεται εικονικότητα των συναλλαγών . Επίσης η αγορά εμπορευμάτων και πρώτων υλών γίνεται με εικονικές τιμές . Με βάση τα παραπάνω δεδομένα , σημειώνουμε ότι μόνον , η πώληση των εμπορευμάτων κάτω του κόστους δεν καθιστά τα βιβλία ανακριβή ή ανεπαρκή . Στη συγκεκριμένη , όμως περίπτωση αποδεικνύεται η εικονικότητα των συναλλαγών . Ως εκ τούτου τα γεγονότα αυτά οδηγούν στην απόρριψη των βιβλίων και στον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος .

Περίπτωση 2 .
Η επιχείρηση Α εμφανίζει διορθώσεις και ξυσίματα στα τιμολόγια σε μεγάλη έκταση , πράγμα το οποίο αποκάλυψε τις ουσιώδεις αυτές πλημμέλειες στην τήρηση . Στην προκειμένη περίπτωση , τα βιβλία απορρίπτονται , ανεξάρτητα αν αυτά αφορούν τα έσοδα ή τα έξοδα . Λόγω του ότι δε βρέθηκαν και διορθώσεις στα τιμολόγια , αυτές καθιστούν τα βιβλία μη δεκτικά ελεγκτικών επαληθεύσεων .

Περίπτωση 3.
Κατά την έκδοση δελτίων αποστολής , δεν αναγράφεται το είδος , η ποσότητα , και η ποιότητα των πωληθέντων εμπορευμάτων , παρά τις απαιτήσεις καταγραφής τους που θέτει ο Κ.Β.Σ. Άλλωστε , η έκδοση δελτίων αποστολής εξυπηρετεί και τις αποστολές εμπορευμάτων από το κεντρικό προς τα υποκαταστήματα , στα οποία διενεργούνται συναλλαγές . Στην περίπτωση αυτή οι συγκεκριμένες ελλείψεις συνιστούν ανεπάρκεια των βιβλίων , δεδομένου ότι , δεν γίνεται παρακολούθηση της διακίνησης των εμπορευμάτων χωρίς τη συσχέτιση με το δελτίο αποστολής και τα τιμολόγια .

Πριν κλείσουμε το θέμα του εξωλογιστικού προσδιορισμού του κέρδους , να πούμε ότι αποτελεί ένα τρόπο υπολογισμού , και όχι επιβολής κάποιου είδους κύρωσης , και μπορεί να λάβει θέση ανεξάρτητα υπαιτιότητας , εφόσον τα βιβλία δεν προσφέρονται για ελεγκτικές επαληθεύσεις .

Ειδικότερα .

- Όταν τα βιβλία κρίνονται ανακριβή , σύμφωνα με την παράγραφο 2 , του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε. , τότε ο Σ.Κ.Κ. προσαυξάνεται κατά 50% .
- Όταν λαμβάνονται εικονικά φορολογικά στοιχεία , ως προς την ποσότητα ή την αξία . Η μη καταχώρηση της διάκρισης κατά ποιότητα και κατ' είδος (ποιοτική διάκριση) των ειδών στο βιβλίο απογραφών , καθιστά τα βιβλία ανεπαρκή και ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων θα πρέπει να γίνει εξωλογιστικά .
- Σε περίπτωση που δεν συντάσσεται απογραφή κατά αποθηκευτικό χώρο , καθιστά τα βιβλία ανεπαρκή .
- Σε περίπτωση που δεν τηρείται βιβλίο ποσοτικής παραλαβής , αλλά τα στοιχεία βρίσκονται καταχωρημένα σε άλλα βιβλία , καθιστά τα βιβλία ανεπαρκή .
- Τα βιβλία θεωρούνται ανεπαρκή , όταν δεν αναγράφεται στα οικεία δελτία αποστολής η ώρα εκκίνησης .
- Η μη τήρηση λογαριασμών αναλυτικού καθολικού κατά παράβαση των διατάξεων του Κ.Β.Σ. , καθιστά ανεπαρκή τα βιβλία .
- Η μη διενέργεια απογραφής λήξεως της προηγούμενης περιόδου , η οποία και αποτελεί απογραφή έναρξης της επόμενης χρήσης , αποτελεί πλημμέλεια , ο εξωλογιστικός προσδιορισμός των αποτελεσμάτων κρίνεται αναγκαίος .
- Σε περίπτωση ανεπάρκειας του βιβλίου αποθήκης και του βιβλίου παραγωγής – κοστολογίου .
- Σε περίπτωση που διαπιστώνονται ποσοτικά ελλείμματα πρώτης ύλης , όπου δεν παρέχονται επαρκείς επεξηγήσεις από την ελεγχόμενη επιχείρηση για τα ποσοτικά αυτά ελλείμματα .

- Σε περίπτωση που ο επιτηδευματίας αρνείται να επιδείξει τα βιβλία και στοιχεία , όπως επίσης αρνείται να επιδείξει και σχετικές συμβάσεις , που έχουν συναφθεί από αυτόν , με βάση τις συναλλαγές του με τρίτους , τότε συνεπάγεται εξωλογιστικός προσδιορισμός των αποτελεσμάτων .

Τροποποιήσεις στην φορολογία Νομικών Προσώπων

Με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 3842 / 2010 αλλάζει ο τρόπος φορολόγησης των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Κ.Φ.Ε (ΑΕ , ΕΠΕ και συνεταιρισμών) Ειδικότερα με τις νέες διατάξεις τα κέρδη των προαναφερομένων νομικών προσώπων διαχωρίζονται πλέον σε διανεμόμενα και αδιανέμητα , έτσι ώστε να υπάρχει διαφορετική φορολογική μεταχείριση .
Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι συντελεστές αυτοί ανά κατηγορία κερδών .

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΡΔΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΝΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ					
Διαχειριστικές χρήσεις	2010	2011	2012	2013	2014
Αδιανέμητα κέρδη	24%	23%	22%	21%	20%
Διανεμόμενα κέρδη	40%				

Με τον Ν 4172 /2013 πλέον τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία φορολογούνται με συντελεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%) , για διαχειριστικές περιόδους από 01/01/2013 και μετά.

Φορολογία αδιανέμητων κερδών

Συμπληρωματικά να αναφέρουμε ότι το εισόδημα από επιχειρηματική αμοιβή υπόκειται σε φορολογία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις , ανεξάρτητα αν ο δικαιούχος της αμοιβής αυτής είναι κάτοικος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής .

Φορολογία διανεμομένων κερδών

Όσον αφορά την φορολογία των διανεμομένων κερδών που οι ημεδαπές ΑΕ διανέμουν , καταβάλουν φόρο 40% . Τα κέρδη αυτά έχουν την μορφή αμοιβών και ποσοστών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου , στους διευθυντές , στο προσωπικό , καθώς επίσης και μερίσματα σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα , ή νομικές οντότητες , ανεξάρτητα αν η καταβολή γίνεται με την μορφή μετρητών ή μετοχών .

Όταν ο δικαιούχος του εισοδήματος από μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχές είναι φυσικό πρόσωπο , τότε φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις , και από τον αναλογούντα φόρο εκπίπτει ο φόρος που καταβλήθηκε .

Φορολογία υπολοίπου κερδών εις νέο – αποθεματικά ειδικών διατάξεων .

Με τον Ν. 3842/2010 η διανομή του υπολοίπου κερδών που είχε μία εταιρεία , φορολογείται πλέον από 01/01/2013 με 21% και από 01/01/2014 με 10 % .
Ο φόρος αυτός αφορά τα κέρδη παρελθόντων ετών τα οποία είχαν φορολογηθεί και απλώς δεν είχαν διανεμηθεί , αλλά είχαν μείνει για την ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας .
Επίσης με τον Ν. 4172/2013 λόγω του ότι καταργούνται τα αποθεματικά από το 2015 με την σημερινή τους μορφή αυτά φορολογούνται και κεφαλοποιούνται ή διανέμονται με ποσοστό φόρου 15% για διανομή που θα γίνει εντός του 2013 ή με 19% για διανομή που θα γίνει το 2014 .

Εδώ υπάρχουν εταιρείες – ειδικά οι τεχνικές εταιρείες οι οποίες έχουν τεράστια ποσά σε αφορολόγητα αποθεματικά τεχνικών επιχειρήσεων , τα οποία είχαν δημιουργηθεί έως και το 2002 λόγω του τεκμαρτού τους υπολογισμού των φορολογητέων τους κερδών .

Φορολογία Ε.Π.Ε.

Αντικείμενο & υποκείμενο φόρου,

Προτού αναλύσουμε τη φορολογία της ΕΠΕ πρέπει να σημειώσουμε ότι μια ΕΠΕ , καθίσταται υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων από τη στιγμή που αποκτά νομική προσωπικότητα , και πιο συγκεκριμένα από τη δημοσίευση περίληψης του

καταστατικού της στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της εφημερίδας της κυβερνήσεως , καθώς και με την καταχώρηση αυτού στο μητρώο των εταιρειών ΕΠΕ . Η φορολογική μεταχείριση της ΕΠΕ , συνδυάζει τα προσωπικά και κεφαλαιουχικά στοιχεία που τη διέπουν , με μια μικρή απόκλιση όμως , περισσότερο προς τις κεφαλαιουχικές εταιρείες . Έτσι ο Κ.Φ.Ε. την εντάσσει από πλευράς φορολόγησης , στις διατάξεις που εμπίπτει η ΑΕ , και τα λοιπά κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα . Τα ίδια ισχύουν και για την Μονοπρόσωπη ΕΠΕ .

Ως αντικείμενα φόρου νοούνται τα καθαρά κέρδη της ΕΠΕ , τα οποία προσδιορίζονται λογιστικά αν από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρεθούν όλες οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από την εταιρεία και είναι δεδουλευμένες . Τέτοιες δαπάνες είναι σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν. 2238/1994 (αγορές α' & β' υλών , αμοιβές και έξοδα τρίτων , αμοιβές προσωπικού , φόροι τέλη , αποσβέσεις κλπ) .

<u>Τρόπος φορολόγησης των κερδών μιας ΕΠΕ</u>

Από τα συνολικά καθαρά κέρδη , όπως αυτά προσδιορίζονται παραπάνω , αφαιρούνται τα μερίσματα ή κέρδη από την συμμετοχή σε άλλες εταιρείες , μιας και αυτά τα εισοδήματα φορολογούνται στις εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν . Εν συνεχεία στα καθαρά αυτά κέρδη προστίθενται τα έξοδα , τα οποία δεν αναγνωρίζονται φορολογικά , και τα κέρδη που αναμορφώνονται με την παραπάνω προσθήκη ονομάζονται φορολογητέα κέρδη και φορολογούνται στο όνομα της ΕΠΕ .

Από 01/01/2013 τα κέρδη χρήσης της ΕΠΕ , όπως και στην ΑΕ φορολογούνται με συντελεστή 26% .

<u>Φορολόγηση κερδών τεχνικών ΕΠΕ</u>

Τα καθαρά κέρδη των ΕΠΕ που ασχολούνται με την εργοληπτική εκτέλεση δημοσίων και ιδιωτικών έργων , καθώς και των κοινοπραξιών , στις οποίες οι τεχνικές ΑΕ συμμετέχουν , φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις (έσοδα – έξοδα) και όχι με συντελεστές τεκμαρτού κέρδους , όπως ίσχυε παλαιότερα. Για τις ΕΠΕ που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση οικοδομών , τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται με ειδικό τρόπο .

Συμπληρωματικός φόρος

Στο εισόδημα από ακίνητα που αποκτούν κατά την διάρκεια λειτουργία τους οι ΕΠΕ , επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος 3% . Ο συμπληρωματικός αυτός φόρος υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό επί του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος από τα ακίνητα αυτά . Ο φόρος αυτός σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό του κύριου φόρου που προκύπτει από τα φορολογητέα κέρδη επί του συντελεστή φορολόγησης , δηλαδή του 26% για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση από 01/01/2013) .

Αφαιρούμενα ποσά από τον κύριο φόρο

Από το συνολικό ποσό του κύριου φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και συμπληρωματικού φόρου , αφαιρούνται τα εξής.

- Το ποσό αυτό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε
- Ο φόρος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή , ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από τον φόρο εισοδήματος που ισχύει στην Ελλάδα . Σε περίπτωση που το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε υπερβαίνει τον φόρο που αναλογεί , η επιπλέον διαφορά συμψηφίζεται στο υπόλοιπο ποσό που προκύπτει προς βεβαίωση . Ότι απομένει ως υπόλοιπο πιστωτικό επιστρέφεται .

Προκαταβολή φόρου επόμενης χρήσης

Ο προκαταβλητέος φόρος για το εισόδημα της επόμενης χρήσης υπολογίζεται στο 80% του καταβλητέου φόρου που αναλογεί στα συνολικά καθαρά κέρδη της τρέχουσας διαχειριστικής χρήσης , συμπεριλαμβανομένου και του συμπληρωματικού φόρου 3% στα ακίνητα . Από το ποσό που προκύπτει , αφαιρούνται τα ποσά του φόρου που έχουν παρακρατηθεί .

Ο προκαταβλητέος φόρος καταβάλλεται σε οκτώ μηνιαίες δόσεις , εκ των οποίων η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης , και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών από την υποβολή της δήλωσης . Προκαταβολή φόρου βεβαιώνεται και με την προσωρινή δήλωση φορολογίας εισοδήματος της ΕΠΕ που έχει τεθεί σε εκκαθάριση . Η δήλωση αυτή υποβάλλεται για τα εισοδήματα κάθε έτους , εντός μηνός από τη λήξη αυτού , εφόσον η εκκαθάριση διαρκεί πέραν του έτους .

Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ΕΠΕ

Όλες οι ΕΠΕ συμπληρώνουν και υποβάλουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μετά την λήξη του έτους , την δήλωση φορολογίας εισοδήματος . Το χρονικό περιθώριο είναι μέχρι τις 10 Μαίου του επόμενου έτους . Η καταβολή του φόρου γίνεται , όπως ήδη αναφέρθηκε σε 8 μηνιαίες δόσεις , με την πρώτη δόση να καταβάλλεται με την υποβολή της δήλωσης .

Παράδειγμα Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

Έστω η εταιρεία ΑΛΦΑ ΕΠΕ για την διαχειριστική περίοδο 01/01/2013 έως 31/12/2013 παρουσιάζει τα ακόλουθα οικονομικά δεδομένα .

Νομική μορφή	Ε.Π.Ε.
Καθαρά κέρδη ισολογισμού	150.000,00 ευρώ
Μη εκπιπτόμενες δαπάνες	20.000,00 ευρώ
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	10.000,00 ευρώ

Στην εταιρεία συμμετέχουν δύο εταίροι με ποσοστά συμμετοχής 60% και 40% αντίστοιχα . Η Γενική Συνέλευση των εταίρων η οποία συνήλθε την 31/03/2014 Αποφάσισε τα ακόλουθα .

- Να σχηματιστεί τακτικό αποθεματικό
- Να διανεμηθεί στους εταίρους μικτό ποσό ύψους 100.000,00 ευρώ
- Να μεταφερθεί το υπόλοιπο κερδών εις νέον

Α . Υπολογισμός αδιανέμητων κερδών

Καθαρά κέρδη ισολογισμού		150.000,00 ευρώ
Μείον διανεμόμενα κέρδη	100.000,00 ευρώ	
Αδιανέμητα κέρδη		50.000,00 ευρώ

Β . Υπολογισμός φορολογητέων κερδών

Αδιανέμητα κέρδη		50.000,00 ευρώ
Πλέον μη εκπιπτόμενες δαπάνες	20.000,00 ευρώ	
Κέρδη φορολογούμενα με συντελεστή 26%		70.000,00 ευρώ
Πλέον διανεμόμενα κέρδη φορολογούμενα		
Με συντελεστή 40%	100.000,00 ευρώ	
Σύνολο φορολογητέων κερδών		170.000,00 ευρώ

Γ. Υπολογισμός φόρου εισοδήματος φορολογητέων κερδών

Φόρος αδιανέμητων κερδών

Αδιανέμητα κέρδη πλέον των δαπανών	70.000,00 ευρώ
Επί συντελεστής φορολογίας 26%	
Φόρος εισοδήματος αδιανέμητων κερδών	18.200,00 ευρώ

Φόρος διανεμόμενων κερδών

Διανεμόμενα κέρδη	100.000,00 ευρώ
Επί συντελεστής φορολογίας 40%	
Φόρος εισοδήματος διανεμόμενων κερδών	40.000,00 ευρώ

Σύνολο φόρου εισοδήματος φορολογητέων κερδών

Φόρος αδιανέμητων κερδών		18.200,00 ευρώ
Πλέον φόρος διανεμόμενων κερδών	40.000,00 ευρώ	
Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών		58.200,00 ευρώ

Ποσό φόρου προς καταβολή

Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών		58.200,00 ευρώ
Μείον φόρος που προκαταβλήθηκε	10.000,00 ευρώ	
Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών		48.200,00 ευρώ

Δ . Υπολογισμός προκαταβολής φόρου εισοδήματος

Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών		58.200,00 ευρώ
Επί συντελεστή προκαταβολής	80%	
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος		46.560,00 ευρώ

Ε. Υπολογισμός τακτικού αποθεματικού

Καθαρά κέρδη ισολογισμού		150.000,00 ευρώ
Μείον φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών	58.200,00	
Υπόλοιπο για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού		91.800,00 ευρώ
Επί συντελεστή	5%	
Τακτικό αποθεματικό		4.590,00 ευρώ

ΣΤ . Υπολογισμός καθαρού ποσού που θα διανεμηθεί στους εταίρους

Μικτό ποσό διανεμόμενων κερδών		100.000,00 ευρώ
Μείον φόρος διανεμόμενων κερδών	40.000,00 ευρώ	
Καθαρό ποσό διανεμόμενων κερδών		60.000,00 ευρώ

Ζ. Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων χρήσης

Καθαρά αποτελέσματα κέρδη χρήσης		150.000,00 ευρώ
Μείον φόρος εισοδήματος	58.200,00	
Κέρδη προς διάθεση		**91.800,00 ευρώ**

<u>Η Διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής .</u>

* Τακτικό αποθεματικό	4.590,00 ευρώ
* Κέρδη στους εταίρους	60.000,00 ευρώ
* Υπόλοιπο κερδών εις νέον	27.210,00 ευρώ
	91.800,00 ευρώ

Φορολογία Α.Ε.

Αντικείμενο και υποκείμενο φόρου

Αντικείμενο του φόρου για τις ημεδαπές ΑΕ είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή . Τα διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών που απομένει , μετά την αφαίρεση του αντίστοιχου φόρου εισοδήματος . Για τον προσδιορισμό των κερδών που δεν φορολογούνται , ή αυτών που φορολογούνται με ειδικό τρόπο , γίνεται διαχωρισμός των συνολικών καθαρών κερδών , ανάλογα με τα φορολογούμενα αλλά και τα αφορολόγητα έσοδα . Επιπλέον , για τις ημεδαπές ΑΕ , οι οποίες απαλλάσσονται του φόρου βάσει ειδικών διατάξεων , αντικείμενο του φόρου τους είναι τα κεφαλοποιούμενα ή διανεμόμενα κέρδη . Υποκείμενο του φόρου είναι οι ημεδαπές ΑΕ , ανεξάρτητα εάν είναι κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή όχι .

Προσδιορισμός των καθαρών κερδών σε ΑΕ

Τα καθαρά κέρδη των ΑΕ προσδιορίζονται λογιστικά , αν από τα ακαθάριστα έσοδα του ισολογισμού , αφαιρέσουμε όλες τις δαπάνες που πραγματοποίησε η ΑΕ . Τέτοιες δαπάνες είναι σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν. 2238/1994 (αγορές α’ και β’ υλών , αμοιβές και έξοδα τρίτων , αμοιβές προσωπικού , φόροι τέλη , αποσβέσεις κλπ) . Εκτός των δεδουλευμένων δαπανών , από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρούνται και κάποιες άλλες δαπάνες , αφού πρώτα έχει παρακρατηθεί φόρος 25% .
Οι δαπάνες αυτές είναι οι ακόλουθες .

- Τα ποσά που καταβάλλει η ημεδαπή ΑΕ στους κατόχους των δικών της προνομιούχων τίτλων , για την εξαγορά τους

- Οι τόκοι που καταβάλλει η ημεδαπή ΑΕ στους κατόχους των ιδρυτικών , αλλά και των προνομιούχων τίτλων της εφόσον οι τόκοι αυτοί δεν προέρχονται από τα κέρδη της
- Οι αμοιβές και οι αποζημιώσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου
- Οι διάφορες παροχές σε χρήμα και είδος

Τώρα όσον αφορά τις ασφαλιστικές ΑΕ οι δαπάνες που εκπίπτουν είναι οι ακόλουθες.

- Τα μαθηματικά αποθέματα των ασφαλειών ζωής
- Τα αποθεματικά για την κάλυψη κινδύνων
- Οι κρατήσεις για ζημιές που έχουν συμβεί και καθορίζονται βάσει πραγματογνωμοσύνης

Τρόπος φορολόγησης των κερδών μιας ΑΕ

Τα συνολικά πραγματικά κέρδη μιας Ανώνυμης Εταιρείας προκύπτουν από τον ισολογισμό της . Από τα κέρδη αυτά αφαιρείται τυχόν ζημιά προηγούμενου έτους , ή κατά περίπτωση των προηγούμενων 5 ετών . Αφαιρούνται επίσης μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες . Ο λόγος είναι , ότι αυτά τα έσοδα φορολογούνται από τις εταιρείες στις οποίες πραγματοποιήθηκαν . Εν συνεχεία στα συνολικά αυτά κέρδη , προστίθενται τα έξοδα εκείνα τα οποία δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση , ενώ αφαιρούνται επίσης τυχών αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων . Το υπόλοιπο που απομένει φορολογείται πλέον με τον Ν. 4172 /2013 με 26%

Στον κατωτέρω πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι συντελεστές φορολόγησης μιας ΑΕ από το 2005 έως και σήμερα .

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
2005	35%
2006	32%
2007	29%
2008	25%
2009	25%
2010	25%
2011	24%
2012	20%
2013	26%
2014	26%

Στη συνέχεια από τα κέρδη τα οποία απομένουν μετά την αφαίρεση των φόρων , ένα μέρος κρατείται στην εταιρεία ως τακτικό αποθεματικό και το υπόλοιπο διανέμεται . Τα κέρδη αυτά ονομάζονται κέρδη από κινητές αξίες και δεν παρακρατείται φόρος. Στις ημεδαπές ΑΕ , οι οποίες βάσει διαφόρων διατάξεων απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος , τα διανεμόμενα κέρδη τους φορολογούνται με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου εισοδήματος .

Φορολόγηση κερδών τεχνικών επιχειρήσεων ΑΕ

Τα καθαρά κέρδη των ΑΕ που ασχολούνται με την κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων , καθώς και των κερδών από κοινοπραξίες , στις οποίες οι τεχνικές ΑΕ συμμετέχουν , φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις (έσοδα – έξοδα) , και όχι με τεκμαρτό προσδιορισμό των καθαρών κερδών όπως ίσχυε και για συμβάσεις έργων οι οποίες είχαν υπογραφεί μέχρι και την 31/12/2001 .
Για τις ΑΕ που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση οικοδομών , προσδιορίζονται στα χρόνια κατασκευής με ειδικό τρόπο .

Προστιθέμενα ποσά στον κύριο φόρο

- Συμπληρωματικός φόρος 3%

Εκτός του φόρου εισοδήματος , επιβάλλεται και συμπληρωματικός φόρος στο εισόδημα από ακίνητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα . Ο φόρος αυτός υπολογίζεται με συντελεστή 3% στο συνολικό ακαθάριστο εισόδημα που προέρχεται από τα ακίνητα . Ο συμπληρωματικός αυτός φόρος δεν επιβάλλεται

στα εισοδήματα από ακίνητα τα οποία απαλλάσσονται φόρου , σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε.

- Τέλη χαρτοσήμου και Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου 3,60% στα ενοίκια

Το ακαθάριστο εισόδημα από την εκμίσθωση ακινήτων υπόκειται σε τέλη χαρτοσήμου και ΟΓΑ χαρτοσήμου , που ανέρχεται συνολικά στο 3,60% .

- Προκαταβλητέος φόρος για την επόμενη χρήση

Ο υπολογισμός του προκαταβλητέου φόρου των ΑΕ προκύπτει , όταν ο καταβλητέος φόρος πολλαπλασιάζεται με το 80% . Το ποσό που προκύπτει αποτελεί τον προκαταβλητέο φόρο . Προκαταβολή φόρου υπολογίζεται και σε ΑΕ , οι οποίες βρίσκονται υπό εκκαθάριση . Αντιθέτως δεν υπολογίζεται προκαταβολή φόρου στα διανεμόμενα ή κεφαλοποιούμενα κέρδη ΑΕ , τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος βάσει ειδικών διατάξεων .

Αφαιρούμενα ποσά από τον κύριο φόρο

Από τον κύριο φόρο αφαιρούνται τα εξής.

- Ο φόρος που παρακρατήθηκε
- Ο φόρος που προκαταβλήθηκε
- Οι παρακρατημένοι φόροι της αλλοδαπής
- Ο φόρος που αναλογεί στο μέρος των κερδών που έχουν φορολογηθεί κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης

Το τελικό ποσό που απομένει μετά τις προαναφερθείσες αφαιρέσεις και προσθέσεις από τον κύριο φόρο , αποτελεί το ποσό που θα καταβληθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. από την ΑΕ.

Υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ΑΕ

Ισχύουν τα ίδια με την ΕΠΕ , όσον αφορά την προκαταβολή φόρου , το χρονικό όριο υποβολής της δήλωσης και τέλος το υπόλοιπο δόσεων καταβολής .

<u>Παράδειγμα Ανώνυμης Εταιρείας</u>

Έστω η εταιρεία ΒΗΤΑ ΑΕ , την διαχειριστική περίοδο 01/01/2013 έως 31/12/2013 Έχει τα ακόλουθα οικονομικά δεδομένα .

Νομική μορφή	Α.Ε.
Καθαρά κέρδη ισολογισμού	100.000,00 ευρώ
Μη εκπιπτόμενες δαπάνες	20.000,00 ευρώ
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	7.000,00 ευρώ

Η πρόταση του διοικητικού συμβουλίου προς τη γενική συνέλευση των μετόχων σχετικά με την διάθεση των κερδών χρήσης έχει ως ακολούθως .

* Να σχηματιστεί τακτικό αποθεματικό
* Να διανεμηθεί το ελάχιστο προβλεπόμενο από το νόμο α' μέρισμα
* Να μεταφερθεί το υπόλοιπο κερδών εις νέον

<u>Α . Υπολογισμός φόρου αδιανέμητων κερδών</u>

Υπολογίζεται ο φόρος εισοδήματος με την παραδοχή ότι τα κέρδη δεν θα διανεμηθούν .

Καθαρά κέρδη ισολογισμού		100.000,00 ευρώ
Πλέον μη εκπιπτόμενες δαπάνες	20.000,00 ευρώ	
Σύνολο ποσού φορολογητέων κερδών		120.000,00 ευρώ
Επί συντελεστή φορολογίας εισοδήματος	26%	
Φόρος εισοδήματος		31.200,00 ευρώ

<u>Β . Υπολογισμός τακτικού αποθεματικού</u>

Καθαρά κέρδη ισολογισμού		100.000,00 ευρώ
Μείον φόρος εισοδήματος	31.200,00	
Υπόλοιπο για σχηματισμού τακτικού αποθεματικού		68.800,00 ευρώ
Τακτικό αποθεματικό (68.800 χ5%)		3.440,00 ευρώ

<u>Γ . Υπολογισμός πρώτου μερίσματος</u>

Καθαρά κέρδη ισολογισμού		100.000,00 ευρώ
Μείον φόρος εισοδήματος	31.200,00	
Μείον τακτικό αποθεματικό	3.440,00 =	34.640,00 ευρώ
Υπόλοιπο για σχηματισμό πρώτου μερίσματος		65.360,00 ευρώ

Επί συντελεστή 35%

Πρώτο μέρισμα 22.876,00 ευρώ

Δ. Υπολογισμός μικτού ποσού διανεμόμενων κερδών

Υπολογισμός μικτού ποσού με συντελεστή 26%

Υπολογίζεται το μικτό ποσό των κερδών αυτών με την προσθήκη του αναλογούντος και υπολογισθέντος για αυτά ως μη διανεμόμενα , κατά το έτος φορολογίας , φόρου εισοδήματος.

Καθαρό ποσό	22.876,00 ευρώ
Πλέον αναλογούν φόρος (22.876,00 * 26/74)=	8.037,51 ευρώ
Μικτό ποσό κερδών	30.913,51 ευρώ

Υπολογισμός μικτού ποσού με συντελεστή 40%

Υπολογίζεται το μικτό ποσό των κερδών αυτών με την προσθήκη του αναλογούντος και οφειλόμενου για αυτά φόρου εισοδήματος .

Καθαρό ποσό αδιανέμητων κερδών χρήσης 2013	22.876,00 ευρώ
Πλέον αναλογούν φόρος (22.876,00 * 40/60) =	15.250,67 ευρώ
Μικτό ποσό κερδών	38.126,67 ευρώ

Ε. Υπολογισμός φορολογητέων κερδών

Αδιανέμητα κέρδη (100.000,00 – 38.126,67) =		61.873,33 ευρώ
Πλέον μη εκπιπτόμενες δαπάνες	20.000,00	
Κέρδη φορολογούμενα με συντελεστή 26%		81.873,33 ευρώ
Πλέον διανεμόμενα κέρδη φορολογούμενα με 40%		38.126,67 ευρώ
Σύνολο φορολογητέων κερδών		**120.000,00 ευρώ**

Ζ . Υπολογισμός φόρου εισοδήματος φορολογητέων κερδών

Φόρος αδιανέμητων κερδών

Αδιανέμητα κέρδη (πλέον δαπάνες μη εκπιπτόμενες)		81.873,33 ευρώ
Επί συντελεστή φορολογίας	26%	
Φόρος εισοδήματος αδιανέμητων κερδών		21.287,07 ευρώ

Φόρος διανεμόμενων κερδών

Διανεμόμενα κέρδη	38.126,67 ευρώ
Επί συντελεστή φορολογίας εισοδήματος 40%	
Φόρος εισοδήματος διανεμόμενων κερδών	15.250,67 ευρώ

Σύνολο φόρου εισοδήματος φορολογητέων κερδών

Φόρος αδιανέμητων κερδών	21.287,07 ευρώ
Πλέον φόρος διανεμόμενων κερδών	15.250,67 ευρώ
Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών	**36.537,74 ευρώ**

Ποσό φόρου προς καταβολή

Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών	36.537,74 ευρώ
Μείον φόρος που προκαταβλήθηκε	7.000,00 ευρώ
Χρεωστικό ποσό για καταβολή	**29.537,74 ευρώ**

Η . Υπολογισμός προκαταβολής φόρου εισοδήματος

Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών	36.537,74 ευρώ
Επί συντελεστή προκαταβολής 80%	
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	**29.230,19 ευρώ**

Θ . Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων χρήσης .

Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσης	100.000,00 ευρώ
Μείον φόρος εισοδήματος	36.537,74 ευρώ
Κέρδη προς διάθεση	**63.462,26 ευρώ**

Η διάθεση των κερδών γίνετια ως εξής.

* Τακτικό αποθεματικό	3.440,00 ευρώ
* Μερίσματα πληρωτέα	22.876,00 ευρώ
* Υπόλοιπο κερδών εις νέον	37.146,26 ευρώ
	63.462,26 ευρώ

Φορολόγηση προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. , Ε.Ε. . Κοινωνίες κλπ)

Υποκείμενο του φόρου

Με τη φορολογική μεταρρύθμιση που επέφερε στο φορολογικό καθεστώς της χώρας μας ο Ν. 2065/1992 , οι προσωπικές εταιρείες , ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης υπόκεινται σε φορολογία . Συγκεκριμένα με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2238/1994 ορίζεται ότι σε φόρο υπόκεινται , επίσης , οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες που ασκούν επιχείρηση.

Έτσι , ενώ πριν από το Ν. 2065 /1992 υποκείμενα φορολογίας στις εταιρείες αυτές ήταν οι εταίροι τους (για τα πραγματοποιούμενα από τις εταιρείες αποτελέσματα) , μετά την ισχύ του νόμου αυτού (30/6/1992) τα αποτελέσματα των εταιρειών αυτών φορολογούνται στο όνομα των εταιρειών , και οι εταίροι λαμβάνουν τα κέρδη που τους αναλογούν από το υπόλοιπο των κερδών που απομένει , μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος , υπολογιζόμενου σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού .

Συντελεστής υπολογίσιμου φόρου

Σύμφωνα με τη νέα παράγραφο 1 του άρθρου $16^{α}$ του ν.δ. 3323/1995 , ορίζεται ότι τα καθαρά κέρδη των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν.δ. 3323/1995 (ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες , κοινοπραξίες κτλ) , προσδιορίζονται με βάση τις διατάξεις αυτού του νομοθετικού διατάγματος , φορολογούνται με συντελεστή 35% (για τη χρήση 1999 30% , μέχρι 31/12/2006 με 25% από 01/01/2007 με 20%) .

Πλέον με τον Ν. 4172 /2013 φορολογούνται με συντελεστή 26% για κέρδη έως 50.000,00 ευρώ και με συντελεστή 33% για κέρδη πάνω από 50.000,00 από το οικονομικό έτος 2014 , δηλαδή για χρήσεις που αρχίζουν από 01/01/2013 και μετά .

Ο συντελεστής εφαρμόζεται στα καθαρά κέρδη που απομένουν , μετά την αφαίρεση από αυτά .
* Των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς όπως (τόκοι εντόκων γραμματίων δημοσίου , τόκοι καταθέσεων κτλ)
* Των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών ή συνεταιρισμών ή κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων ή κερδών από μερίδια εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή από τη συμμετοχή σε υπόχρεους που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν.δ. 3323/1995 (ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες , κοινοπραξίες κτλ) .

Επιχειρηματική αμοιβή

Προκειμένου για ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες , από τα κέρδη που απομένουν ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων των παραπάνω περιπτώσεων , αφαιρείται η επιχειρηματική αμοιβή για μέχρι τρεις ομόρρυθμους εταίρους – φυσικά πρόσωπα , με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής στην εταιρεία . Τονίζεται ότι η αφαίρεση από τα συνολικά κέρδη της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρείας της επιχειρηματικής αμοιβής είναι υποχρεωτική , ανεξάρτητα αν κάποιος από τους δικαιούχους της δεν επιθυμεί να λάβει επιχειρηματική αμοιβή .

Σε περίπτωση περισσοτέρων ομόρρυθμων εταίρων με ίσα ποσοστά συμμετοχής , οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής καθορίζονται κάθε έτος από την εταιρεία , και δηλώνονται με την οικεία αρχική εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος της . Προκειμένου για εταιρείες του άρθρου 13 του Ν. 718/1977 (εταιρείες μεταξύ εκτελωνιστών) και τις παραγράφου 7 του άρθρου 7 του Ν. 1963/1991 (συστεγασμένα φαρμακεία μεταξύ φαρμακοποιών) η επιχειρηματική αμοιβή κατανέμεται σ' όλους τους ομόρρυθμους εταίρους – φυσικά πρόσωπα , ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία , ανεξάρτητα από τον αριθμό τους .

Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής κάθε δικαιούχου εταίρου στο 50% των κερδών της εταιρείας , που δηλώθηκαν με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση . Κατά συνέπεια η επιχειρηματική αμοιβή υπολογίζεται και επί των δηλούμενων με την εμπρόθεσμη αρχική δήλωση λογιστικών διαφορών .

Μεταφορά ζημιάς χρήσεως για συμψηφισμό με κέρδη επόμενων χρήσεων

Με την νέα παράγραφο 5 του άρθρου $16^{α}$ του ν.δ. 3323/1995 , ορίζεται ότι για την εξεύρεση του συνολικού καθαρού φορολογητέου εισοδήματος των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 του ν.δ. 3323/1995 (ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες , κοινωνίες κλπ) εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παραγράφων 1 , 2 και 5 του άρθρου 4 του ν.δ. 3323/1995 (συμψηφισμός θετικών και αρνητικών στοιχείων , εκχώρηση δικαιωμάτων στο δημόσιο) .

Επομένως με βάση τις νέες διατάξεις , εφόσον η ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία είναι οι ίδιες υποκείμενα φορολογίας , η ζημιά που τυχόν προκύπτει από τη δραστηριότητά τους , θα μεταφέρεται εφεξής για συμψηφισμό στα κέρδη των επόμενων ετών από τις ίδιες τις εταιρείες , και όχι από τους εταίρους , όπως γινόταν μέχρι πρότινος με την εφαρμογή του ν. 2065/1992 .

Προσδιορισμός φόρου εισοδήματος Ο.Ε. και Ε.Ε.

Ο φόρος εισοδήματος της ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρείας προκύπτει με τον πολλαπλασιασμό των φορολογητέων κερδών της χρήσης , με το συντελεστή

φορολογίας του άρθρου 10 παρ. 1 του ν. 2238/1994 (30% για τη χρήση 1999 , 25% μέχρι και το 2006 , 20% από το 2007)
Με τον Ν. 4172/2013 το ποσοστό φορολογίας νομικών προσώπων και κάθε νομικής οντότητας είναι 26% ή 33 % ανάλογα με το ύψος των κερδών , και ισχύει για το οικονομικό έτος 2014 για χρήσεις δηλαδή από το 2013 και μετά.
Με την επιβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των εταιρειών (φυσικών ή νομικών προσώπων , ημεδαπών ή αλλοδαπών) για τα κέρδη της ΟΕ. (για την επιχειρηματική αμοιβή έχουν ξεχωριστή φορολογική υποχρέωση) .
Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα , ανεξάρτητα αν προέρχεται από εκμίσθωση ή ιδιόχρηση , το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) .
Το ποσό του συμπληρωματικού αυτού φόρου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου , σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 2238/1994 .

Από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν .

- Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 52 , 54 , 55 , και 58 του ν. 2238/1994 , στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο με βάση το αυτό το άρθρο .
- Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτήν και υπόκειται σε φόρο . Ο φόρος αυτός , σε καμία περίπτωση δε μπορεί να είναι ανώτερος , από το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα .

<u>Χρόνος υποβολής της δήλωσης εισοδήματος ΟΕ , ΕΕ , Κοινοπραξιών</u>

Οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες καθώς και οι κοινοπραξίες υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα στις ακόλουθες προθεσμίες (άρθρο 107 παρ. 2 του ν. 2238/1994 , και μετά το άρθρο 5 παρ. 8 του ν. 2753/1999) .

- Μέχρι την 1η Απριλίου του οικείου οικονομικού έτους , αν η εταιρεία ή η κοινοπραξία ή η κοινωνία δεν τηρεί βιβλία ή τηρεί βιβλία πρώτης ή δεύτερης

κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων . Η υποβολή της δήλωσης πραγματοποιείται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του αριθμού φορολογικού μητρώου ΑΦΜ του φορολογούμενου με αρχή το ψηφίο 1 , και ολοκληρώνεται σε έντεκα εργάσιμες ημέρες .

- Μέχρι τις 15 Απριλίου του οικείου οικονομικού έτους αν η εταιρεία έχει ως αντικείμενο εργασιών την αντιπροσώπευση ή πρακτόρευση ασφαλιστικών εταιρειών , ή τη μεσιτεία ασφαλειών , καθώς και την πρακτόρευση ή αντιπροσώπευση τραπεζών . Επίσης αν αυτή συμμετέχει σε εταιρεία ή κοινοπραξία που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων , και εφόσον η διαχειριστική περίοδος λήγει μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του προηγούμενου ημερολογιακού έτους .
- Αν κατ' εφαρμογή των διατάξεων τις περίπτωσης β της παραγράφου 5 του άρθρου 29 , η διαχειριστική περίοδος είναι υπερδωδεκάμηνη , υποβάλλονται δύο δηλώσεις , μια για τη δωδεκάμηνη περίοδο και μια για τη μικρότερη περίοδο , μέσα στην προθεσμία που ορίζεται για τη δήλωση της δωδεκάμηνης περιόδου . Στην περίπτωση αυτή η κατανομή των αποτελεσμάτων γίνεται με βάση τα ακαθάριστα έσοδα κάθε μίας περιόδου .
- Μέσα σε τρεισήμισι (3,5) μήνες από την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής περιόδου , αν η εταιρεία ή η κοινοπραξία ή η κοινωνία τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και στοιχείων .

Αρμόδιος για την παραλαβή των δηλώσεων κα τον έλεγχο τους , καθώς και την εξεύρεση του εισοδήματος αυτών που δεν έχουν επιδώσει δηλώσεις , και γενικά για την επιβολή του φόρου , είναι ο προιστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας , στην οποία βρίσκεται η έδρα των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 (σ.σ. μεταξύ των οποίων και οι ΟΕ ,ΕΕ, και κοινοπραξίες) κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης .

Πριν από την υποβολή εκπρόθεσμης δήλωσης , νομίμως επιλαμβάνεται ο προιστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας , που ήταν αρμόδιος για το αμέσως προηγούμενο της υποβολής της εκπρόθεσμης δήλωσης χρονικό διάστημα .

Καταβολή φόρου εισοδήματος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 παρ. 3 του ν. 2238/1994 , τα ποσά του φόρου που προκαταβάλλονται , και των τυχών τελών ή εισφορών , που οφείλονται με βάση τη δήλωση αυτού του άρθρου , καταβάλλονται σε οκτώ (8) ίσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη καταβάλλεται με την υποβολή της δήλωσης , οι δε υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη ημέρα του κάθε επόμενου μήνα , από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης . Σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης δήλωσης , καταβάλλονται μαζί με αυτήν οι ληξιπρόθεσμες δόσεις και οι πρόσθετοι φόροι που ορίζονται στο άρθρο 86 του ν. 2238/1994 .
Δήλωση , που υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή των αναφερόμενων στα προηγούμενα εδάφια ποσών , θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα .
Διευκρινίζεται ότι το χαρτόσημο κερδών 1% πλέον εισφοράς ΟΓΑ 20% για τις εταιρείες αυτές έχει καταργηθεί .

Κάλυψη ζημιάς χρήσεως στις προσωπικές εταιρείες

Μετά το ν. 2065/1992 , με τον οποίο οι προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. , Ε.Ε. και ΕΠΕ) καταστήθηκαν υποκείμενα φορολογίας , η ζημία που τυχόν προκύπτει από τη δραστηριότητα των εταιρειών αυτών μεταφέρεται για συμψηφισμό με κέρδη των επόμενων πέντε (5) ετών , όπως ακριβώς γίνεται και με τις προυποθέσεις της ανώνυμης εταιρείας .

Τροποποιήσεις στην φορολογία προσωπικών επιχειρήσεων

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 3842/2010 αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του Ν. 2238/1994 , προβλέπεται για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε..(ΟΕ , ΕΕ, Κοινοπραξίες , αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες και συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες) , το καθαρό εισόδημα τους φορολογείται με 25% .
Με τον 4172/2013 οι προσωπικές εταιρείες πλέον φορολογούνται για εισοδήματα έως 50.000,00 ευρώ με συντελεστή 26% και για εισοδήματα πάνω από 50.000,00 ευρώ με συντελεστή 33% .
Το καθαρό εισόδημα φορολογείται , μετά την αφαίρεση των ακολούθων στοιχείων.

- Των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς
- Των κερδών που προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ΑΕ ή συνεταιρισμών και των κερδών από μερίδια σε ημεδαπές ΕΠΕ ,ή από την συμμετοχή σε λοιπές επιχειρήσεις

Με αυτόν τον τρόπο καθιερώνεται ένας γενικός κανόνας φορολόγησης των κερδών των προσωπικών εταιρειών και διαμορφώνεται σε 26% για κέρδη έως 50.000,00 ευρώ , και σε 33% για κέρδη άνω των 50.000,00 ευρώ .
Στις ΟΕ , ΕΕ θα φορολογούνται με 26% ή 33% τα κέρδη που διανέμονται στους ομορρύθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα , και με 25% τα κέρδη των ΕΕ που θα αναλογούν σε ετερόρρυθμους εταίρους . Τέλος οι ομόρρυθμοι εταίροι σε περίπτωση που συμμετέχουν σε περισσότερες εταιρείες , θα λαμβάνουν επιχειρηματική αμοιβή από όλες , εφόσον περιλαμβάνονται στους δικαιούχους μιας τέτοιας αμοιβής .
Απαλείφεται η διάταξη που όριζε , ότι οι εταίροι θα λάμβαναν επιχειρηματική αμοιβή από εκείνη την εταιρεία με το μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους , βάσει του ποσοστού συμμετοχής τους .

<u>Παράδειγμα Ετερόρρυθμης Εταιρείας</u>

Νομική μορφή	Ετερόρρυθμη Εταιρεία	
Καθαρό εισόδημα	100.000,00 ευρώ	
Εταίροι	Ομόρρυθμος	Ετερόρρυθμος
Ποσοστά συμμετοχής	50%	50%

<u>Α. Προσδιορισμός επιχειρηματικής αμοιβής</u>

Βάση υπολογισμού επιχειρηματικής αμοιβής			
(100.000,00 * 50 %)			50.000,00 ευρώ
Επί ποσοστό συμμετοχής	50%	=	
Επιχειρηματική αμοιβή			25.000,00 ευρώ

Β. Προσδιορισμός φορολογητέων κερδών εταιρείας

Καθαρό εισόδημα		100.000,00 ευρώ
Μείον επιχειρηματική αμοιβή	25.000,00	
Φορολογητέα κέρδη		75.000,00 ευρώ

Γ. Κατανομή φορολογητέων κερδών σε φορολογικούς συντελεστές

Σύνολο φορολογητέων Κερδών	Κέρδη που αναλογούν στον ομόρρυθμο εταίρο	Κέρδη που αναλογούν στον ετερόρρυθμο εταίρο
75.000,00	25.000,00	50.000,00

Δ. Προσδιορισμός φόρου εισοδήματος εταιρείας

Κέρδη που αναλογούν στον ομόρρυθμο εταίρο		25.000,00 ευρώ
Επί συντελεστή	26%	
Φόρος εισοδήματος κερδών που αναλογεί στον Ομόρρυθμο εταίρο		**6.500,00 ευρώ**
Κέρδη που αναλογούν στον ετερόρρυθμο εταίρο		50.000,00 ευρώ
Επί συντελεστή	25%	
Φόρος εισοδήματος κερδών που αναλογεί Στον ετερόρρυθμο εταίρο		**12.500,00 ευρώ**
Συνολικός φόρος εταιρείας		**19.000,00ευρώ**

4.5. βασικότερες αλλαγές στην φορολογία νομικών προσώπων τα τελευταία έτη.

Τα τελευταία έτη έχουν επέλθει πάρα πολλές αλλαγές στην φορολογία των νομικών προσώπων . Οι βασικότερες αλλαγές είναι οι εξής .

Α) Μ ε τον νόμο 3842 /2010 άλλαξαν προς τα πάνω οι συντελεστές φορολογίας των προσωπικών εταιρειών και των νομικών προσώπων . Επίσης με τον νόμο 4172 /2013

Καθιερώθηκε νέα κλίμακα φορολογίας και για τα νομικά πρόσωπα και για τις προσωπικές εταιρείες ή οποία και πάλι είναι προσαυξημένη με την προηγούμενη .

Β) Με τον νόμο 3842/2010 υπάρχει επιπλέον φορολόγηση όπως επισημάναμε ήδη των ποσών που θέλει να διανείμει μία εταιρεία από το υπόλοιπο κερδών εις νέον.

Γ) Με τον νόμο 3986/2011εισήχθη για πρώτη φορά το τέλος επιτηδεύματος , είναι ένας προκαθορισμένος φόρος το ποσό του οποίου καθορίζεται κάθε έτος
Και αφορά επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής , ελεύθερους επαγγελματίες και ελεύθερους επιτηδευματίες . Το ποσό της εισφοράς για το έτος 2010 ήταν 300 ευρώ για κάθε επαγγελματική δραστηριότητα και για το έτος 2013 είναι 1000 ευρώ για επιχειρήσεις και 650 ευρώ για ελεύθερους επαγγελματίες.
Έστω ότι μία ΑΕ έχει δύο υποκαταστήματα και έχει και δύο εργοτάξια θα κλειθεί να καταβάλλει ένα επιπλέον φόρο για τη χρήση του 2013 ίσο με (έδρα + 2 υποκαταστήματα + 2 εργοτάξια = 5 * 1000) = 5.000,00 ευρώ.

Δ) Καταργείται από 01/01/2014 η περαίωση που είχε εισαχθεί με τον νόμο 3296/2004 και έδινε την δυνατότητα σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες να κάνουν χρήση αυτού του μέτρου και να περαιώνουν τις χρήσεις.

Ε) Με τον νόμο 4172/2013 τα σχηματισθέντα αποθεματικά αναπτυξιακών νόμων , τα αποθεματικά τεχνικών επιχειρήσεων , θα πρέπει να φορολογηθούν για το 2013 ο συντελεστής φορολογίας είναι 15% , ενώ εάν η διανομή γίνει το 2014 ο συντελεστής φορολογίας θα είναι 19% .

Ζ) Με τον νόμο 3842/2010 ουσιαστικά έγινε υποχρεωτική πλέον η φορολογική αναμόρφωση δαπανών που δεν εκπίπτουν , με πάρα πολύ αυστηρά κριτήρια για τον επιμερισμό των δαπανών αυτών που δεν είναι παραγωγικές .

Η) Καθιερώθηκε η υποβολή και τεκμηρίωση φακέλου ενδοομιλικών συναλλαγών και αφορά εταιρείες οι οποίες είτε συμμετέχουν ή μία στην άλλη – είτε έχουν κοινή διοίκηση . Αυτό σημαίνει ένα μεγάλο κόστος για τις εταιρείες που υποχρεούνται να υποβάλουν τέτοιο φάκελο διότι απαιτείται τα στοιχεία να ελεγχθούν από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή .

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ . Συνέπειες των αλλαγών της φορολογίας εισοδήματος στα φυσικά – νομικά πρόσωπα και τους ελεύθερους επαγγελματίες τα τελευταία και ειδικά από το 2009 και μετά σε διάφορους τομείς της κοινωνίας.

Σε κάθε κεφάλαιο της ανωτέρω εργασίας αναφερθήκαμε στις σημαντικότερες αλλαγές που επήλθαν στην φορολογία εισοδήματος όλων των προσώπων , είτε αυτά είναι φυσικά , είτε είναι νομικά πρόσωπα .

Οι αλλαγές αυτές όμως σαν συνέπεια να δημιουργηθούν και μια σειρά από επιπτώσεις (θετικές και αρνητικές) σε διάφορους τομείς .
Παρακάτω θα επισημάνουμε τις σημαντικότερες κατά την γνώμη μας από αυτές τις αλλαγές που επήλθαν μέχρι σήμερα .
Θα ξεκινήσουμε πρώτα με τις αρνητικές συνέπειες , μιας και δημιούργησαν σωρεία προβλημάτων που υφιστάμεθα έως και σήμερα .

Αρνητικές συνέπειες .

- Με την έναρξη της οικονομικής κρίσης είχαμε μια δραματική πτώση του Διεθνές εμπορίου αγαθών ,
- Παράλληλα υπήρχε αρνητική εξέλιξη του εμπορίου υπηρεσιών
- Υπήρχε κατακόρυφη πτώση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προιόντος
- Υπήρξε αρνητικό κλίμα σε τομείς που άλλοτε ήκμαζαν όπως η ναυτιλία και ο τουρισμός
- Υπήρξε μείωση της ζήτησης χρηματοδότησης και πιστώσεων για επενδύσεις και για το εμπόριο
- Είχαμε πτώση εισροών συναλλάγματος από εξαγωγές και ξένες επενδύσεις
- Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν είχαν πλέον δυνατότητα δανεισμού των επιχειρήσεων με φθηνό χρήμα
- Οι προοπτικές ανάπτυξης είχαν επιδεινωθεί
- Σαν αποτέλεσμα των προηγούμενων είχαμε την
- Μείωση της κατανάλωσης
- Το κλείσιμο πάρα πολλών επιχειρήσεων
- Και την κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας

Όλες οι ανωτέρω αρνητικές συνέπειες της οικονομίας ήρθαν να προσθέσουν την

- Κατακόρυφη πτώση του βιοτικού επιπέδου
- Αύξηση της μετανάστευσης
- Έλλειψη κοινωνικής πρόνοιας και περίθαλψης
- Παρακμή της παιδείας – έρευνας και γενικά των επιστημών

Όλα αυτά είχαν επιπλέον και την δραματική αύξηση των αυτοκτονιών και την δραματική αύξηση των ψυχικών διαταραχών .

Τέλος θα επισημάνουμε και τις θετικές συνέπειες που είχαμε .

Θετικές συνέπειες .

- Στις θετικές συνέπειες της κρίσης θα επισημαίναμε την μείωση της υπερκατανάλωσης που είχαμε για μεγάλο χρονικό διάστημα
- Την ανάπτυξη αξιών όπως η επικοινωνία , φιλία , αγάπη για τον συνάνθρωπο
- Οι αλλαγές στο φορολογικό σύστημα είχαν σαν αποτέλεσμα , μεγάλη μερίδα φορολογούμενων να φορολογείται δικαιότερα με βάση τα τεκμήρια , και όχι τα εισοδήματα που δηλώνει
- Επίσης όλα αυτά βοηθούν στη γενικότερη αναθεώρηση του συστήματος προς το καλλίτερο ώστε να είναι πιο σταθερό και αντέχει κλυδωνισμούς

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κλείνοντας την παρούσα εργασία καταλήγουμε στο συμπέρασμα , ότι το θέμα της φορολογίας τόσο των φυσικών , όσο και των νομικών προσώπων , κρίνεται αρκετά περίπλοκο από φορολογικής πλευράς , ενώ θα έπρεπε να ήταν σταθερό και να στήριζε την επιχείρηση , και ειδικά την μικρομεσαία , διότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν την ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας .
Θα πρέπει μα γίνει μείωση των φορολογικών συντελεστών ώστε να έχουμε περαιτέρω βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων . Δεν αρκεί όμως μόνο αυτό για την βελτίωση της όλης κατάστασης , θα πρέπει να απλοποιηθεί και να σταθεροποιηθεί το φορολογικό σύστημα , έτσι ώστε να γίνει πιο ευέλικτο και γιατί όχι να λειτουργήσει ως κίνητρο για την δημιουργία νέων οικονομικών μονάδων , και ευκαιρίες για επενδύσεις , πράγμα που συνεπάγεται οικονομική ανάπτυξη και ευημερία .

Βιβλιογραφία

Βιβλία

- Φορολογικά – φοροτεχνικά , υπολογισμός του φόρου εισοδήματος – φορολογικές δηλώσεις (ΟΕ , ΕΕ, ΕΠΕ ,ΑΕ , Ατομικές)
  Δημήτριος Ι. Καραγιάννης , Θεσσαλονίκη 2011
- Φορολογία εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων
  Δημήτρης Σταματόπουλος – Αντώνης Καραβοκύρης Αθήνα 2010
- Ανάλυση – ερμηνεία κώδικα φορολογικών βιβλίων και στοιχείων
  Δημήτρης Σταματόπουλος Αθήνα 2008
- Αλλαγές στο φορολογικό σύστημα με το Ν. 3842 /2010 , αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης , αντιμετώπιση φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις
  Γιώργος Α. Κορομηλάς Αθήνα 2010
- Αλλαγές στο φορολογικό σύστημα με το Ν. 4172/2013
- Κώδικες οικονομικής νομοθεσίας
  Τότση Ν. Χρήστου Αθήνα 1986
- Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων
  Τσιάτουρας φ. Αθήνα 2010
- Φορολογική λογιστική
  Φλώρος Α. Αθήνα 2010
- Κώδικας φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων
  Τότση Ν. Χρήστου Αθήνα 2012

Ιστοσελίδες

- www.taxheaven.gr
- www.taxisnet.gr
- www.logistis.gr
- www.e-forologia.gr